PLAYBOY

ENTERTAINMENT FOR MEN

ISRAEL • יולי 2013

לולי רויץ'

מקרית גת לעיר הגדולה

ריאיון פלייבוי:

עמוס עוז
סוף סוף מסכים
עם נתניהו

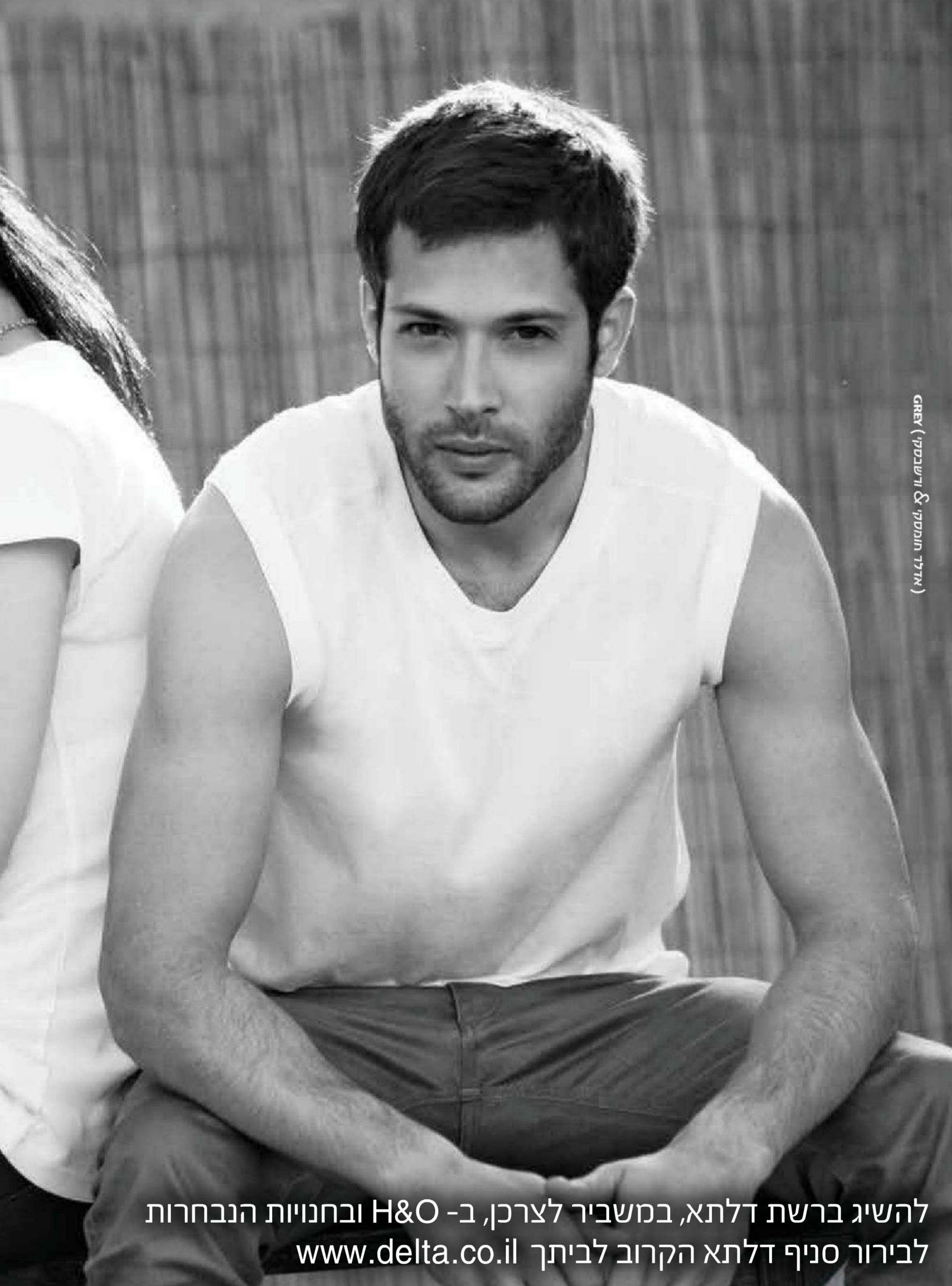
מנהיגת Femen
בריאיון בלעדי
מאוקראינה:
"הגוף שלנו הוא
הנשק שלנו"

גיבורי הגיטרה
החדשים של
הרוק הישראלי

עירום:
הבת של מנכ"ל
הפורמולה 1
אין דברים כאלה

9 771565 377005 07

29.90 ש"ח (מחיר ללא מע"מ 25.60 ש"ח)

להשיג ברשת דלתא, במשביר לצרכן, ב- H&O ובחנויות הנבחרות
לבירור סניף דלתא הקרוב לביתך www.delta.co.il
GREY (אדלר חומסקי & ורשבסקי)

Delta
SMART TOP
מכותנה חכמה
פיתוח חדשני:
כותנה מנדפת זיעה
REAL COOL COTTON ®

תוכן

כתבות

הפקות

מדורים

צילום: זיו שדה

A CLASS *of its own*

Every so often, a product appears on the market and instantly positions itself in a class of its own. A product of remarkable character and fine qualities. A product with the pedigree of a leader; F VODKA Luxury Collection

להזמנות: 054-4445552

FVODKAISRAEL

ENJOY FASHIONABLY AND RESPONSIBLY

VODKA

MICHELADAM

ELIXIR OF FASHION

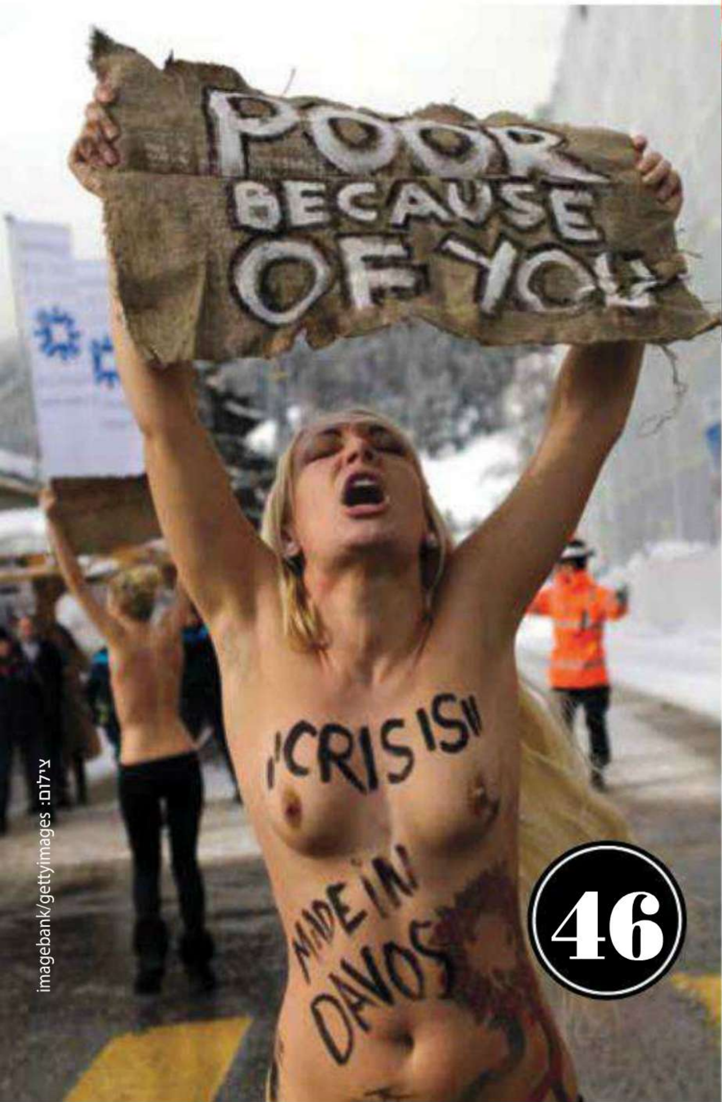

74

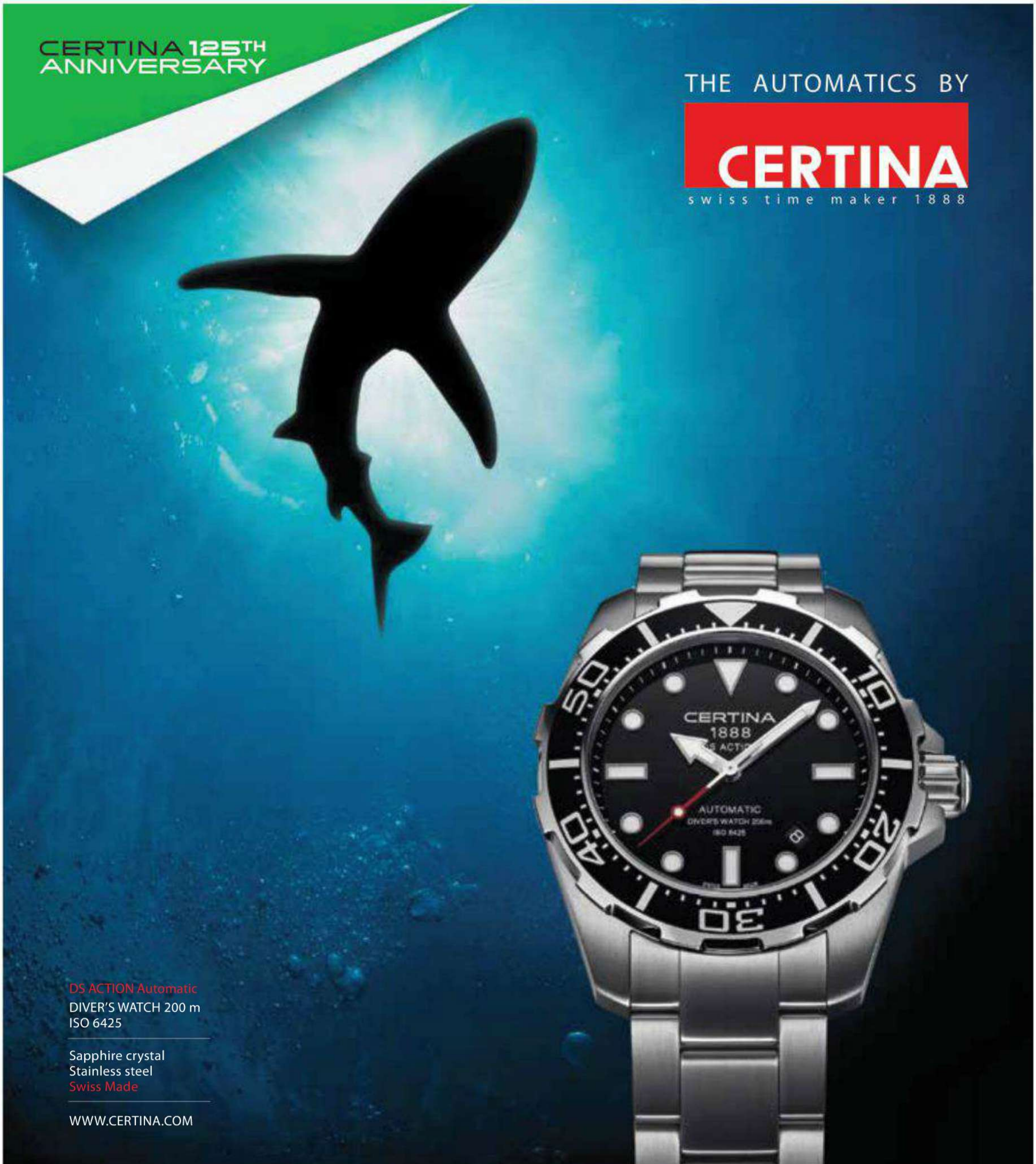
98

לום: כותר

46

צילום: imagebank/gettyimages

CERTINA 125TH ANNIVERSARY
THE AUTOMATICS BY
CERTINA
swiss time maker 1888
CERTINA
1888
AUTOMATIC
DS ACTION Automatic
DIVER'S WATCH 200 m
ISO 6425
Sapphire crystal
Stainless steel
Swiss Made
WWW.CERTINA.COM

PLAYBOY

עורכת ראשית:
נטע יעקובוביץ-קידר

עורכת גרפית:
נועה שלו-רט

עורך משנה:
שחר פרנהיימר

עורכת לשונית: דנה זייברט
מפיקה: ליאור סלנט
מנהל מסחרי/פיתוח עסקי: איב סיבוני 050-7311155 yves@playboyisrael.co.il
מנהל פרסום: לירון שרוני
סמנכ"ל שיווק: סמואל גרין

משתתפים: מיכל מנדלביץ', גלעד כהנא, הדרה לוין-ארדי, אודי שרבני, אבירם זינו, יואב בורוביץ', טל אבן, אייל שדה, יהונתן כסיף, עידן וולר, יעל שינקר, גילי סיוון-כהן, בן קדר, עופרי לירן, משה אברמוב, רותם משאלי שדה

צלמים: זיו שדה, דניאל בר און, אילן ספרא

ניהול מדיה חברתית: סטיבן וינסטון, הילה רוזין, דן בונה, נמרוד דאדו, דניאל ליבר, דן גרין, לי נטע קינג

תודה לסמי די

תגובות, שאלות, בקשות, הערות: desk@playboyisrael.co.il
מנויים: 03-5117029 www.playboyisrael.co.il

בשער: לילי ריץ' **צילום:** זיו שדה **סגנון והפקה:** גילי סיוון-כהן
איפור ושיער: בן קדר
עוזרת סטיילינג: עופרי לירן

מו"ל: דניאל פומרנץ
דפוס וקדם-דפוס: "עמנואל" בע"מ
פיקוח דפוס: אייל דולין
רואה חשבון: רונן עוז
ייעוץ משפטי: עו"ד ניר זמל

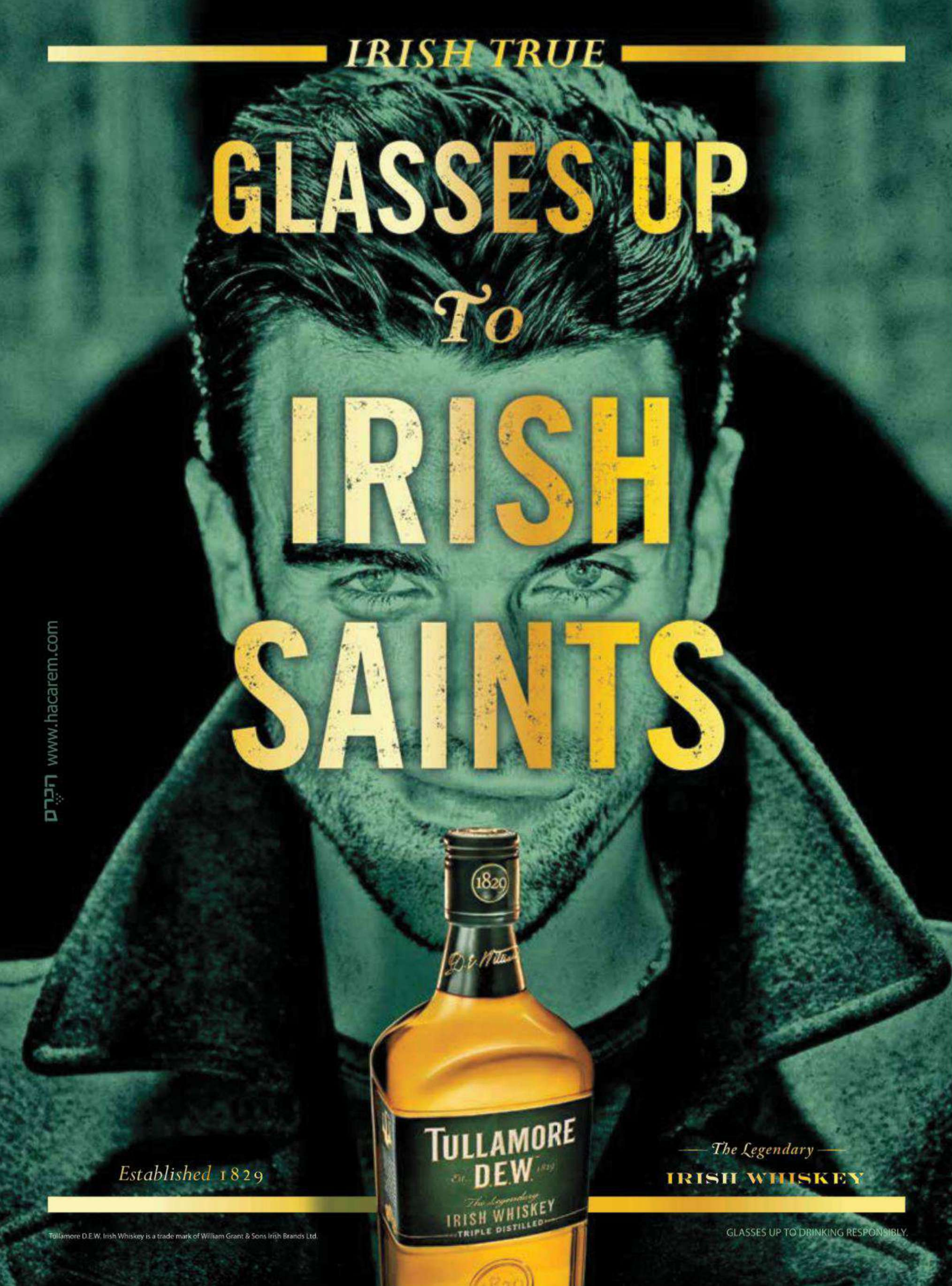
PLAYBOY ENTERPRISES, INTERNATIONAL

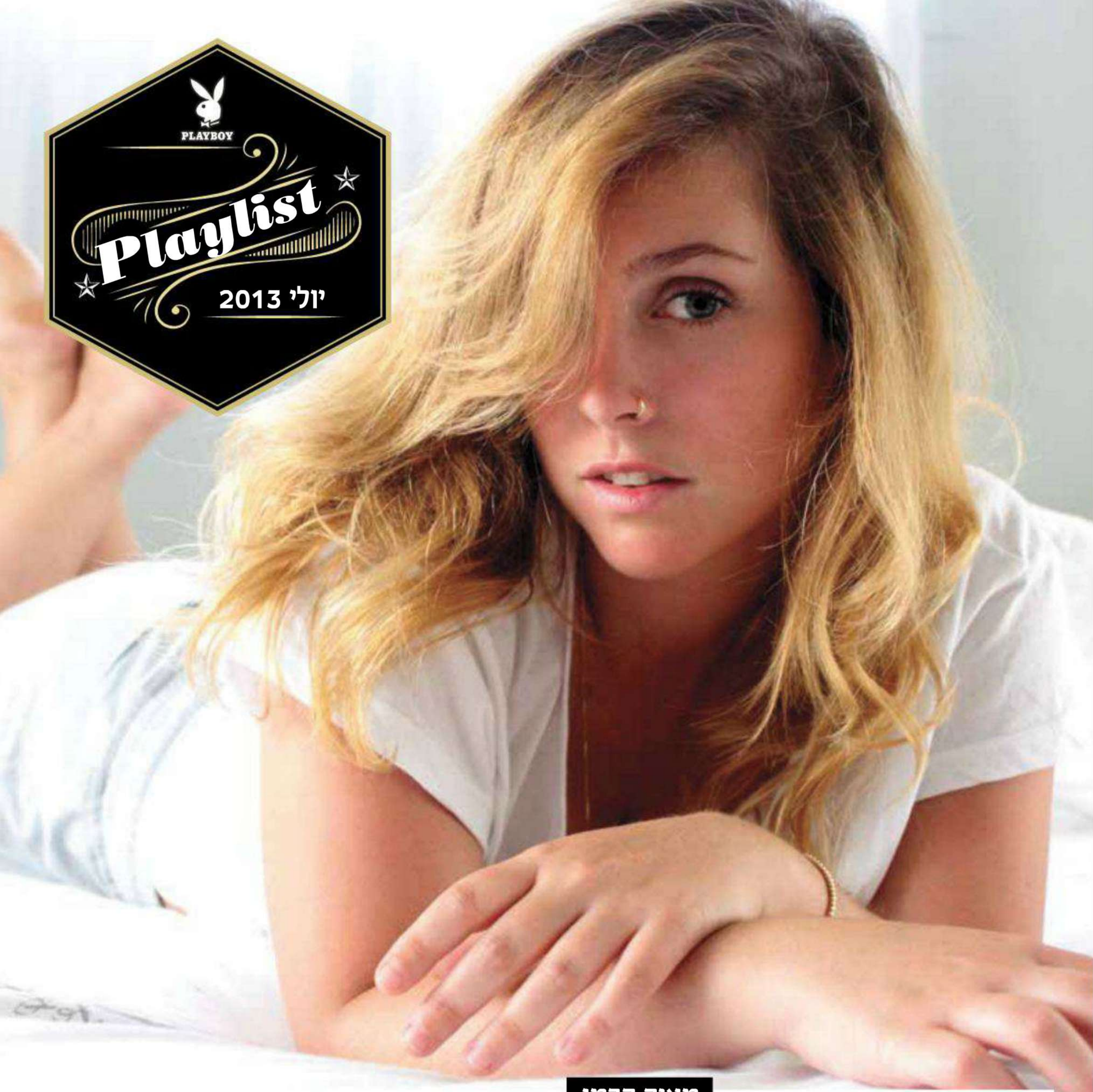
Hugh M. Hefner
Editor-in-Chief

U.S. PLAYBOY
Scott Flanders, **Chief Executive Officer**
David Israel, **President, Playboy Media**
Jimmy Jellinek, **Editorial Director**
Mac Lewis, **Art Director**

PLAYBOY INTERNATIONAL PUBLISHING
Tom Flores, SVP, **Business Manager Playboy Media**
Mary Nastos, **Publishing Services Manager**
Gabriela Cifuentes, **Digital Asset Manager**
Adam Podolski, **Coordinator**

עונת
הציד
החלה
בואו למצוא
את הסינגלס
שמתאימים לכם
באפליקציית
HunteR3 ב-
R3 הנאה מובטחת!
200 המצטרפים
הראשונים יזכו
באריזה מתנה!
QUALITY CONDOMS
MADE IN GERMANY
ISO STANDARD 4074
גליקמן נטלר סמסונוב
פחות
הטיפוס
הרגיש,
יותר
אוהב
להרגיש?
R3
חדש!
מבנה ייחודי
ונוח במיוחד!
SKIN COMFORT
במבנה אנטומי ייחודי
לתחושה טבעית
12 קונדומים
חדש בסדרת R3 BLACK!
R3 SKIN COMFORT קונדום דק
במבנה ייחודי שאינו לוחץ ותורם
לתחושה טבעית ולהנאה מובטחת.
R3
הנאה מובטחת
Perrigo

IRISH TRUE
GLASSES UP
To
IRISH
SAINTS
הכרם www.hacarem.com
TULLAMORE
D.E.W.
The Legendary
IRISH WHISKEY
TRIPLE DISTILLED
Established 1829
— The Legendary —
IRISH WHISKEY
Tullamore D.E.W. Irish Whiskey is a trade mark of William Grant & Sons Irish Brands Ltd.
GLASSES UP TO DRINKING RESPONSIBLY.

מאיה הרמן

את מאיה הרמן, בת ה-25, בטח כבר יצא לכם לשמוע ברדיו, כשהסינגל שלה, "היי", התנגן לא מעט במהלך 2012, אז יצא אלבום הבכורה שלה. אמיר צורף, שהפיק גם את אביתר בנאי, הג'ינג'יות ויהודית רביץ, היה חתום על הפקת האלבום של הרמן והשניים ממשיכים לעבוד כעת על האלבום השני, שנמצא ממש בתהליכי בישול.

"אני אוהבת את האלבום הראשון", אומרת הרמן. "אני חושבת שהוא טוב, אלבום ביכורים שמציג אותי או לפחות את התקופה שבה הוא נכתב בצורה ראויה. מפה יש לי רק לשאוף למעלה, גם בתהליך שלי עם עצמי".

הרמן עזבה מאז את NMC, הלייבל שבו היתה חתומה, והחליטה להמשיך ביצירה בצורה עצמאית. "ההחלטה לעשות את האלבום בצורה עצמאית, באה מתוך החלטה לעשות את הדברים בקצב שלי, להתבגר עם המוזיקה שלי, כמאיה בת ה-25 ולא בת 21", הרמן מספרת. האלבום יוקלט בברלין, שם חי צורף, כך שבינתיים השניים מחליפים סקיצות בין תל אביב לברלין, "עד שיגיע ה-OK, ואז אסע להקליט".

הרמן, שכותבת את הטקסטים והמוזיקה, שחררה לאחרונה דואט וקליפ עם דודי בר דוד, בשם "מישהו אחר".

למידע על הופעות ובכלל, כנסו לעמוד הפייסבוק של מאיה הרמן.

כנסו לעמוד היוטיוב של מאיה הרמן

צילום: **דנה ארז**

רב ארנב

טאסק-ראביט, אתר הסינג'ורים החברתי הראשון, שינה למיליוני אמריקאים את החיים

אתם אחרי יום עבודה, הרוגים מעייפות, והפעילות היחידה שמעניינת אתכם כרגע היא בהייה. אבל צריך להוציא את הכלב, לעשות קניות, להכין ארוחת ערב, לקפל כביסה, להרכיב איזה רהיט וללכת לאסוף משהו ממישהו. מעל ראשכם צצה בועה ורודה ובתוכה אימג' של באטלר משלכם, מישהו שיעשה את המשימות היומיומיות השגרתיות שאתם שונאים - ועוד יעטוף הכול בחיוך. אז זהו. בשיקגו, ניו יורק, בוסטון, סן פרנסיסקו, פורטלנד, אוסטין, אורנג' קאונטי, סיאטל, סן אנטוניו ולוס אנג'לס, כבר הרימו את השטרות מהרצפה, והכול בזכות לי בוסק, הגאונה שייסדה את האתר החברתי TaskRabbit.

מדובר בעצם בשוק אונליין ומובייל, שדרכו אנשים יכולים לעשות אאוטסורסינג למשימות שלהם. המנגנון עובד כך: יוזר מפרסם משימה, אומר כמה הוא מוכן לשלם עליה, ורשת של טאסק-ראביטס שאושרו מראש מציעים את עצמם למשימה, ואז נבחר מי שנמצא הכי מתאים. בחברה שמאז הקמתה ב-2008 גייסה כבר 37.5 מיליון דולר, משתמשים בטכניקות גיימינג עם העובדים - נותנים נקודות, מעלים ברמות ונותנים הטבות. אפילו גוגל כבר מפתה את העובדים שלה עם צ'ופרים בדמות גישה חופשית לטאסק ראביטס בחמש מדינות בארה"ב.

איזון בין החיים האישיים לבין העבודה חיוני מאוד בימינו, ויזמות מסוג זה מספקת מענה מצוין. הגיע הזמן לייסד ארנבי משימות עבריים!

taskrabbit.com

פרֶשביז

המונופול המסורתי ייאלץ לחכות סיבוב בבית הסוהר. קבלו את משחק הלוח שיוביל אתכם להצלחה בחיים ובעסקים

מונופול אאוט, פרשביז אין - הכירו את משחק השולחן שיפתח אצלכם יכולות יזמיות עסקיות, גם אם אתם מאלה שמסתבכים אפילו בקנייה במכולת.

מפתח המשחק הוא רונן גפני, יזם בנפשו, שהימר על כל הקופה, ומכר את ביתו כדי להשקיע במשחק הקופסה הייחודי הזה. המשחק מאפשר לאנשים ללמוד צורת חשיבה יזמית חדשה, לתרגל אותה באמצעות משחק, וכך להפנים אותה. "יזמות בעולם העסקי יכולה לבוא לידי ביטוי במגוון רחב של צורות. יזמות היא גישה, סטייט אוף מיינד, והיא נדרשת כדי להצליח בעולם של היום, עולם שכלכלתו מבוססת על חשיבה יצירתית, יצירת השפעה, ערך אמיתי ושיתופי פעולה, ופחות על תחרות והון", אומר גפני.

פרשביז מבוסס על שיטת Serious Games, הנחשבת לפופולרית בארה"ב, ובנוסף למשחק יש גם סדנאות משלימות - אחת שמתאימה למוסדות אקדמיים, ואחת שמתאימה לסטארט-אפים, לבעלי עסקים, לבתי ספר ולתאגידים.

המשחק מתאים מאוד גם למאמנים עסקיים המבקשים ללמד התנהלות עסקית חכמה. בשנה האחרונה המשחק תופס תאוצה בארה"ב, ובחודש האחרון נפתח מרכז של פרשביז בלב ניו יורק.

freshbiz-game.com,

55-50 דולר

למה השיר הזה מעיף לכם את המוח?

במעבדה במונטריאול חוקרים את השפעת המוסיקה על המוח האנושי. הממצאים מרתקים

זה קורה לנו כמעט כל יום. אנחנו שומעים שיר ברדיו או ביוטיוב ומושפעים עמוקות. לעתים השיר מחזיר אותנו אחורה, לאהובה מהעבר, לתקופה שאיננה עוד, מעיר את הזיכרון בעצמה מפתיעה.

הקשר בין מוסיקה לקוגניציה נחקר לא מעט בשנים האחרונות. טכנולוגיית מכשירי מיפוי המוח בהחלט מסייעת להבנת הפעילות העצבית המתרחשת במוח בזמן הקשבה למוסיקה, ובמונטריאול שבקנדה כבר הוקמה מעבדה חדשנית עם מוסיקאים, פסיכולוגים, טכנאים וכימאים, שמקדישים את זמנם לחקר השינויים הקוגניטיביים שמתרחשים בעת הקשבה לצלילי מוסיקה.

דניאל לויטין, פרופסור לפסיכולוגיה, מוסיקה ומדעי המחשב במחלקת הפסיכולוגיה ומדעי המוח של אוניברסיטת מקגיל במונטריאול, הוא המשוגע לדבר שעומד מאחורי הקמת המעבדה. בצעירותו היה מפיק מוסיקלי מצליח שהפיק כמה מהאלבומים של סטילי דן, גרייטפול דד וסנטנה.

בספרו "This is your brain on music", לויטין טוען כי המוח האנושי פיתח מנגנון זיכרון יוצא דופן לשמירת קטעים מוסיקליים. מדובר ב מבנה רב-שכבתי - בשכבה הראשונה נמצא הצליל עצמו, אך הצליל מקבל משמעות רק בתוך רצף הצלילים/המלודיה שבתוכם הוא מצוי (שכבה שנייה), ובשכבה השלישית המלודיה מקבלת משמעות כחלק מהמהלך ההרמוני של השיר כולו. מבנה הזיכרון המוסיקלי הוא אחת הסיבות לעונג ממוסיקה; לויטין מסביר כי כשאנחנו שומעים צליל, המוח מחפש בזיכרון את הקונטקסט המתאים, המוכר. כאשר נמצא ההקשר המתאים יש ציפייה שהמוסיקה תמשיך לפי הרצף הצפוי. אם ההמשך של השיר יתאים בדיוק לציפייה זה יהיה משעמם, ואם הרצף יישבר לחלוטין הוא ישמע רועש ודיס-הרמוני. לטענתו, אנו נחווה את תחושת העונג רק כשיתקיים האיזון הנכון בין הצפוי למפתיע (משתנה מאדם לאדם ממש כמו טעם מוסיקלי).

מערכת הזיכרון היא מערכת אסוציאטיבית. כשזיכרונות נשמרים הם נקשרים זה לזה וכשהם מתעוררים זה קורה יחד. מוסיקה, בגלל השימור הייחודי הרב-שכבתי שלה, היא מפצחת קוד נפלאה לזיכרונות שנשכחו. זאת ועוד, ככל ששיר הינו בעל מבנה מוסיקלי ייחודי יותר או שאנחנו מקשיבים לו לעתים רחוקות, הוא יעורר בנו את הזיכרון מהר וחד יותר.

חקר השפעת המוסיקה על האנושות עודנו בחיתוליו, אבל כבר ניתן לראות שהמבנים העצביים במוחנו דומים למבנים המוסיקליים. מוסיקה משפיעה עלינו משום שצורתה המופשטת שלובה בדינמיקה המוחית שתנועתה ומבניה מוסיקליים גם הם. אוליבר סאקס, אחד מהחוקרים הבולטים בנושא, מסכם: "מוסיקה יכולה להינעץ היישר בלב, אין לה צורך בתיווך".

רוצים להיות חכמים יותר?

שלושה אתרים המגבים את האמרה כי ידע זה כוח

תכניות טלוויזיה מטומטמות, מימים בפייסבוק, שיחות רדודות בעבודה - ככה אנחנו מבלים את רוב ימינו, אלא אם כן העבודה שלנו מאתגרת שכלית. כדאי שנעשה משהו לגירוי האינטלקט כך שהמוח יישאר חד וחריף. אז הנה אתרים מחכימים עם תכנים שנעים מתרבותיים וחינוכיים עד לניסויים מדעיים:

Ted-Ed ← – קחו את אתר Ted המבריק, ותנו לו טוויסט: כאן המרצים מלמדים על רקע איורים אמנותיים המספקים את האימפקט הוויזואלי. תמצאו כאן גם שאלונים, שאלות מנחות לדיון ומקורות נוספים על הנושא הרלוונטי.
ed.ted.com

Zooniverse ← – זוניברס היא פלטפורמה אונליינית בה תוכלו להשתתף בניסויים מדעיים מגוונים ומרתקים. יש גם ניסויים בטבע – ביולוגיים והתנהגותיים – לאנשים פחות ריאליים. לדוגמה, ברגע זה אתם יכולים לחקור איך גלקסיות מתהוות, מה מתרחש על קרקעית האוקיינוס ואיך חיו היוונים הקדומים. בהחלט מספק נושאי שיחה מרשימים.
zooniverse.org

How Stuff works ← – אתר מקיף המכסה מספר עצום של נושאים, ומסביר איך דברים עובדים באמצעות מאמרים קלים להבנה. תמצאו כאן תשובות גם לנושאים יומיומיים, כמו תיקון האוטו, וגם לנושאים מורכבים בגאופיזיקה – אין כאן שאלה שאין עליה מענה. סוף סוף תוכלו לענות על השאלות של הילדים שלכם ולהיזכר בסקרנות שהיתה מנת חלקכם עד לפני שנים ספורות.
howstuffworks.com

צילומים: יח"צ, shuterstock

צילומים:צבעי בסיס: אייל תגר, בורדל טוטאל: יח"צ

אמנות

צבעי בסיס

פרויקט מבורך של קבוצת יוצרים משתמש בבסיסי צה"ל נטושים ומביא את האמנות לפריפריה

לפני כשנה ארגנו לראשונה ארבעה חברים מהגליל העליון: אורן פישר, מפיק ואמן; ליאור איינס, דיג'יי ומפיק אירועים; רועי אבירם ועידו אורן, אירוע אמנות ייחודי ויוצא דופן.
האירוע נערך בבסיס נטוש בגבול סוריה והשתתפו בו 15 אמנים, בהם אמני רחוב, אמני מיצג, צלמים וציירים. כל האמנים התארחו בבסיס במשך ארבעה ימים, יצרו, שמעו מוסיקה סורית ולבנונית, שתו, אכלו, צחקו ובסוף ארבעת הימים השיקו תערוכה שאליה הגיעו אנשים מכל הארץ. בסוף מאי התקיים האירוע השני, שוב בבסיס נטוש על גבול לבנון, אך הפעם כבר הגיעו 52 אמנים ולא מעט דיג'ייז מעולים, מהלייבל אודיו-מונטאז'. כולם התארחו אצל חברים של המארגנים, וקיבוץ שמיר תרם את חדר האוכל שלו לטובת האמנות. הנושא אותו ביקשו האמנים לחקור הוא "גבולות" - על כל רבדיו. דיברנו קצת עם ליאור איינס, אחד ההוגים והמפיקים של הפרויקט. "הכוונה היתה להביא אמנות איכותית לפריפריה, ליצור קהילת אמנים שמנותקת מהמרכז וכך משאירה את הפוזה, האגו והקליקות בצד ובמקום זאת נהנית מהפריה הדדית. הבחירה בבסיסים נטושים היא כאב ראש לוגיסטי לא קטן (משרד הביטחון לא ידע איך לאכול אותנו), אבל חלק מהעניין שלנו הוא לאתגר בלוקיישן וליצור אירוע עם אמירה משמעותית", אומר איינס.
האירוע מתקיים לא למטרות רווח, והכסף שגויס אליו דרך אתר הדסטארט הלך ללוגיסטיקה - בין השאר לאישורים, לביטוח, להגברה ולדלק. למארגני האירוע היה חשוב לשלם לאמנים.
שילוב האמנים המגוון בפרויקט והמרחב הפיזי הלא קונבנציונלי יוצרים סינרגיה וכוח יצירתי אדיר ומסקרן. פרוייקט צבעי בסיס - חפשו אותם בפייסבוק.

מופע

בורדל טוטאל

החיים הם קרקס ובורדל זה אנחנו. קבלו את ההצגה הכי חמה באזור

בורדל טוטאל הם קבוצה של אמני במה ותיאטרון רחוב שקמה ב–2008, מתוך רצון עז ליצור תרבות קרקס ותיאטרון רחוב בישראל. אחת לכמה חודשים הם מעלים את אחד המופעים היותר אנרגטיים וסוחפים בישראל, שאחריו מתקיימת מסיבה שמחה במיוחד.
האירוע הקברטי קורה במועדון הבארבי בתל אביב, וכל פרט מרגע הכניסה מוקפד ואפוף באווירה הקרקסית – החל מעיצוב החלל בוויזואליות המרשימה של עולם הקרקס, דרך הדמויות שמסתובבות בקהל וכלה במוסיקה וכמובן מופעי האקרובטיקה עוצרי הנשימה, מחול האש המרהיב, קטעי הלהטוטנות וקטעי המעבר ההומוריסטיים.
בניגוד למופעים רגילים, כאן הקהל הוא שותף לכל אורך המופע, מתלבש בהתאם, נסחף לחוויה ולפעמים אף עולה לבמה. קת'י טריפונוב, הרוח החיה מאחורי הבורדל, איגדה סביבה גרעין משובח של יוצרים מתחומים שונים: אמני במה, מעצבי חלל ותפאורה, מלבישות, מעצבים, תופרות, כותבים, כוריאוגרפים, במאים, רקדנים, אקרובטים, אנשי סאונד ווידיאו, ואנשי צוות ותפעול. לכל ערב נושא משלו: בעבר עלו ערבים בנושא "ספינת האהבה", "הפולניה הסורררת", "אלף לילה ולילה", ו"השטיח האדום". במילה אחת – קאלט.
13.7 – בורדל טוטאל "Midnight Circus", מועדון הבארבי בת"א.

גרסאות קאבר

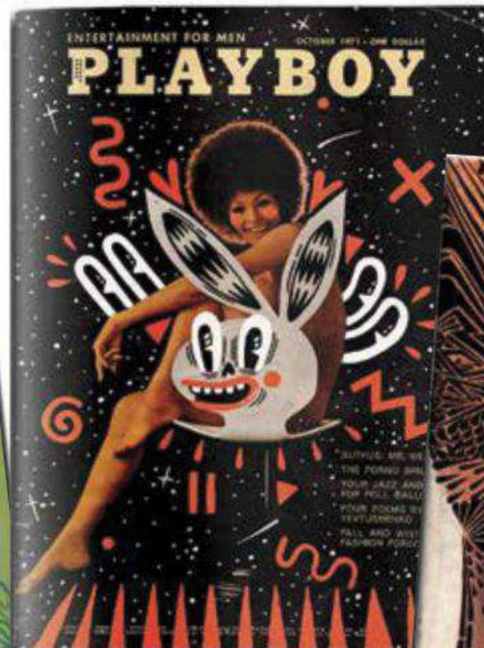
כמה אמנים מוכשרים מלונדון ועד בוגוטה הפכו עטיפות וינטג' של פלייבוי לעבודות אמנות מקוריות. אמנם לפי דעתנו כל שער של פלייבוי מהווה יצירת אמנות אמיתית בפני עצמה, אבל אנחנו בהחלט מעריכים את הרמיקסים מלאי ההשראה הללו

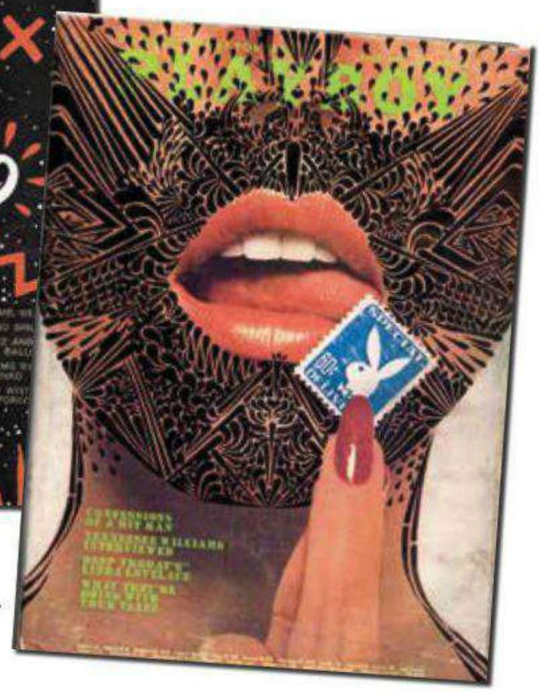
הטי סטיוארט

לונדון

"מעולם לא קראתי פלייבוי לפני כן", אומרת האמנית הבריטית הטי סטיוארט, שהפכה גרופית של המגזין לאחר שרכשה גיליונות וינטג' באיביי ובחנויות בלונדון. "האמנות, המאמרים והאיורים היו גאוניים". סטיוארט, שהשיקה לאחרונה קולקציית הלבשה עם אורבן אאוטפיטרס, בוחרת את הקאברים שלה בקפידה. "כל הקאברים יוצאי דופן בזכות עצמם, אבל הטובים ביותר לצייר עליהם, הם אלו שבהם הדמויות שלי באמת יכולות לתקשר עם כוכבות הקאברים". היא מקווה להציע למכירה את הסדרה המודפסת במהדורה מוגבלת. "התגובות היו אדירות", היא מספרת, "אני מתרגשת מזה מאוד". Hattiestewart.com

סטינקפיש

בוגוטה

אמן הרחוב הקולומביאני סטינקפיש ידוע בציורי קיר הצבעוניים שלו. לרוב עם פורטרטים של מקומיים. בין מסעות גרפיטי מסביב לעולם, הוא התחיל לצייר על עטיפות תקליטים ומגזינים. "זה סגנון שמגיע מעבודת הגרפיטי שלי, אבל בקנה מידה ובז'אנר שונים לגמרי", הוא אומר. "יום אחד מצאתי פלייבוי מ-1974, ציירתי עליו ואהבתי את התוצאה". אבל אל תבנו על רכישת ציור כזה. הסדרה, שהוצגה בגלריית Charmichael בלוס אנג'לס נמכרה במהירות שיא. Stink.tk

דרק הס

קליבלנד

דרק הוא אמן ששורשיו ברוקנרול. הוא התחיל את דרכו ביצירת פוסטרים ללהקות כמו פרל ג'אם ופינק פלויד. עכשיו העבודות שלו מוצגות בלובר. "התשוקה שלי לצייר את הגוף האנושי והאהבה לקאברים קלאסיים התחברו באופן טבעי", הוא מספר על סדרת פלייבוי שלו. להס יש עכשיו ערימות של גיליונות וינטג'. "אני לא מסוגל לזרוק אותם, הם מגניבים מדי". הס מתכנן להוציא את "He ain't no Vargas" – ספר שייצא במהדורה מוגבלת ויכלול את עיצובי פלייבוי שלו. Derekhess.com

צילום: SATOSHI

אנטומיה של מרגריטה

שכחו מהבלנדר, ותרו על המיקס, כך עושים את זה כמו שצריך

אם נשבעתם שלא תשתו יותר בחיים מרגריטה בגלל ההנגאובר הטראומטי שחוויתם,
אל תאשימו את המשקה, אלא את מי שרקח אותו עבורכם.
ככל הנראה מי שהכין אותה לא השתמש בטקילה שהיתה 100% אגבה, הוסיף סירופ מוכן של מרגריטה מיקס ואז הכניס לבלנדר כדי לוודא שיהיה גם "בריין פריז".
כדי להציע לכם היכרות מחודשת, נעימה ועדינה יותר עם העונג של הקוקטייל הקיצי הנפלא הזה, התייעצנו עם טל צ'ינבה, מנהל הבר ברוטשילד 12 בתל אביב, שטעם עשרות מרגריטות מצוינות במקסיקו, בשם המחקר כמובן.
"בישראל ניתן להשיג ליים רק חודש וחצי בשנה, באזור יולי. כך נוצר מצב שמנהלי בר ממש רודפים אחרי מגדלי ליים. אין מרגריטה בלי ליים וטקילה משובחים", אומר צ'ינבה, "אני ממליץ גם על הוספת סירופ אגבה למשקיענים, ולא לפחד מטיפת המלח על קצה הכוס, זה עושה את כל ההבדל".
שאלנו גם את יניב אשכנזי, בעלים בסטורג' בר בתל אביב, מנהל בשאפה בר וחובב מרגריטות מושבע, מה גורם למרגריטה להיות יוצאת דופן. "הקוקטייל הכי מאוזן, שתמיד מוביל לערב לא מאוזן בכלל", הוא אומר ומוסיף "הכי חשוב לדעת למי מכינים אותה ולעשות אותה באהבה".
delicioso Muy auténtico, muy. ברוכים הבאים לקיץ!

המתכון האולטימטיבי

60 מ"ל טקילה מ-100% אגבה
22.5 מ"ל קונטרו
15 מ"ל נקטר אגבה
30 מ"ל מיץ ליים טרי

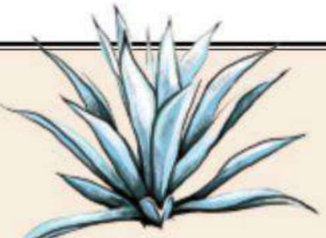
לנער חזק בשייקר קוקטיילים למשך 5 שניות, למזוג על קרח טרי בכוס גבוהה ולקשט בפלח לימון

קונטרו
טעמי התפוז המתוקים והעמוקים של הקונטרו מוסיפים רובד ומורכבות ועולים על טעמו המשעמם של הטריפל-סק

סוחט ידני
תמיד כדאי לסחוט מיץ ליים רענן לכל משקה. מיץ ליים שאינו טרי מתחמצן וטעמו נפגע

נקטר אגבה
(הקרוי גם סירופ אגבה) מוסיף נפח ומתיקות עשירה יותר מסירופ המבוסס על סוכר

JACK DANIEL WAS A MAN OF COMMITMENT.

AT LEAST WHEN IT CAME TO HIS WHISKEY.

When it came to whiskey-making, no man was more dedicated than Jack Daniel. It's the reason he'd wait patiently while his whiskey mellowed through 10 feet of packed sugar maple charcoal, and why he'd watch over every batch with a discriminating eye. Though he never married, Mr. Jack remained forever faithful to his one true love. Unfortunately for the ladies of Lynchburg, Tennessee, that happened to be his whiskey.

JACK DANIEL'S OLD No 7 BRAND TENNESSEE WHISKEY

Sip lovingly. Drink responsibly.

Warning – excessive alcohol consumption risks life and is harmful to health!

צילום: shuterstock

הרם אותה למעלה

טירמיסו ("הרם אותי למעלה" באיטלקית), הוא אחד הדברים הכי טובים שהגיעו אלינו מאיטליה. קינוח קלאסי שהוא בעצם עוגת שכבות מופלאה של גבינת מסקרפונה וביסקוויטים נימוחים, פשוט להכנה וכולל מעט מרכיבים.

מתכון הטירמיסו של רביבה וסיליה:

המתכון מיועד ל-10 כוסות - אך אפשר כמובן להשתמש במקומן בכלים מלבניים, כמיטב המסורת האיטלקית.

מצרכים לסירופ האספרסו:

חצי כוס מים
חצי כוס סוכר
3 ספלי אספרסו
רבע כוס יין מרסלה
רבע כוס ליקר קפה

מצרכים:

250 גרם גבינת מסקרפונה
250 מ"ל שמנת מתוקה
גרגירים ממקל וניל שלם
3 ביצים
50 גרם סוכר
תמצית קפה (3 כפות קפה נמס מומסות ב-2 כפות מים רותחים)
30 בישקוטים
חצי כוס אבקת קקאו

אופן ההכנה:

מכינים את סירופ האספרסו: מרתיחים את המים והסוכר, מורידים מהאש ומקררים. מוסיפים את שאר מרכיבי הסירופ ובוחשים.

מרכיבים את הטירמיסו: לקערת המיקסר מכניסים את הגבינה, השמנת, גרגירי הווניל, הביצים והסוכר ומקציפים עד שמתקבלת תערובת סמיכה ויציבה. מחלקים את הקרם לשניים, ביחס של 1/3 ו-2/3. מוסיפים ל-1/3 מהקרם את תמצית הקפה.

מזלפים לכל כוס כמות השווה לשתי כפות מהקרם הבסיסי (שלא הוספנו לו קפה). טובלים עשרה בישקוטים בסירופ האספרסו ומניחים אותם על הקרם, מפזרים מעל אבקת קקאו בעזרת מסננת.

מזלפים בכל כוס כמות השווה לשתי כפות מקרם הקפה. טובלים עוד 10 בישקוטים בסירופ האספרסו, מניחים אותם על הקרם ומפזרים אבקת קקאו בעזרת מסננת. מזלפים בכל כוס כמות השווה לשתי כפות מהקרם הבסיסי ומסיימים בעוד בישקוטים. לפני ההגשה מפזרים מעל אבקת קקאו לקישוט.

אל תפספסו בטירמיסו:

אל תשתמשו בגבינה אחרת מלבד מסקרפונה. זו הגבינה של הטירמיסו, ובלעדיה תקבלו עוד עוגת גבינה

הקפידו להשתמש בביצים טריות ככל האפשר וכאלה שאתם סומכים על מקורן

כדאי להקציף את השמנת כשהיא קרה מאוד

שימו לב לא לטבול את הבישקוטים טבילה ארוכה מדי בסירופ האספרסו - הם יאבדו את מרקמם

המלצות על טירמיסו אלוהי נוסף

מל ומישל - הרומנטית

הקרם כאן מורכב ממסקרפונה וזביונה, מתובל בנדיבות בקוניאק, ולידו בישקוטים מיובאים מאיטליה. התוצאה מענגת, מושלמת וגם קצת משכרת.
בן יהודה 155, תל אביב

הבסטה - השמחה שוק-סטייל

במדרחוב של נחלת בנימין, שני צעדים מדוכני השוק, מציעים מעוז אלונים ואיתי הר-גיל תפריט איכותי מאוד, הכולל טירמיסו המוגש כריבוע בצלחת, בעל מרקם אוורירי ונפלא.
השומר 4, נחלת בנימין, תל אביב

פיקולה פסטה - האיטלקית האורגינלית

טריטוריה אינטימית, חמימה ונחבאת אל הכלים, עם מבחר יינות מרשים, והטירמיסו כאן חלומי.
בן יהודה 53, תל אביב

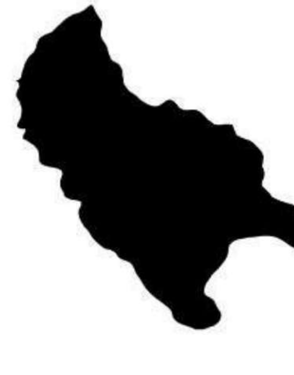
כרמא - הירושלמית

מסעדת שף בעין כרם היפהפייה. הטירמיסו כאן מוצק יותר ונגיעות הקפה עדינות.
עין כרם 74, ירושלים

גן העדן הצף

צילומים: shutterstock

זקינתוס (Zakynthos Island), הידוע גם כזנטה, נחשב לאחד האיים היפים של הים היוני, ומתהדר בחולות לבנים רכים ובמי קריסטל מנצנצים בגווני טורקיז. זהו מקום הולדתם של משוררים, סופרים, ציירים ומלחינים והאי מציע תאווה לחושים וקשת של צבעים בטבע האידילי שלו, בציפורים הנדירות, בצמחייה העבותה, בכלבי וצבי הים, ומצד שני בחיי לילה פראיים וכיפיים במיוחד. מומלץ לשכור רכב ולטייל בחלקו הצפוני-מערבי ההררי של האי, ולבקר בכפרים Agios Leon ,Killiomenos, Gyri ,Exo Chora ,Kambi ,Loucha, שבהם עדיין ניתן למצוא אותנטיות מקומית.

❖ לאכול ב–AKROTIRI

בכפר Akrotiri תמצאו את המסעדה הוותיקה והנפלאה הזאת, שקיימת כבר כ-25 שנה. אתם חייבים לטעום את ה- "Mpekri Mezes" שלהם, מנת פילה חזיר אדירה.

❖ להשתזף ב–Gerakas Bay

מפרץ יפהפה הממוקם בחלק הדרומי של האי. השילוב בין מים רדודים וחמימים, חול זהוב ומבני אבן שנוצרו בחוף יוצרים מראה מרשים. המקומיים הקימו מערכת אקולוגית שתפקידה לשמור על יופיו הטבעי של החוף. במשך השנים נהפך החוף (כיאה לאיי יוון) לגן עדן לנודיסטים, המתרכזים בעיקר בצדו השמאלי של החוף, או שהם נודדים ל- Crystal Beach, שאם ממשיכים ללכת מעבר לסלעים שלו, מגלים רצועת חוף חבויה ונטושה המושלמת לשיזוף אה-לה נטורל.

❖ לבקר ב–Keri Caves

מערות קרי ממוקמות בחלק הדרום-מערבי של האי, ומאופיינות בקשתות גבוהות שנשחקו מצוקי אבן הגיר. מומלץ לשוט לכאן בסירה קטנה ולהתהפנט מצבע המים, כחול-תכלת טהור שמתקבל מהשתקפות השמש על קרקע האבן הלבנה מתחת למים. יש כאן מעברים תת-מימיים סודיים מושלמים לצוללנים, וכלבי ים ים-תיכוניים נדירים שמצויים בסכנת הכחדה.

❖ ללון ב–Porto Zante Villas & Spa

על חוף פרטי ומבודד ניצב מלון היוקרה פורטו זנטה, על הווילות המפוארות שלו שלכל אחת מהן בריכה מחוממת פרטית, וספא. זהו יעד אטרקטיבי למנהיגים פוליטיים ולסלבריטאים בינלאומיים. portozante.com

PORTO LIMNIONAS

מחוז Porto Limnionas ממוקם בחלק המערבי של האי, בסמוך לחוף. הוא נהדר לארוחה רומנטית ולערב שלם על רקע נוף מרהיב של הים היוני. תמצאו כאן בישול ביתי ויין איכותי והשירות מצוין. מחוז Limnionas שופע ברים ומועדונים על החוף

Bad Boys Cocktail Bar – וייב גראז'י מגניב ומתחם צ'ילאאוט שווה

Cherry Bay Beach Club – המועדון הכי פרוע באזור. ריקודים עד אור הבוקר בטירוף. www.cherrybay.com

פסטיבלים בקיץ

- 27-23.7 פסטיבל הגיטרה של הרמפוליס באי סירוס, דרום-מזרחית לאתונה
- 9-7.8 פסטיבל הרוק איראון Ireon באי סאמוס

משהו להביא הביתה:

הגבינות המקומיות, לאדוטירי ופרצה, הן טעימות מאד, וניתן לרכוש אותן רק על האי

צילום: imagebank/gettyimages

BALMAIN
swiss watches
בקנית שעון
תיק נסיעות מהודר
מבית BALMAIN
מתנה
The expression of style
www.balmainwatches.com
מבצע מיוחד!
1,790₪
ref. 07216713282
אין כפל מבצעים והנחות, עד גמר המלאי, התמונה להמחשה בלבד, ט.ל.ח.
www.euro-asia.co.il

קשור ברצועה

● נכון שלפעמים אוסף שעונים נראה כתחביב בלעדי לבעלי האמצעים, אבל ישנה נישה אחת, שיכולה להוות נקודת פתיחה נוחה לגבר הישראלי. תכירו את רצועת השעון של נאטו, האלטרנטיבה הפרקטית לרצועות המתכת והעור: זו חלופה עמידה, במחיר סביר, נוחה על היד, אינה מחזירה אור, וכן, ניתן לחתוך אותה בזריזות ובקלות מהיד במקרי חירום. מי מאתנו שימי הצבא מאחוריו, מלפניו או שהוא סתם בין לבין, יכול להשיג את הרצועה בשלל צבעים ודוגמאות. את הרצועה ניתן לשלוף בקלות, ולהחליף צבעים וסטייל מדי יום.

1. כחול עמוק:
← מתאים לכל אירוע, שעון ספורט-אלגנט של נאוטיקה בשילוב רצועת נאטו כחולה.
99 דולר

2. מסלול טיסה:
← מגדל פיקוח רות עבור, שעון של חברת המילטון מדגם pilot pioneer כולל בתוכו גם סטופר אנלוגי.
595 דולר

3. כבוד הנשיא:
← שעון מדגם Quad של חברת ניקסון, משלב מראה מינימליסטי עם יוקרה.
100 דולר

4. כן המפקד!:
← שעון Timex של חברת J.Crew נותן תחושה של חזרה לצבא, מעין וינטג' עם קלאסיקה.
150 דולר

5. לאוהדים:
← חברת Smart Turnout London מציגה שעון לאוהדים בנשמה. בדיוק מה שצריך לקראת סיום העונה.
130 דולר

צילום: שעונים **צ'ארלס מאסטרס** בונד: imagebank/gettyimages

את רצועת נאטו כהצהרה אופנתית ניתן לייחס עוד לסרטי ג'יימס בונד הראשונים. שון קונרי בתפקידו פורץ הדרך כסוכן 007 התהדר בשעון צלילה יוקרתי של רולקס - דווקא עם רצועת נאטו צנועה. את השעון של רולקס אולי לא תוכלו להרשות לעצמכם, אבל את הרצועה ניתן להשיג בקלות - בחיפוש פשוט באמזון: The James Bond strap, עלות: 12 דולר בלבד.

התמצאות במרחב

ארבעה גאדג'טים שישנו לכם את החיים

The Decelerator Helmet
קסדת סלואומושן

אם גם אתם התעייפתם מסגנון החיים המהיר ומכך שלפני שמצמצתם אוטוטו כבר שוב ראש השנה, לורנץ פוטסט חשב על פתרון שלוקח מילולית את המשפט "לקחת דברים לאט". קסדת Decelerator מקליטה וידיאו מזווית העיניים ואז משדרת את זה בלייב בתמונה אטית, ויוצרת את התחושה שהכול מסביב מתרחש בסלואו מושן. העניין הבעייתי היחיד כאן הוא שבמקום לראות את היופי שבעולם באטיות, אתם בעיקר תבחינו באנשים בוהים בכם בתמיהה (בסלואו מושן). ת'אמת, מה יש לצפות מקסדה שנראית כמו כדור דיסקו שעליו מותקן צג?!
vimeo.com/53464059

Limeade – סופר-הירו של בטרייה

Limeade בוחנים את גבולות הטכנולוגיה של הסוללות הניידות. בניגוד לסוללות אחרות שמתרוקנות מהר, הסוללה הזו תספיק לגבות את האייפון לכפול 12 ממשך הזמן הרגיל, ללא צורך בחיבור למטען חיצוני. Limeade מספקת עוצמה אדירה בפורמט אלגנטי וקומפקטי שקל לקחת לכל מקום. פתרון פרקטי במיוחד למשפחות, ולספורטאי אאוטדורס, לטיילים, לטיסות ולמצבי חרום. המיזם פורסם באתר גיוס הכספים קיקסטארטר, ונכון ליוני הצליח לגייס את הכסף. חפשו את העמוד שלהם **בקיקסטארטר: www.kickstarter.com**

VivoMouse
העכבר הפיוצ'ריסטי

גם אם הכול יהיה בטאצ' בעתיד, אתם עדיין תרצו עכבר לצדכם. הוויוו של אסוס, בעיצובו החללי, משלב בחינניות את חוויית המולטי-טאצ', יחד עם ה-point & click הטוב והישן. הוא מזכיר את עכבר הקסם של אפל, רק הפעם עם לינקג' לווינדוס 8. אין לו כפתורים אבל אפשר להקיש על צדדי המשטח העגול, דמוי הדיסק, שמהווה טראקפד, ובטאצ' ניתן לעשות זום-אין, פעולות סיבוב, וגם גלילה ופעולות שתומכות בווינדוס 8. כמו כן הוא אלחוטי וניתן גם להניח אותו על השולחן וגם להחזיק אותו ביד אנכית.
בחנויות הדגל של Asus בארה"ב

Hipkey - בשביל לא ללכת לאיבוד

מוצר מהפכני שיוכל לעזור לכם סופסוף להפסיק לקלל כל פעם שהאייפון, האייפד או המפתח הולכים לאיבוד. מדובר בטבעת המתחברת לצרור המפתחות או לכל דבר אחר, ומתממשקת דרך בלוטות' לאפליקציה חינמית של IOS. וכך, אם תתרחקו מהחפץ הכה חשוב לכם למרחק שהוגדר מראש (או עד 50 מטר), היא תצפצף. אז אם אתם מאלה ששוכחים את הסלולר, המפתחות או הילדים - 90 הדולר האלה הם בהחלט דיל מצוין. מצד שני אם אתם הטיפוס המאבד, קשה לדעת כמה הגאדג'ט הזה יחזיק אצלכם מעמד.
90 דולר, בחנויות אפל באירופה ובארה"ב

צילום: סטיון וינסטון

12 שעות

אורכה של תכנית בטלוויזיה הנורווגית "National Firewood Night", וכוללת 8 שעות של אח בוערת בלייב

20%

מהאוכלוסייה הנורווגית צופה בה – כמיליון איש

שעת עבודה אחת – מאפשרת לעובד בהודו לממן כוס בירה

בארה"ב – פחות מ–10 דקות

שיעור העלייה במספר בדיקות הסמים החיוביות בקרב מועמדים לעבודה השנה,

5.7 אחוזים

בהשוואה לשנה שעברה

40%

מהנשאלים יימנעו מיצירת קשר בחיים האמיתיים עם מישהו שעשה להם "אנפרנד" בפייסבוק

עד 1988

נאסר על פי חוקי מדינת ישראל לקיים יחסי מין אנאליים

הכביש המהיר

לפי מחקרים שנעשו במטרופוליטן של לונדון, השיר הבטוח ביותר לנהוג לצליליו הוא "Come away with me" של נורה ג'ונס. היפ–הופ והבי מטאל הם המסוכנים ביותר

שלושת השמות הפרטיים הפופולריים לכוכבות פורנו:

ניקי	ג'סיקה	ליסה

שלושת שמות המשפחה הפופולריים לכוכבות פורנו:

לי	לאב	סטאר

Dead men walking

תכנית הטלוויזיה "The Walking Dead" (המתים המתהלכים) היא התכנית הקטלנית ביותר על המסך הקטן, עם ממוצע של 38 גופות בכל פרק, לפי האתר funeralwise.com

מהם הם זומבים

יש יחס של:

1 ל-60

בין מספר האנשים שמשחקים פארמוויל לבין מספר החוואים האמיתיים.

צילום: shuterstock

THE MOST ORIGINAL SPLASH
DESERVES THE MOST ORIGINAL VODKA
Stoli
Stoli
STOLICHNAYA
IMPORTED PREMIUM VODKA
SPI
Stolichnaya vodka
PRODUCED FOR S.P.I. GROUP
PREMIUM VODKA
Stoli.com
DRINK WITH CARE.
STOLICHNAYA® Premium vodka. 40% Alc./Vol. 100% Grain Neutral Spirits. © 2012 הכרם www.hacarem.com

גלעד כהנא

דיוטי פרי

מרדכי מזפזף בטלוויזיה. נעמה מרכיבה ארון מאיקאה.

מרדכי: תגידי בייבי, את זוכרת שאמרנו שבחו"ל מותר?

נעמה: מותר מה?

מרדכי: נו, את יודעת...

נעמה: על מה אתה מדבר?

מרדכי: נו, שאמרנו שמותר לנו לשכב עם אחרים בחו"ל, כאילו אמרת שאז זה מבטיח שזה לא יהפוך לרומן, שזה יהיה רק סטוץ, וסטוץ לא אכפת לך כי זה ארעי, וארעי זה משהו שלא גורר רגשות, ואם אין רגשות אז יאללה, שיהיה בכיף!... כאילו, ככה אמרת...

נעמה: פששש, איך אתה זוכר... יפה.

מרדכי: אז את זוכרת?

נעמה: כן, זוכרת.

מרדכי: סבבה. עכשיו, את יודעת שאנחנו בתקופה כלכלית קשה מאוד, עם כל הגזירות וזה...

נעמה: תקופה חרבאנה...

מרדכי: לגמרי, ובגלל שזו תקופה חרבאנה אז אין באמת סיכוי שאני אסע, שניסע, שאנחנו ניסע לחו"ל...

נעמה: פשש, מתה להיות בחו"ל... קצת לנקות את הראש... איזה תאילנד קטן...

מרדכי: לגמרי... אבל אין סיכוי שניסע בקרוב. נכון?

נעמה: לצערי זה נכון מאוד.

מרדכי: אז אולי כדאי שנשנה קצת את הדיל שלנו?... כאילו את ה... נשנה...

נעמה: איך נשנה?

מרדכי: אולי נגדיר את החו"ל אחרת...

נעמה: תסביר.

מרדכי: אילת נגיד...

נעמה: כן?...

מרדכי: הרי אנחנו שם רק פעם ב... ותמיד בבית מלון, ואנחנו לא מכירים שם אף אחד, והמזג אוויר שונה נורא, נורא יבש וזה... ואין שם קליטה כל כך טובה בנייד ואפילו אין שם מע"מ...

נעמה: זה נכון...

מרדכי: כן... וגם בינינו, רוב האנשים שם תיירים ממילא, אז למה שלא, כאילו, נגיד שאילת זה חו"ל?

נעמה: מעניין...

מרדכי: נכון? כאילו, אילת זה הכי חו"ל שיש!

נעמה: יש בזה משהו... כן... אילת זה כמו לאס וגאס כזו, רק ערבית.

מרדכי: לגמרי!

נעמה: יאללה, קיבלת, אני זורמת אתך בסבבות... אז מהיום אילת זה חו"ל מבחינתנו...

מרדכי: כן, ומעכשיו, באילת מותר...

נעמה: באילת מותר.

מרדכי: מותר הכול...

נעמה: ה-כ-ו-ל.

מרדכי: פגז בייבי, פגז... יופי.

נעמה: ותגיד... מה עם קרית שמונה?

מרדכי: מה איתה?

נעמה: תראה, היא גם נורא רחוקה, גם שם יש אקלים אחר לגמרי, והמון דברים שם מסובסדים, אז הכול הרבה יותר זול, כמו בסין... או בקוריאה הדרומית...

מרדכי: נכון, זה נכון, גם יש הקלות במס...

נעמה: יש שם מלא הקלות במס! וכל הגישה לחיים היא אחרת, והקצב שונה, הסלנג שונה, כל הפירות והירקות אורגניים... זה ממש כמו...

מרדכי: חו"ל...

נעמה: לגמרי!

מרדכי: אז את בעצם אומרת, קרית שמונה גם חו"ל?

נעמה: גם חו"ל. זה מה שאני אומרת. כן.

מרדכי: אז יעני גם בקרית שמונה מותר?

נעמה: גם בקרית שמונה מותר.

מרדכי: הכול?

נעמה: ה-כ-ו-ל.

מרדכי: יאללה, סגרנו...

נעמה: פצצי... ותגיד בייבי, מה עם ראשון?

מרדכי: ראשון?

נעמה: כן, ראשון.

מרדכי: מה איתה?

נעמה: אתה יודע, כאילו, בינינו... אין שום קשר בינינו לאנשים בראשון...

מרדכי: מה זאת אומרת?

נעמה: כמו שאתה תמיד אומר, "אלה בטח מראשון"... אתה יודע איך זה, מיד רואים עליהם, יו נואו... הם נועלים קרוקס, הם מדברים עם פה מלא, הם מתלהבים, עפים על זה שהם בעיר הגדולה, מזיעים, יושבים במקס ברנר... הם, אתה יודע נו...

מרדכי: הם מראשון...

נעמה: לגמרי!

מרדכי: זה נכון, הם שונים מאוד מאתנו...

נעמה: הכי! ראשונאים ממאדים, תל אביבים מנגה!

מרדכי: אשכרה...

נעמה: אז אתה מבין מה אני אומרת...

מרדכי: ברור. את אומרת שגם בראשון לציון מותר...

נעמה: בדיוק.

מרדכי: הכול...

נעמה: ה-כ-ו-ל.

מרדכי: מעולה, סגור העניין.

נעמה מניחה את המברג ומסתכלת על הארון.

נעמה: משהו פה מוזר...

מרדכי: כן, הוא קצת עקום.

נעמה: עשיתי הכול בול לפי ההוראות... לדעתי חסר פה חלק, האידיוטים האלה באיקאה... טוב, אני נוסעת לנתניה...

מרדכי: בייבי, את זוכרת שנתניה זה לא ראשון, נכון? ■

אם כדורעף חופים
זה הספורט המועדף עליכם...
אליקים הרמן
Bell Beach
Bell
Beach
HERZELYA
בל ביץ' הרצליה
חוף אכדיה
חוף אכדיה , טיילת הרצליה, 09-9555771 | www.bellbeach.co.il

הדרה לוין-ארדי

צילום: יעקב סבן

הספורט הלאומי

כמדי שנה, עם פרוץ הקיץ (או המלחמה), אני נדרשת לסוגיית המחאה, שהפכה בשבילי מעניין טרחני לעניין רווחי, ועל כן משמח. כל שנה, בעונה היעודה, דור שלם דורש מחאה ואני מוזמנת לכתוב או להופיע, במחאה זו או אחרת. משנה לשנה אני מעלה את מחירי מרכולתי. עניין של היצע וביקוש. מחאה הולכת חזק בשנים האחרונות. אם מישהו מרים גבה בעניין התשלום, אני זורקת לעברו שתי מילים בהגייה איטית: "צדק חברתי".

ברצינות, מחאה זו עבודה, ועל עבודה יש לשלם. יותר מזה, מחאה זו לא סתם עבודה, זה המפלט האחרון של מוסיקאים אלטרנטיבים, המוזמנים תדיר למחות בחינם נגד כל מיני עוולות אופנתיות, בתחינה אל מצפונם הרגיש, ובחנופה לכישרונם הרב והאלטרנטיבי. הסיבה היחידה שהם מוזמנים, כמובן, היא כי הם היחידים שיש להם זמן פנוי לכך. קיסריה לא מחכה להם. בעצם, אף אחד לא מחכה להם.

ולכן הם קלים להתפתות להבטחה, שתמורת זיעת אפם וכישרונם החבוי, הם יקבלו חשיפה איכותית, במה מצפונית, תו תקן של המועדון הנכון, ומיליון מוחים שייחשפו אל המוסיקה שלהם. במקרה הטוב, אותם מיליון מוחים יורידו אחר כך את המוסיקה של האמן המצפוני חינם, הישר אל האייפד החדש שלהם, כיאה למעמד הביניים, המאובזר היטב לעיתות מחאה. בכל מקרה, מחאה זה בון טון, בילוי חברתי איכותי ותרבותי, ספורט לאומי טרנדי וקיצי עם משנה סדורה וצפויה, וטיפול אנדרופיני בדיכאון הלאומי, כמו ריצת מרתון לשומקום, אבל עם אג'נדה.

גם אני קיבלתי לאחרונה פניות רבות להשתתף בכל מיני מחאות, ותאמינו לי, לא ידעתי שיש כל כך הרבה: מקוטג' עד כותל, מנשים עד אלוהים, מהומואים עד פליטים, משואה עד צבא, מירושלים עד ג'וז ולוז. מנטל אל נטל, ומטייקון אל טייקון, כוחן של המחאות עולה.

אין דבר בעולם שאין בו רבב כלשהו שאי אפשר למחות נגדו. הכול הולך. כל מה שמעצבן. הריח, החום, היתושים. כל דבר הולך. חלומו של מוקי התגשם. אף אחד לא מדבר על שלום, וכולם מדברים על צדק. מדברים ומדברים ומדברים. וכך, בניגוד לימים כתיקונם, פתאום כולם רוצים אותי, שאדבר, שאשיר, שאביא אותה באיזו מחאה, על מה שבא לי, לא חשוב על מה.

הביקוש הפתאומי הזה לכישורי המחאה שלי ריגש אותי מאוד כמובן, אך היה כל כך מוזר בעיניי, שהתחלתי לחשוד, ברוח הסרט התיעודי "לחפש את שוגרמן", שאולי יש עולם מקביל לגלגל"צ ולעיתון הנפוץ במדינה, עולם ורוד אך לא פחות מציאותי, של מחאות והפגנות, שבו אני כוכבת גדולה ומבוקשת, ועדיין אינני יודעת על כך.

ואם כך הדבר, זה אפילו מוזר יותר מהסיפור של שוגרמן, כי כבר כמה שנים אני מצהירה, בכל דרך אפשרית, ועל כל במה, שאינני חובבת מחאות באופן כללי, והפגנות אינן סוג הבילוי המועדף עליי, ושירים אינם יכולים לשנות את העולם, אולי רק להמתיקו מעט.

המחאה היחידה שאי פעם התגייסתי אליה בלב מלא כוונה, היתה המחאה נגד עצמי. יצאתי לסיבוב הופעות ארצי, עם פסנתר שיכור ולב דואב, ומחיתי נגד עצמי, בכל כוחי, והקהל הריע ומחא כפיים, וביקש עוד ועוד מהדם האדום-אדום הזה. יכול להיות שהצלחתי כל כך במחאה נגדי, שהיה מי שראה בי הבטחה גדולה. לא חלילה הבטחה לחיים טובים, אלא הבטחה למחאה מוצלחת.

ופה קבור הכלב כנראה. כי אחרי הכול, הצלחתה של הפגנת מחאה אינה נמדדת בשינוי שלשמו נועדה לכאורה, ובהשגת יעדיה המוצהרים, אלא ברייטינג שלה, בסחף, בחשיפה, באיכות ההפקה, ביצירתיות, בקופירייט, בסקסיות של התכנים והצועדים, ובעיקר - במחיאות הכפיים וברצועת הפרסומות.

נדמה שהעם פשוט לקח את הציווי "צדק, צדק תרדוף" באופן מילולי מדי, והוא מעדיף לרדוף אחרי הצדק בלי די, (מרתון, אמרנו), מאשר לממש אותו. כי למי מבאי הפסטיבל הזה יש באמת כוח לממש את כל הצדק הזה, ועוד לשלם עליו מכיסו, אחרי שהמצלמות כבו, רמת האדרנלין ירדה, הפיקניק נגמר, והחורף בפתח? צדק זה עבודה קשה, הרבה יותר ממחאה.

בקיצור, לכבוד הקיץ, נעתרתי לכתוב את טור המחאה העונתי שלי, וכמו תמיד, ברגע האמת, מצאתי עצמי אובדת עצות ונטולת כל רגש מחאה בקרבי, ולא בגלל שהחיים שלי טובים ושומדבר לא מרגיז אותי באמת. להיפך. מה שמבאס את יצר המחאה שלי זו הידיעה שהטור הזה, כמו המחאה, אינו הולך לשנות את העולם, אפילו לא קצת.

אבל הסיבה שאני כאן בכל זאת, מוחה נגד "המחאה כספורט לאומי", למרות חוסר התוחלת שבכך, היא שמשלמים לי על זה. ובשביל מוסיקאית אלטרנטיבית שמסרה את נפשה להורדה חינם, זאת כבר חתיכת צדק של ממש. ■

VODKA
MICHELADAM
I LOVE FASHION
VODKA
LUXURY COLLECTION
MICHELADAM
IMPORTED
40% VOL (80 PROOF) 70CL
PRODUCED IN POLAND
A perfect balance
of STYLE & SUBSTANCE
Apart from the overall aesthetics, the secret of luxury status lies in the nature of the product itself; the spirit within. A luxurious product combines elegant design with top quality craftsmanship; something that cannot be replicated by other brands. F VODKA Luxury Collection
054-4445552 :להזמנות
FVODKAISRAEL
ENJOY FASHIONABLY AND RESPONSIBLY
VODKA
MICHELADAM
ELIXIR OF FASHION
Worldwide Distributor F Beverages Ltd, Limassol, Cyprus Produced Exclusively for F Beverages Ltd. ©&®FASHIONTV.COM GmbH www.f-bev.com

וידויים של פסיכופת

הם חיים בקרבנו. הם לא נותנים לפחד, לחרטה או למוסר לבלבל אותם. הם שבורים מבפנים אך מקסימים וצ׳רמרים כלפי חוץ, וחלקם אף עיצבו את ההיסטוריה. כיצד נראים חייו של פסיכופת?

אייל שדה

"פעם אחת, בעת ביקור בוושינגטון, השתמשתי במדרגות הנעות שהיו סגורות, ועובד המטרו ניסה לבייש אותי על זה.

הוא: לא ראית את השער הצהוב?

אני: שער צהוב?

הוא: אני בדיוק הרמתי את השער, ואת היית אמורה ללכת מסביב!

אני: שתיקה (הפנים שלי נותרו חתומות).

הוא: זו הסגת גבול! זה אסור! המדרגות הנעות סגורות, את עברת על החוק!

אני: (בוהה בו בשקט)

הוא: (מוטרד בעליל מחוסר התגובה שלי) ובכן, בפעם הבאה, אל תעברי את הגבול, אוקיי? זה לא היה בסדר".

עמדתי שם לרגע, ואפשרתי לזעם שלי להגיע לאותו חלק של קבלת ההחלטות במוח שלי. פתאום התמלאתי תחושה של מטרה רגועה. מצמצמתי בעיניי והסטתי את הלסת שלי. התחלתי לעקוב אחריו. האדרנלין החל לזרום; הפה שלי התמלא טעם מתכתי. נלחמתי כדי לשמור על הראייה ההיקפית שלי בפוקוס, מודעת ביותר לכל מה שסביבי, מנסה לחזות את התנועה של הקהל. קיוויתי שהוא ייכנס למסדרון נטוש שבו הייתי מוצאת אותו לבד. הרגשתי כל כך בטוחה בעצמי, כל כך ממוקדת בדבר האחד הזה שהייתי צריכה לעשות. תמונה קפצה לראשי, הידיים שלי כרוכות סביב צווארו, האגודלים שלי חופרים עמוק לתוך גרונו, ראיתי את חייו נשמטים תחת אחיזתי הבלתי פוסקת. כמה נכון זה היה מרגיש. אבל אני יודעת שנתפסתי לפנטזיה מגלומנית. בסופו של דבר זה לא משנה, דמותו חמקה משדה ראייתי".

כותבת שורות אלה היא פסיכופתית. כך היא מעידה על עצמה, וכך אבחנו אותה רופאיה. היא גם פרופסור מצליחה למשפטים ומורה בבית הספר של הכנסייה המורמונית. יש לה בני משפחה וחברים רבים, אבל מאז שהיא זוכרת את עצמה היא בדרך כלל "חופשייה מרגשות מסובכים ולא רציונליים". שמה הספרותי הוא אם. אי. תומאס, וספרה "וידויים של פסיכופתית", יצא לאור בחודש שעבר ועורר גלים עזים בארה"ב.

אז מיהו פסיכופת? פסיכופת הוא אמן אשליות. מניפולטור חסר תקנה. כפסיכולוג שעובד עם פסיכופתים הגעתי למסקנה שעלתה לי בייסורים רבים: פסיכופת רואה את העולם דרך העיניים שלו, ושלו בלבד. הוא יעשה הכול כדי להונות אותך שזהו העולם.

בואו נערוך ניסוי קצר בפסיכולוגיה

צילום: shuterstock

חברתית. זהו לא ניסוי תקף, כי הוא לא נערך בתנאי מעבדה ואין בו קבוצת ביקורת, אך בכל זאת. אתם מחזיקים כרגע גיליון של "פלייבוי ישראל" בידכם. אתם יושבים בבית קפה, או במשרד, או בבית. עצרו לרגע, ושימו לב לתחושות ולרגשות שלכם: דמיינו שבת הזוג שלכם נכנסת ושואלת מה אתם קוראים. מה אתם עונים לה? מה אתם מרגישים? מעט פחד? מעט בושה? מעט מבוכה? אם אלה התחושות, אתם כנראה לא פסיכופתים.

הפירוש המילולי של המונח פסיכופתיה ביוונית, הוא "נפש מעונה". למעשה אין אבחנה כזו בספר האבחנות הפסיכיאטרי, והמונחים המקובלים בקרב פסיכיאטרים ופסיכולוגים הם הפרעת אישיות אנטי-סוציאלית או הפרעת התנהגות. אך מושגים אלה אינם חופפים למונח פסיכופתיה, וקיים פולמוס רב לגבי שיעור הפסיכופתיה באוכלוסיה בכלל ובקרב אסירים בפרט.

ההערכות כיום הן כי אחד מכל **100** בני אדם הוא פסיכופת, ובקרב אסירים שיעורם מזנק לאחד מכל **5-6** גברים. אך מכיוון שפסיכופתים אוהבים גירויים ואתגרים, הם אוהבי סיכון ורבים מהם מצליחנים ומהירי החלטה - שיעורם בקרב מנכ"לים למשל עולה כבר לאחד מ-25. זהו גם פילוח די דומה של קוראי הפורום של פלייבוי. לפיכך סביר להניח שיש סיכוי לא רע שאתם פסיכופתים.

ההיסטוריה האנושית עוצבה על ידי פסיכופתים. רוצים דוגמאות? הורדוס הגדול, מלך יהודה והאחראי לבניית בית המקדש, שלט בעריצות ובטרור במשך 33 שנה ביהודה ורצח בהינף יד עשרות אלפים מנתיניו, כשנחשדו על ידו בהתנגדות ובבגידה. כששמע שנולד בן זכר אשר עתיד לרשת אותו בבית לחם, הורה להרוג את כל הבנים מתחת לגיל שנתיים באזור, והמשיך עם ארוחת הבוקר שלו, כך מתאר ההיסטוריון יוסף בן מתתיהו.

פרופסור אסא כשר השווה את הורדוס לפסיכופת אחר, מהתקופה המודרנית - מנהיג רוסיה, יוסף סטאלין, שהיה מדינאי שנון, בנאי גדול ואסטרטג מפוכח, אבל גם אדם אכזר מאין כמוהו, שסבל מאישיות פרנואידית, כך על פי פרופסור כשר.

על מלך אנגליה ריצ'רד השלישי, אשר מחזהו של שייקספיר מתאר אותו כמניפולטור חסר רחמים, ניצת באחרונה פולמוס מדעי אם היה פסיכופת או שמא רק לקה בחוסר יכולת קיצונית לשאת מצבים של חוסר ודאות. דמויות היסטוריות שאין עליהן בשלב זה פולמוס רב בהקשר לפתולוגיה הנפשית שלהן הן אדולף היטלר, המוגדר פסיכופת נוירוטי, ומומחה העינויים שלו, ד"ר מנגלה.

"שכח מפסיכופתים הכלואים בבתי כלא ובבתי חולים, הם לא הסיפור הגדול", אמר פעם החוקר מספר 1 בחקר פסיכופתיה, רוברט הייר, לעיתונאי ג'ון רונסון. "הסיפור הגדול הוא הפסיכופתיה התאגידית. כדאי שתלך ותראיין כמה פסיכופתים תאגידיים".

הייר ידע על מה הוא מדבר. הוא הקדיש **30** שנה לחקר הפסיכופתיה ופיתח את השאלון האבחוני לאיתור פסיכופתים, המשמש פסיכיאטרים ובתי משפט בכל העולם. (PCL-R)

רונסון העיתונאי יצא לבדוק. הוא הגיע למלך הפיטורים ההמוניים של וול סטריט, אלברט "מסור שרשרת" דנלאפ, מנכ"ל חברת הצריכה הענקית סאנבים. דנלאפ הביא לקריסת החברה לפני כעשור, לאחר שנחשד ברקיחת דו"חות רווחים מזויפים, בניפוח הוצאות ובהנחיית עובדים לדווח על הוצאות פיקטיביות. הוא מכונה כך משום שנהג לערוך פיטורים המוניים בחברות שאת נכסיהן כינס, והפך ערים שלמות בארה"ב לערי רפאים.

רונסון הקריא לדנלאפ את רשימת המאפיינים בכלי האבחון לפסיכופתים שיצר הייר. "ערך עצמי גרנדיוזי", ודנלאפ ענה: "אתה חייב להאמין בעצמך!"; "מניפולטיביות", המשיך הייר. "זו מנהיגות!" ענה דנלאפ. "אפקט שטחיות: אי יכולת לחוות קשת של רגשות", ודנלאפ החזיר בקוצר רוח: "מי רוצה שיעיקו עליו רגשות מטופשים?"

לפני כחצי שנה פרסם מגזין "פורבס" טור ובו נשאלה השאלה: "האם המולטימיליונר, מייסד חברת אבטחת המידע, ג'ון מקאפי, הוא פסיכופת?" הטור נכתב עקב שורה של אירועים תמוהים שפורסמו בתקשורת, בהם הסגרתו של גורו אבטחת המידע מגואטמלה לארה"ב לאחר שנחשד ברצח אזרח אמריקאי בבליז, שם נחקר גם על הקמת מעבדת סמים. מקאפי טען שלשלטונות בליז ירצחו אותו אם יוסגר לידיהם. בינתיים הוא גם הספיק למכור את סיפור חייו לתחנת טלוויזיה קנדית.

אמנם לא כל אחד עם הפרעה זו הוא רוצח מטורף, אבל לכולם יש דבר אחד במשותף - הם ממוקדים בהעצמה אישית על חשבונם של אחרים, ואין להם יכולת לאמפתיה.

במחקרים שפורסמו בשנים האחרונות נקבע כי אצל פסיכופתים, המרכזים במוח האחראים על תחושת פחד, למידה מטעויות, למידה חברתית וחיווט רגשי, התפתחו באופן שונה מאשר אצל אנשים רגילים. תהליכי ויסות נוירו-פסיכולוגיים אלה מתפתחים לאורך שנות הילדות. בשל כך בני נוער נוטים יותר לנטילת סיכונים ולהתנהגות פרועה וחסרת חרטה. מרכזים אלה במוחם עדיין בשלבי התפתחות, וטרם הגיעו לבגרות.

ואולם תאורטיקנים פסיכואנליטיים שונים גורסים כי הפגיעה הפסיכולוגית והרגשית (כלומר שאלת הסביבה או הגנטיקה) קדמה לפגיעה המבנית ואף ייתכן שגרמה לה, מה שאנשי המקצוע מכנים "פסיכופתיה שניונית או משנית". אותם אנשים חווים תחושת אימה כל כך קשה מהמציאות הנפשית שלהם, עד שהם מאבדים קשר עמה ומפתחים שריון מגן מנותק מהרגשות שלהם.

אנשים אלה חוו פגיעה קשה מהוריהם, שהתייחסו אליהם כשלוחות של עצמם, והם פועלים לפי חוק הורי קשוח, המטיל ספק בזכותם להתקיים באופן חי ועצמאי, כתבה הפסיכואנליטיקאית הצרפתייה ד"ר ג'ויס מקדוגל. במשך הזמן הם לומדים "לכבות" את הרגשות שלהם כמנגנון התמודדות יעיל, וכך הם גם מתקשים להבין את הרגשות של האחרים. אך התוצאה היא שהאחרים מרגישים בעוצמה במקומם.

צריך לזכור כי נפש האדם לא עובדת לפי ספרי האבחון הפסיכיאטריים, ונדיר שאדם הוא פסיכופת טהור; סביר שיהיו לו קווי אישיות נוספים וכי עמוק בתוכו הוא כן ירגיש

מקצוע משוגע

המקצועות עם שיעור הפסיכופתים הגבוה ביותר

1. מנכ"ל
2. עורך דין
3. תעשיית המדיה (טלוויזיה, רדיו)
4 איש מכירות
5. רופא מנתח
6. עיתונאי
7. שוטר
8. מנהיגים דתיים
9. שף
10. עובדי רווחה

מקור: "חוכמת הפסיכופתים: מה יכולים קדושים, מרגלים, ורוצחים סדרתיים ללמד אותנו על הצלחה", מאת קווין דטון, 2012

מכיוון שפסיכופתים אוהבים גירויים ואתגרים, הם אוהבי סיכון ורבים מהם מצליחנים ומהירי החלטה - שיעורם למשל בקרב מנכ"לים עולה כבר לאחד מ-25. זהו גם פילוח די דומה של קוראי הפורום של פלייבוי. לפיכך סביר להניח שיש סיכוי לא רע שאתם פסיכופתים

פסיכופתים שעיצבו את ההיסטוריה

היטלר

הורדוס

ריצ'ארד השלישי

יוסף סטאלין

רגשות אנושיים. לפי הגישה הפסיכואנליטית, בפסיכופטים אלה כן ניתן לטפל.

הפסיכופתים פועלים ללא מוסר וללא חרטה. זיגמונד פרויד, הוגה הפסיכואנליזה ואחד המוחות שעיצבו את ההבנה המודרנית של נפש האדם, לימד אותנו כי אנו מפתחים את החלקים הללו בנפשנו באמצעות כינונו של האני העליון, הסופר אגו, שהפנים בילדותנו את הקול ההורי, אשר לימד אותנו לוותר על ההנאות שלנו כדי לעמוד בדרישות ההורים. סטייה מהציווי ההורי מביאה עמה סבל נפשי בדמות של אשמה, פחד וחרדה.

היה עוד נושא פעוט, שפרויד סבר לגביו עבודתו המדעית מעניקה לו זכות לחרוץ דעה. האדם, לפי פרויד, מונע על ידי דחפיו; בעיקר דחפים מיניים וכן דחפים תוקפניים. בעטיים אנו שואפים להנאות, אך תהליכי החברות והתרבות דורשים מאתנו לוותר על הנאות אלה.

מדוע אנו מוותרים על העונג בגלל התרבות והמוסר? מה אלה נותנים לנו בתמורה? בערוב ימיו הגיע פרויד למסקנה העגומה כי טבעו של האדם עלוב למדי. הנאות ועונג הם נדירים, ומנוגדים לאורחות חייו, ואילו כאב וסבל הם מנת חלקו. מקורות הסבל הם שלושה: גופו, העולם שסביבו ויחסיו עם הזולת. משום כך הימנעות מהכאב עדיפה על חתירה לעונג - וזו מטרת התרבות והמוסר. האדם ישאף תמיד למלא את משאלותיו, אך ייאלץ להתפשר עם דרישות החברה.

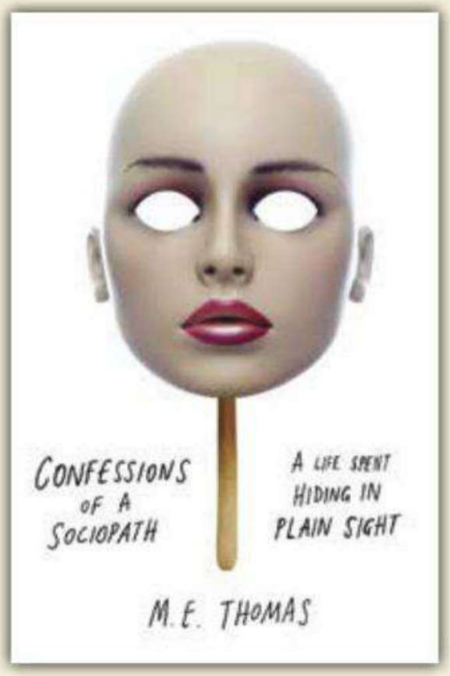
יתרה מכך, בחתירתו להפחית את הסבל, האדם אינו מוותר על הנאותיו בעצמו. הוא נדרש לוותר על העונג שלו מתוך כפייה. בכאב ובייסורים. בחוסר נחת. תמיד ירוויחו מעטים על חשבון הרבים. זה טבעו של האדם. עמוק בתוכו, אם יעז לגלות את מעמקי התת-מודע שלו, הוא ילד חסר אונים שכל רצונו לחזור לביטחון הנשכח של ינקותו, עת אבא ואמא שמרו עליו מכל משמר מפני חרדות העולם.

רובנו מקבלים על עצמנו את המוסר מתוך פחד, טען פרויד. הפסיכופתים, אשר מסיבות גנטיות וסביבתיות לא מרגישים פחד, חסינים מפני מוסר, חרדה ואשמה.

בכולנו קיים גרעין פסיכופתי. כולנו מונעים על ידי הדחפים שלנו, והריגוש שאנו מפיקים ממימושם. מקרי אונס ורצח מזוויעים מרוחים בכותרות ראשיות על דפי העיתונים; תשעה מתוך עשרת הסרטים הנצפים ביותר בכל הזמנים, עוסקים באלימות, פשע, רציחות וגיבוריה פסיכופתים: "הסנדק", הג'וקר מ"האביר האפל", "ספרות זולה", "מועדון קרב", "רשימת שינדלר".

האופל מושך, מסקרן ומרגש אותנו. לכולנו יש פנטזיות רצח או נקמה. בכולנו חבוי עמוק בפנים מרכיב פסיכופתי; ואם ילחצו עליה חזק מספיק - האנושות מסוגלת לבצע, ואכן מבצעת, פשעים נוראיים.

הכותב הוא פסיכולוג קליני ובעל הבלוג "עיניים פקוחות"

כריכת הספר "וידויים של פסיכופת"

צילום: shuterstock

מכורים מראש

"עידן ההתמכרויות המרובות" - כך מוגדרת התקופה שבה אנו חיים. כולנו מכורים, במודע או שלא, ללייקים, לפוקר, לסקס ולחדשות רעות. בשורה התחתונה, המרדף הבלתי פוסק הזה לא מקדם אותנו לשום מקום

יהונתן כסיף

חישבו על רגע קט ללא הסמארטפון שלכם. על יום ללא הצליל המענג של האימייל או ה-SMS. על שבוע ללא סקס או פורנוגרפיה (בעיקר גברים). על מסיבה ללא אלכוהול. על סיבוב הטקסס-הולדם שאתם לא חלק ממנו. על יום בו אין לחץ בעבודה. כולנו מכורים.

הבשורות הטובות: מאז ומתמיד היינו, האבולוציה דאגה לכך. הבשורות הרעות: מעולם לאורך ההיסטוריה לא היתה תקופה גדושה יותר בגורמים ממכרים.

כולנו זונות נרקוטיות שלא מרוויחות דבר ממכירת מוחן וגופן, פרט לסם האופוריה הרגעית וההרסנית. הכירו את הקוסם השולט בהתמכרויות שלנו: הדופמין.

צפיתם אי פעם בתחרות ריצה אולימפית או במרתון? יצא לכם לשאול את עצמכם מה גורם למנצח, לאחר ריצה כל כך מאומצת, לרוץ בקלילות עוד הקפה שלמה כשהוא מנופף בידיו לקהל, בעוד חבריו (המפסידים) שוכבים חסרי כוחות על קו הסיום?

דופמין הוא סוד הקסם. הוא משתחרר במוח כתגמול על השגת דבר מה במאמץ. זהו מנגנון אבולוציוני שקיים בבעלי חיים עוד מעידן הזוחלים. זה המנגנון שמשמר את ההנעה וההנאה של בעל חיים לצוד ולהשיג את מזונו, להתרבות ולשמר את מינן, לנצח את הטורף בעת סכנה. זה מנגנון המציף אותנו בתחושת אופוריה בעקבות מילים חמות ומגע. דופמין הוא גם סם האהבה של בני האדם.

מחקרים מוכיחים שהדופמין אחראי לדברים נפלאים נוספים: הוא עוזר לנו ללמוד

דברים חדשים מהר יותר ובקלות יתרה, והוא משכיח דאגות וכאבים והופך הכול ל"כיף" אמיתי. למעשה, הדופמין הוא אחד הגורמים המרכזיים והממריצים לקדמה שלנו כבני אדם.

אז מה בדיוק הבעיה?

בואו נחשוב קצת על ההיסטוריה שלנו:

צייד-מלקט - התחלנו בעולם כבעל חיים מן המניין, החי בשבטים קטנים ומפוזרים. כל רצוננו היה לשרוד. לצוד, ללקט מזון צומח, להתרבות ולהגן על חיינו וחיי הצאצאים שלנו. מערכת התגמול של הדופמין גרמה לנו לשחק כילדים, להתאמן על מיומנויות ההישרדות תוך חיקוי המבוגרים, לצאת לציד עם הגברים וללקט עם נשות השבט. היא דחפה אותנו להביא כמה שיותר צאצאים ולהיות מוכווני ניצחון על גורמים מאיימים.

חקלאות - לפני כ-10,000 שנה החלטנו לביית בעלי חיים ומקורות מזון אחרים. מערכת הדופמין גרמה לנו לעבוד קשה בעבודות אדמה, בטיפול בבעלי החיים ובאגירת מזון לעונות הקרות. חיינו כמשפחה מאוחדת בה הילדים עוזרים ושותפים לעבודה. אך משבט של כמה עשרות פרטים - נהפכנו לכפרים ומושבות בעלות מאות ואלפי פרטים שריכזו את מגוריהם בסמוך למזון. החברתיות התרחבה. הפרט הפך לאחד מני רבים. התחרות על תשומת הלב החלה. כאן קין רצח את הבל, כאן החלו המלחמות. בהמשך המצאנו את תחרויות הספורט כתחליפים "תרבותיים" לציד, כדי להמשיך ולהזריק דופמין למוח.

כולנו זונות נרקוטיות שלא מרוויחות דבר ממכירת מוחן וגופן, פרט לסם האופוריה הרגעית וההרסנית

תעשייה - לפני 300 שנה בערך המצאנו את המכונה. הכפרים נהפכו לערים, התחרות שלנו על מקומנו בחברה התרחבה. החל "ציד" של כסף. הייצור ההמוני גרם להמצאת תרבות הצריכה, ההורים שלנו יצאו לעבוד מחוץ לבית ו"נטשו אותנו" בגנים ובבתי ספר. איבדנו עוד נתח עצום מתשומת הלב. מצאנו והמצאנו גורמים משחררי דופמין נוספים - סמים, אלכוהול, ומשחקים נוספים.

טכנולוגיה ומידע - כאן אנו נמצאים כיום. עידן של פחות מ-100 שנה שהביא לנו את המחשבים, את האינטרנט, את הסמארטפונים, את פייסבוק, את הרפואה המתקדמת ושאר מטעמים. וכך, אנו נתונים במצב שבו:

אנו מכורים לציונים וללייקים: לאחר אבדן "תשומת הלב השבטית" שלנו, אנו בחיפוש מתמיד אחר דופמין. הוא משתחרר עם כל לייק, עם כל מחמאה קטנה, עם כל צליל טלפון, SMS או מייל שאומר לנו "שמים אלי לב". כשאומרים לנו שאנו "מצוינים" לעומת אחרים, אנו מגיבים מיד באופוריה שמשכיחה את כל צרותינו.

אנחנו מכורים ללחץ ולחדשות רעות: כבר לא טורפים אותנו, אנו מוגנים באופן משמעותי לעומת ימינו הקדומים, דבר הדוחף אותנו להתמכרות למידע - ובעיקר על דברים רעים, בזמנים שבהם התקשורת גדושה פשעים ואסונות. אותם צלילי טלפון ו-SMS אומרים לנו שאם לא מדובר בתשומת לב, לבטח משהו רע קרה.

אנחנו מכורים לסקס ופורנו: המנגנון המוביל לרבייה ולשרידות המין שקיים במוחנו מיליוני שנים, עוד כבעלי חיים, לא השתנה הרבה בפחות מ-100 שנה. זמינות המין גדלה (המחסור בתשומת הלב הוביל לכך) בשל אמצעי התקשורת שמגישים לנו מכל הבא ליד - היישר למיטה.

אנחנו מכורים לסמים, הימורים ומשחקי מחשב: כי כל ניצחון ממלא אותנו אדרנלין ודופמין מבלי שנצטרך לקום מן הכיסא. כבר לא צריך להתאמץ.

אנחנו מכורים לשופינג: כי כל רכישה טובה של סמלי סטטוס אומרת לנו ש"ניצחנו" וצדנו את מבוקשנו.

וכמובן, אנחנו מכורים לדברים רבים נוספים.

ומכאן, אנו מגיעים למלכודת של הדופמין. לכל סם שאנו צורכים אנו מפתחים בשלב מסוים סבילות - מצב שבו הוא כבר לא משפיע, מה שגורם לנו לצרוך יותר ממנו - וזהו מעגל שרק מתרחב ומתרחב. אנו מכורים לריגושים שאנו ממציאים לעצמנו וממכרים את עצמנו עד זוב דופמין ומגבירים את ההתמכרות.

בנוסף, כשאנחנו באופוריה, מערכת השיפוט שלנו נפגמת. אנו לא רואים סכנות ואנו מועדים לטעויות שעולות לנו הרבה.

אז מה עושים עם כל זה?

החליפו התמכרויות. אנו לא באמת מכורים לסקס, לפוקר או לעבודה. אנו מכורים לסם במוח שלנו. מצאו התמכרויות "בריאות" - כמו ספורט, למידה, יצירה, אהבה - ופשוט התמכרו אליהן. הן ישחררו את אותו הסם שאלו הלא בריאות מפרישות לנו במוח.

חזקו את הביטחון העצמי שלכם. עבדו עם מאמנים/פסיכולוגים או על עצמכם על מנת לאהוב את עצמכם. אדם ששלם עם עצמו צורך פחות תשומת לב מהסביבה. אדם "מאושר" באמת, הוא לא זה המקבל אישור מהסביבה - אלא מעצמו. אנשים מאושרים - מכורים פחות.

השתמשו בחוק "תלות שימוש-קיום" של המוח. רוצים להפסיק התמכרות? חדלו ממנה לגמרי. במוח שלנו יש חוק - מה שלא עושים לא קיים. הפסקת פעילות ממכרת כרוכה, אמנם, בתקופת כאבי גמילה - אך עם הזמן המוח ילמד כי הצורך לא קיים עוד.

הכותב הוא מומחה לפיתוח אפקטיביות אישית וארגונית

יורשת היהלומים

תכירו את "ילדת מיליארד הדולר", תמרה אקלסטון, בתו של ברני אקלסטון - האיש החזק ביותר של הפורמולה 1

גאוין אדוארדס

תמרה אקלסטון ידועה בבריטניה כ"ילדת מיליארד הדולר". היא מגישת טלוויזיה מפורסמת, כוכבת ריאליטי זוהרת ויורשת ההון של אביה, ברני אקלסטון, מנכ"ל הפורמולה 1, המדורג 12 ברשימת עשירי בריטניה, לפי פורבס.
תמרה מפורסמת גם בשל הטיסות התכופות שלה, הלילות המשוגעים בלונדון והאירוסים לחברה הברוקר. כל אלה מעניקים לה מקום של כבוד בטבלואידים הצהובים של הממלכה המאוחדת.
אבל חוץ מהתמונות האלה, מה עוד אתם צריכים לדעת עליה? "בכל פעם שאני מגיעה לארה"ב אנשים אומרים לי 'וואו, את פריס הילטון האירופאית', וזה לא נכון. אני ממש ההפך מזה", תמרה אומרת ומעקמת את אפה. לדבריה, היא יוצאת רק פעם בשבוע ומתמקדת בעסקי הלייף-סטייל. "אני יודעת שלעולם לא אהיה מצליחה כמו אבי, אבל אני משתעממת אם אין לי שום דבר לעשות. נמאס לצאת לחופשה אחרי חופשה, זה גומר לך את המוטיבציה".
את תמרה, הלבושה בפיג'מה ורודה ומנוקדת, פגשנו על ספה בסוויטת החלומות שלה במלון פנינסולה שבבוורלי הילס. מחוץ לחדרה וברחבי המלון ניכרת אבטחה כבדה, והמקום מלא באוזניות סמויות ובמבטים בוחנים וחשדניים.
כשהיא בלוס אנג'לס, תמרה מבקרת את אחותה פטרה, שקנתה את האחוזה של המפיק ההוליוודי, ארון ספלינג, לפני כשנתיים תמורת 85 מיליון דולר. באחוזה יותר מ-100 חדרים, כך שאפשר להניח שלתמרה יש איפה להניח את הראש. "מה הדבר הכי טוב בבית של אחותי? ברור שמסלול הבאולינג. נהפכתי למומחית בבאולינג מאז שהיא עברה לשם". בינתיים פטרה חזרה ללונדון, ולכן תמרה תצטרך להמתין לטיול הבא כדי לרשום לעצמה עוד סטרייק.
אז למה היא בכלל הצטלמה לפלייבוי? ראשית כל, כדי לרצות את מיליוני הקוראים שלנו ברחבי העולם, כפי שהיא מאשרת בחיוך: "אין לי בעיה עם עירום". סלביקה, אמה הקרואטית של תמרה, היתה דוגמנית מובילה ויפהפה בעברה וגם היא לא חסכה בצילומי העירום. "היא היתה יוצאת די צבועה אם היא היתה אומרת לי לא לעשות את זה, לא?", אומרת תמרה.
העור החלק של תמרה חושף כמה קעקועים (כמה מהם נסתרים כל כך עד שלא תוכלו לראות אותם). הקעקוע הבולט ביותר מציג את הציטוט של מרילין מונרו: "לפעמים דברים טובים מתפרקים כדי שדברים טובים יותר יוכלו להתחבר". קעקוע אחר מציג את שמה, מוקף בכתר. "תמיד צוחקים עליי שאני נסיכה, אז ככה אני מגיבה ראשונה לבדיחה הזאת", אומרת תמרה, וחושפת שוב את חיוך מיליארד הדולר שלה.

צילום: טוני קלי

BUSINESS

״לא אורגזמה, כאב ופחד. המהפכה חצופה מהכול״

אלכסנדרה שבצ׳נקו נמנית עם מייסדות ארגון המחאה Femen, שחברותיו התפרסמו בכל העולם בזכות שילוב קטלני בין תעוזה, אידיאולוגיה ועירום ● אחרי שהביכו את אופ״א, ברלוסקוני ומרקל, הצליחו בנות הארגון לאחרונה לחדור אפילו לעולם האסלאמיסטי הבלתי סלחני ● מדירת מסתורה בקייב, העניקה שבצ׳נקו ריאיון בלעדי וממש לא מובן מאליו לפלייבוי ישראל: ״המדינה שלכם היא הוכחה שדמוקרטיה אפשרית גם באזור שבו האסלאם האלים והמשוגע שולט. נגיע גם לישראל״

מיכל מנדלביץ׳

צילום: imagebank/gettyimages

1

2

3

אם הייתם פוגשים את אלכסנדרה-סשה שבצ'נקו ברחוב, הייתם מסובבים את הראש ואז נעצרים לכמה שניות להתפעל מיופייה; שיער בלונדיני גולש, עיניים כחולות בורקות וגוף של פצצה אמיתית.

אל תתבלבלו, היא לא מנסה לרצות את מבטכם, הפלירטוט היחיד שעשוי להגיע מכיוונה הוא כדי שתשימו לב לאג'נדה המהפכנית שלה. מדובר באמזונה לוחמת, חלק מגרעין המייסדות של קבוצת האקטיביסטיות הבוערת ביותר כיום, פמן (Femen). למרות ויכוח שהתעורר בקרב הגרעין הקשה של התנועה ומייסדיה, היא ניאותה לדבר אתנו, על אף שפלייבוי מהווה "פרסומת לזנות" לדבריה. "יו הפנר הוא עדיין זה שנמצא מאחורי הקלעים, והמגזין מייצג את הפטריארכליות שאותה אנחנו רוצות למגר", היא אומרת בשיחה בלעדית עם פלייבוי ישראל. "היה לנו ויכוח גדול אם בכלל לקיים את הריאיון אתכם והחלטנו שדווקא הגברים שאינם מכבדים נשים הם בדיוק אלה שצריכים לקרוא את זה. אנחנו כבר רגילות בלעורר מחלוקת".

פמן מעוררות מחדש את המאבק הפמיניסטי המנומנם, זה שמתקיים כיום רק במגדל השן האקדמי, ונזקק לזריקת האדרנלין הפרובוקטיבית שלהן. הן מערטלות את שדיהן במחאה על הדיכוי הנשי, על גופן החשוף הן רושמות מסרים מתריסים. מדי כמה ימים הן יוזמות פעולה נמרצת באחת מהזירות ששמו לעצמן כמטרה, כשחציהן מופנים לדיקטטורה, לדת ולתעשיית המין העולמית. הן נתמכות כלכלית באמצעות תרומות של אנשי עסקים, בעיקר מהמערב, ובאמצעות מכירת מוצרים שנושאים את סימן ההכר שלהן - השדיים הצבועים בצבעי הדגל של אוקראינה.

עד **2011** מחאתן היתה בגבולות אוקראינה בלבד, והנושאים העיקריים שהפגינו נגדם היו לוקאליים: תיירות המין ותעשיית הזנות הענפה, מעמד הנשים בארצן, אי-שוויון הזדמנויות בהשכלה ובעבודה וחוסר בנוכחות נשית בממשלה. הן נתפשו אז כגימיק, כשוליים סהרוריים. ב-**2011** הן נכנסו למגרש הגלובלי ומאז הן רק מתעצמות.

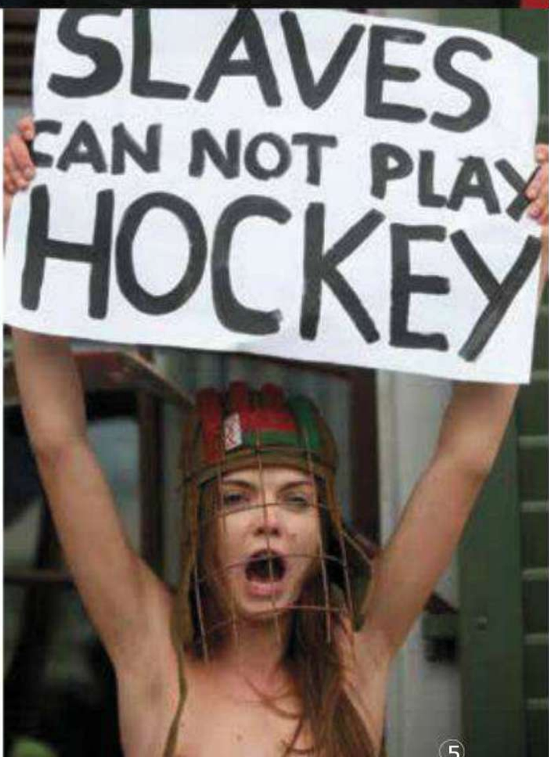
גם כיום, כשפעילותן מואצת ומסוקרת בהרחבה בכל כלי התקשורת הגדולים, ממשיכה להישמע נגדן אותה ביקורת, הטוענת כי חשיפת השדיים רק מגבירה את הסקסיזם, אבל העובדות בשטח מדברות בעד עצמן: בשנים האחרונות הן פתחו מרכזים נוספים בצרפת ובברלין, ונציגויות בשווייץ, פולין, הולנד, שוודיה, ברזיל, ארה"ב, קנדה, צרפת, גרמניה ואיטליה. דומיניק שטראוס-קאהן, ברלוסקוני ופוטין הם רק שלושה מהדיקטטורים שפמן דואגות 'לטפל' בהם מדי זמן מה. בקיצור, הן לא פראייריות.

•

ב-**2011** הפגינו שבצ'נקו ופעילות נוספות

צילום: imagebank/gettyimages

4

5

1. פעילת פמן נעצרת בתוניס בחודש שעבר
2. אלכסנדרה שבצ'נקו בפעולה
3. פעילת פמן במחאה בשוויץ
4. פעילת פמן מפתיעה את פוטין ומרקל
5. אחותה של אלכסנדרה ומייסדת הארגון, אינה שבצ'נקו

נגד קיום משחקי יורו 2012 באוקראינה, בטענה שקיום המשחקים ותנועת התיירים הגדולה יעודדו את תעשיית המין המקומית, הפורחת בלאו הכי. הן הצליחו להחביא את הגביע לזמן קצר, ואחרי שנעצרו הועלמו הפעילות באורח מסתורי לכמה ימים.

מאוחר יותר באותה שנה, נסעה אחותה של סשה, אינה שבצ'נקו, לבלרוס עם שתי פעילות כדי להפגין נגד הדיקטטור אלכסנדר לוקאשנקו. הן נחטפו על ידי שלטונות בלארוס, עיניהן כוסו, הן הושלכו ביער מרוחק בשלג, איימו עליהן בנשק חם, הכריחו אותן להתפשט כליל, גזרו את שערן בברוטליות ושפכו עליהן שמן. עברו כמה ימים עד שהפעילות הצליחו להיחלץ ולקבל סיוע.

ב-2012, ביום שבו היה אמור להתפרסם גזר הדין של פוסי ריוט, אינה שבצ'נקו ניסרה, כאות תמיכה, צלב עץ ענקי בגודל ארבעה מטרים ניצב ליד קייב, ולאחר שהתמוטט חיקתה את תנוחת הצלוב של ישו והבליטה את החזה החשוף שלה שעליו נכתב: "שחררו את פוסי ריוט". פעולה זו חייבה את אינה שבצ'נקו להימלט מארצה וכיום היא פועלת מפאריס. באפריל 2012, פמן התפרצו לכנסיית סיינט סופיה וצלצלו בפעמוני הענק שם בחזה חשוף, כאות מחאה על חקיקה באוקראינה שמשבשת הפלות, ובאפריל השנה הן שרפו דגל של הסלפיסטים, זרם מוסלמי קיצוני, באחד המסגדים הגדולים והידועים ביותר בבירה הצרפתית.

פמן מגדירות את האקטיביזם שלהן סקסטרימיזם (Sextrimism) סקסטרימיזם להגדרתן הוא פרשנות חדשה לפמיניזם המודרני. הגוף העירום נהפך לכלי פעיל בעימות מול מוסדות הפטריארכיה - בפרט הכנסייה, הדיקטטורה ותעשיית המין - כך שהנשק הסקסיסטי של הפטריארכיה מכוון בחזרה אליה.

המשחק הזה בקודים הסטריאוטיפיים מהווה דרך לשבור את קונספציית השליטה הגברית על טבעה של המיניות הנשית ולזכות במהפכה המיוחלת. פמן מעוניינות לשחרר את הגוף הנשי מהכבלים של המבנים הגבריים הפטריארכלים, להגדיר את גופן ולשלוט בו מחדש בכך שהן מעודדות נשים להשתמש בגופן כזירת מחאה.

לאחרונה נחתה על הארגון מתקפה מכיוון חדש - נשים מוסלמיות - לאחר שנשות פמן הפגינו לאות תמיכה באמינה טיילר. טיילר היא צעירה תוניסאית שהעלתה לפייסבוק את תמונתה בחזה חשוף סטייל פמן, עם הכיתוב בערבית "גופי שייך אך ורק לי, ואינו המקור לכבוד של אף אחד".

בתגובה קיבלה אמינה איומים על חייהן, ונאלצה להסתתר. נשים מוסלמיות בתוניסיה ובמדינות ערב טענו כי הפגנות בעירום הן דרך מוטעית למאבק למען חופש הביטוי וזכויות נשים, וכי ההתערטלות נתפשת כמזימה מערבית לפגוע בדת שלהם. גם שבצ'נקו עצמה, כפי שהיא מספרת בריאיון בהמשך, סבלה מהשמרנות המוסלמית, כשהגיעה לתוניסיה לתמוך בפעילות של פמן שנעצרו בסוף מאי.

נשות פמן יכולות בהחלט להזדהות עם התחושה הזו של העולם המוסלמי. גם הן באות מחברה שמרנית במיוחד, שבה נערות יודעות מגיל צעיר שעליהן להינשא לגבר שיפרנס אותן, ולכן הן לא נרתעות מתגובת הנשים המוסלמיות. הן מודעות לכך שקורבן הניצול משכנע את עצמו לרוב בצדקת דרכו של המנצל אותו לרעה, והן יודעות היטב שמהפכות נבנות לאט.

•

הריאיון עם שבצ'נקו נקבע כבר לפני חודש וחצי. הוא נקבע ובוטל כמה פעמים. ושוב נקבע ושוב בוטל. בכל פעם שהגיע, היום והשעה שתואמו בינינו מראש, נותרתי ישובה מול מסך המחשב, מביטה בציפייה דרוכה בתוכנת הסקייפ. אך שבצ'נקו לא הופיעה. נדמה שגם ממרחק אלפי הקילומטרים שהפרידו ביני לבין שבצ'נקו, יכולתי לשמוע את הוויכוחים הסוערים שהתנהלו בדירה בקייב, סביב השאלה אם להיעתר לבקשת פלייבוי ישראל, ולהעניק ריאיון למגזין, שנתפש בעיניהן ככזה שנוגד את ערכי הארגון.

הידיעה שהצלחתי לשכנע גם את הקשוחה שבאנרכיסטיות להתרכך, העבירה בי תחושה של סיפוק.

אלכסנדרה, מה היה הטריגר שהביא אותך להקים את פמן ב-2008?

"אני וחברותיי הלכנו לפגישות בבתים בנושא מצבן של נשים באוקראינה וכך הרעיון התחיל להתגבש. תביני, באוקראינה נשים הן כלום. הן סחורה, הן שפחות מין לכל היותר. הפמיניזם לא הגיע לכאן, ניצול הנשים כאן

"טסתי לתוניס לשמוע האחרון שהתקיים בעניינן של הפעילות העצורות שלנו, כדי להראות את תמיכתי ולעודד אותן. אבל אחרי שהגעתי למלון, מישהו פשוט נכנס לחדרי, כיסה את עיניי והכניס אותי למכונית שלקחה אותי לשדה התעופה - שם העלו אותי על מטוס חזרה לקייב"

צילום: shuterstock

הוא בלתי יתואר. הבנו שמישהו צריך לשאת כאן את הדגל כדי שנשים ידעו שהן יכולות לחוות משהו אחר".

למה בחרתן דווקא בחשיפת חזה כאייקון של בנות פמן? מעבר לזה שזה מצטלם מצוין, את חושבת שזה משיג את מטרות הארגון?

"הסיבה היא שבתמונה אחת אפשר לראות את יחסי הכוחות הפטריארכליים: נשים חסרות הגנה, חשופות ללא נשק מול גברים שרודפים אותן. המשטרה מייצגת את הכוח הגברי הממסדי שכופה את עצמו. הגוף שלנו הוא הנשק שלנו, אנחנו מחזירות את העירום שלנו לשליטתנו ומשתמשות בו כנגד אלה שרואים אותנו כאובייקט. ההד התקשורתי לא היה כל כך עוצמתי אם לא היינו עושות זאת".

מה מצבן של אמינה הטוניסאית ושלוש ביותר בעולם ואנחנו לא יודעות אם היא באמת מפעילה לחץ על הגורמים בתוניסיה. היא לוחצת ידיים עם דיקטטורים ולא עושה מספיק למען זכויות נשים".

האם את חיה בזוגיות? האם האקטיביסטיות בארגון חיות עם בני זוג? איך אפשר להקים משפחה ולהיות חשופה לסכנות של האקטיביזם?

"אני לא בזוגיות עכשיו ואמא שלי כל יום דואגת להזכיר לי את זה ושואלת אם כבר מצאתי בעל. אני לא סוגרת את הכיוון הזה, אני לא נגד גברים. יכול להיות לי בעל, אבל זה יהיה מישהו שתומך בעקרונות שלי ובאורח החיים שלי. אוקראינה היא מסורתית מאוד מהבחינה הזו. במערב יש יותר מודעות. בארגון שלנו נשים חיות בזוגיות ואם הן חזקות

"באוקראינה נשים הן כלום. הן סחורה, שפחות מין לכל היותר. הפמיניזם לא הגיע לכאן וניצול הנשים כאן הוא בלתי יתואר. הבנו שמישהו צריך לשאת את הדגל כדי שנשים ידעו שהן יכולות לחוות משהו אחר"

הפעילות העצורות שלכן - ג'וזפין, מרגריט ופאולין?

"טסתי לתוניס לשימוע האחרון שהתקיים בעניינן כדי להראות את תמיכתי ולעודד אותן, אבל אחרי שהגעתי למלון, מישהו פשוט נכנס לחדרי, כיסה את עיניי והכניס אותי למכונית שלקחה אותי לשדה התעופה - שם העלו אותי על מטוס חזרה לקייב. הייתי מוכנה לכך שדבר כזה יכול לקרות. על עצמי לא היה לי אכפת, אבל הן האחיות שלי, ובעיתונות התפרסמו תמונות שלהן מכוסות ברעלות לבנות, כך שאין לי דרך לדעת אם פגעו בהן".

האם ההפגנה במסיבת העיתונאים של אנגלה מרקל עזרה? היא ביקשה חנינה או הקלה בעונש עבור הבנות שלכן?

"אנחנו לא מאמינות אף פעם לפוליטיקאים, לא מאמינות לדיבורים יפים, רק למעשים. וזה מדאיג כי היא אחת הנשים המשפיעות מספיק וזה חלק חשוב מספיק מהחיים שלהן, גם בני הזוג שלהם מתמודדים עם זה".

איך מערכת יחסים עם גבר נראית בעינייך בעולם אידיאלי?

"בעולם אידיאלי אנחנו נחליט בשביל עצמנו. תראי, אנחנו עכשיו בעיצומה של מלחמה עקובה מדם, מלחמת העירום שלנו. אני מאמינה שכשהמהפכה תצליח, תהיה מטריארכיה (שלטון האם; מ"מ) לזמן מה. נשים צריכות להבין מה זה להיות המאסטר, נשים צריכות לשנות את הדרך שבה הן חושבות על עצמן. הכלכלה צריכה להשתנות, ורק אחרי כן יוכל להיות איזון ושוויון".

יש גברים בארגון?

"כן, אבל הם לא בפרונט, הם מאחורי הקלעים. אנחנו הקובעות, המחליטות והפעילות בשטח".

את מסתתרת? הרשויות מציקות לך?

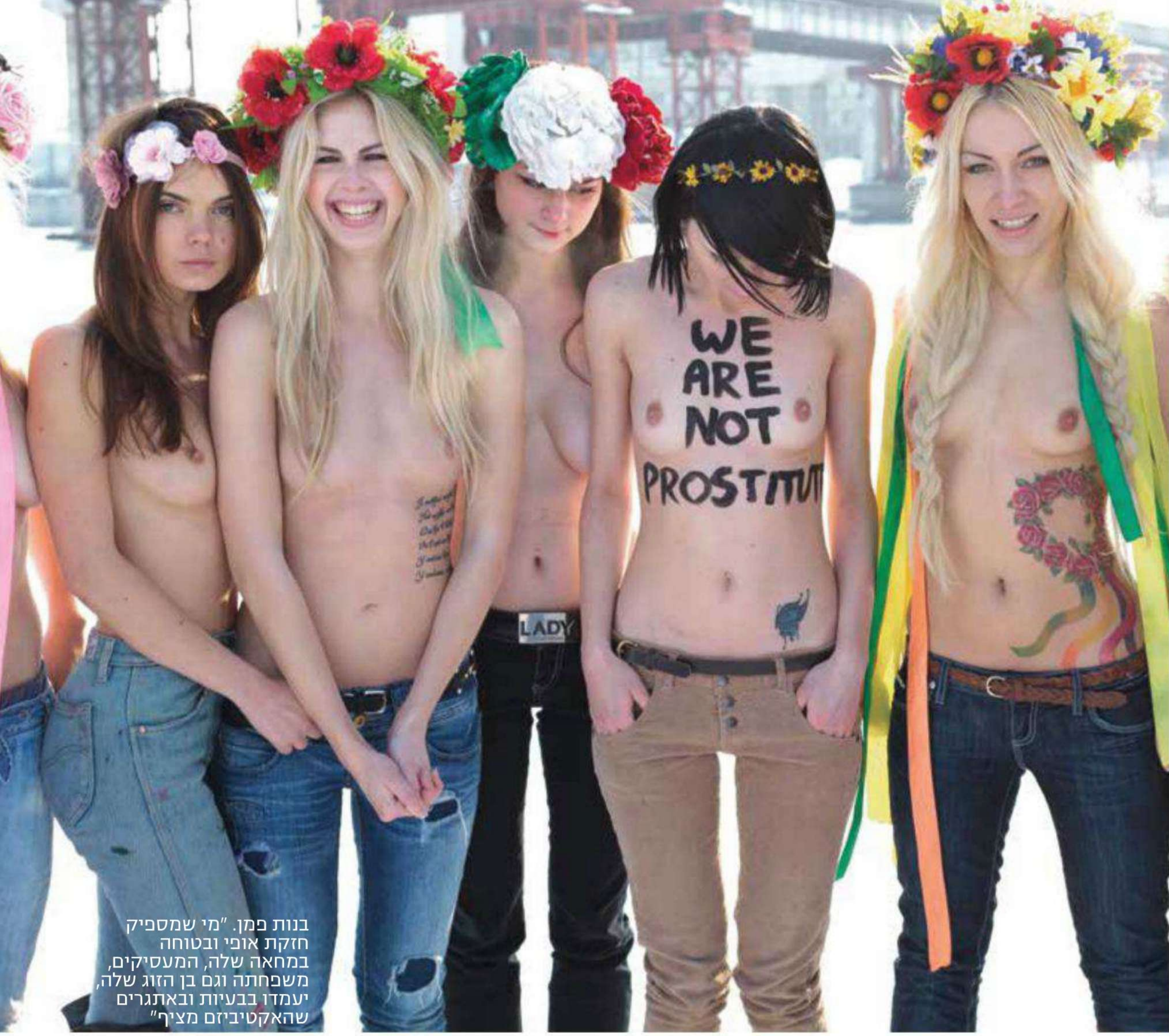
"אם השירותים החשאיים האוקראיניים היו רוצים לשים אותי בכלא, הם היו עושים את זה בקלות, אבל כנראה שהם לא רוצים לחטוף מהתקשורת. הגישה שלנו היא לא להתחבא. אנחנו לא מפחדות".

זה לא מפחיד אותך? את לא פוחדת מהברוטליות? את לא מפחדת שיהרגו אותך?

"כשאני בפעולה אני לא מרגישה כאב ולא פחד, המטרה מסלקת את הפחדים, לא אכפת לי, המהפכה חזקה מהכול. בלי קשר, אנחנו מתאמנות כל הזמן, יש מרכז אימונים בברלין. מפעולה לפעולה אנחנו יודעות טוב יותר איזו הכנה דרושה, איפה צריך להתחזק".

האם יש קריטריונים מסוימים לפעילות הרוצות להצטרף לארגון?

"כן, עליהן להיות חזקות מוראלית ופיסית בשביל להשתתף בפעולות. מדובר גם בפעולות בעולם המוסלמי, זה מסנן פעילות שעדיין לא מוכנות. המהפכה דורשת אומץ

בנות פמן. "מי שמספיק חזקת אופי ובטוחה במחאה שלה, המעסיקים, משפחתה וגם בן הזוג שלה, יעמדו בבעיות ובאתגרים שהאקטיביזם מציף"

וכוח רצון חזק".

מה קורה כשלאקטיביסטית יש בעיות עם העבודה בעקבות חברות בפמן?

"זה עניין של נחישות. מי שמספיק חזקת אופי ובטוחה במחאה שלה, גם המעסיקים, גם משפחתה וגם בן הזוג שלה, יעמדו בבעיות ובאתגרים שהאקטיביזם מציף. רק אלה שזה לא משחק בשבילן שורדות".

יכול להיות שהאלימות והפרובוקציה שבהן אתן משתמשות פוגעות בהשגת המטרות שלכן? כלומר אולי הן משיגות את החשיפה והבאזז, אבל חשבתן על כך שאולי הן מעוררות סלידה ואנטגוניזם?

"זאת הדרך היחידה כעת. רק אם הממסד ירגיש חוסר נוחות, אנשים יתחילו לחשוב. זה זמן להתעורר ולעורר. הסקסטרימיזם קשה לעיכול גם לפמיניסטיות הוותיקות שמפחדות מעירום נשי. לא אכפת לנו להתסיס ולהכעיס. זאת בדיוק המטרה, אנחנו רוצות להתקרב לאויבים שלנו ושהתיעוד יגיע לשאר העולם".

חלק מהמטרות שלכן הן לייצר מנהיגות ושיח. יכול להיות שבעתיד תזנחו את העירום?

"כרגע זה לא הזמן לנהל דיאלוגים דיפלומטיים ופורמליים. זה הזמן למונולוג שלנו. האסטרטגיה האקסטרימית שלנו לא באה במקום מנהיגות, זה בא יחד, כך מקשיבים לנו יותר. האידיאליזם והמטריאליזם באים בחבילה אחת".

לפני כמה חודשים קיימתן פעולה בתוך מועדון פריסאי כהתנגדות לפורנוגרפיה. האם נראה לך לגיטימי להשתמש באימג'ים של גוף האישה לצורכי הד תקשורתי לפעולות שלכן, אבל לא לגיטימי להשתמש בהן לעונג מיני?

"ממש כמו נשק, הכול תלוי במי שאוחז בו. יש סמים שגורמים לאנשים להבריא וכאלה שגורמים להם למות. פורנוגרפיה היא פרסומת לזנות, פרסומת לניצול נשים לטובת האינטרסים של הגברים. בתנועה שלנו נשים משתמשות בגופן החשוף למטרות פוליטיות, לא בתור אובייקט. הן המושכות בחוטים".

מה דעתך על ישראל? האם צפוי מטה ישראלי בהמשך?

"ישראל היא ההוכחה שדמוקרטיה אפשרית גם באזור שבו האסלאם האלים והמשוגע שולט. הדת הורסת מדינות. שמעתי שהנשים שלכן גם הולכות לצבא ויודעות להילחם. זה בסיס טוב לפמן. אנחנו נגיע לישראל, קשה לדעת מתי, כעת רוב מאמצינו מרוכזים בעולם הערבי, שם אנחנו חוות גם התנגדות מהנשים עצמן, אבל למרות הקשיים אנחנו יודעות שהמהפכה מתקרבת וזה מחזק אותנו".

צילום: imagebank/gettyimages

© 2012. Playboy. PLAYBOY and Rabbit Head Design are trademarks of Playboy and used under license by Coty.

PRESS
TO
PLAY
PLAYBOY VIP
playboyfragrances.com

ריאיון פלייבוי: עמוס עוז

חתן פרס ישראל לספרות, עמוס עוז, שמר על שתיקה זמן רב • בדירתו החדשה בתל אביב, אליה עבר לאחרונה אחרי שנים של מגורים בנגב, פגשנו את אחד מאנשי הרוח החשובים ביותר בהיסטוריה היהודית לשיחה מרתקת • על השולחן: המחאה, לאן נעלמה הסולידריות הישראלית, ביבי, בנט, לפיד ושלי, איראן, ספרות, יהדות - וגם הביקורת הקשה שהוטחה בבנו דניאל

אבירם זינו • צילום: דניאל בראון

עמוס עוז הוא אחד מהסופרים הבכירים והמוערכים ביותר בישראל ובעולם כולו. ספריו תורגמו ליותר מ-42 שפות, אחד אפילו במהדורה פיראטית לכורדית. "אני גאה בזה מאוד", הוא מציין.

אך עוז, כיאה לאיש רוח, התפרסם לא מעט גם בזכות דעותיו ומאמריו, שמעוררים תמיד הד גדול, גם אם לא הסכמה - בעיקר בשל העמדה הפוליטית שאותה הם משקפים. יש לו מה להגיד כמעט על הכול. לדבריו, תחושת הסולידריות בישראל, שהיא המפתח לעתיד, נחלשה מאוד. הוא מאוכזב מיאיר לפיד, לא חושב שאיראן היא האיום הגדול ביותר על ישראל, לא אוהב את המדיניות הקפיטליסטית של נתניהו-לפיד ("הבעיה היא העניים והעשוקים") וקובע: היהדות היא לא דת. היהדות היא ציוויליזציה. הוא גם כתב על זה ספר, עם הבת שלו. בקרוב בעברית.

עוז, יליד מאי 1939, עוסק בספריו ובמאמריו בספרות, בישראליות וציונות, במחשבה מדינית וחברתית ובסוציאל-דמוקרטיה. עוז זכה בפרסים רבים, "פינקו אותי מהבחינה הזו", הוא אומר. בין היתר זכה בפרס ישראל, פרס גתה הבינלאומי, הנחשב לאחד היוקרתיים ביותר בעולם הספרות, ופרס היינריך היינה. הוא גם היה מועמד לפרס נובל לספרות. עוז היה מעורב פוליטית מאז ומתמיד, ומזוהה עם שמאל המפה הפוליטית, החברתית והמדינית. לאחרונה, אחרי 27 שנה בנגב, הוא חזר לאזור המרכז, הפעם לתל אביב.

פלייבוי: נולדת בירושלים, עברת ילדות לא קלה, עברת לקיבוץ ואז לערד למשך 27 שנה, ועכשיו אתה בתל אביב.

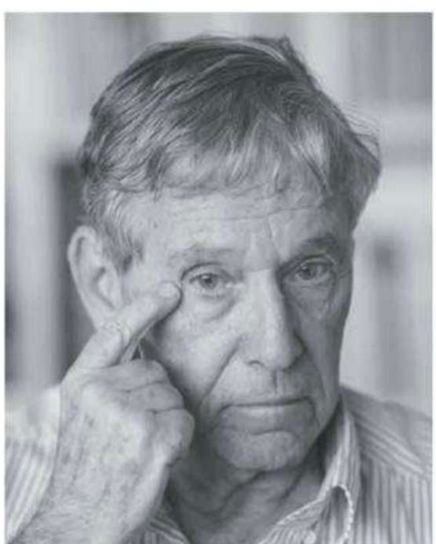
עוז: "מיצינו את ערד. חייתי במדבר 27 שנה, אהבתי את המדבר מאוד. אבל הגיע גיל שהנסיעות הלוך ושוב אל הילדים והנכדים הן קשות לי, ואני רוצה לחיות קרוב לילדים ולנכדים שלי, אז עברנו לתל אביב. אני מכיר את תל אביב לא מהיום. אני אוהב מאוד את העיר, את הדינמיות שלה. זו עיר מכוערת וסקסית. היא בנויה כמו מחנה פליטים, אין בה גדולה כמו בפאריס או ברומא. אבל היא סקסית מכיוון שהיא מלאת חיים ותוססת".

פלייבוי: בכל זאת, יש כמה קווי דמיון בין ערד לתל אביב. בעיית הפליטים למשל. כשגרת בערד, העיר התמודדה עם בעיית הפליטים. ב-2004 אמרת שלא יכול להיות שהנטל נופל רק על הדרום, ושגם תל אביב צריכה לקלוט פליטים.

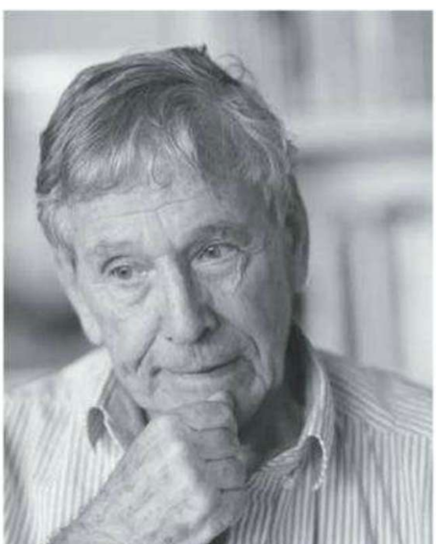
עוז: "הבעיה נותרה בעינה, והיא בעיה של הממשלה. בתי גליה עוז עשתה סרט בשם 'שקופים' על מה שקורה בדרום תל אביב. הסרט מתאר גם את הטרגדיה של התושבים הוותיקים וגם את זו של הפליטים. קשה להם זה עם זה ושניהם צודקים. הממשלה היתה

"כפי שהמצרים בנו פירמידות, והאירופאים בנו קתדרלות, והסינים בנו את חומת סין, אנחנו כתבנו טקסטים במשך אלפי שנים. והמורשת הזו, היא המורשת שלנו והיא הקתדרלות שלנו"

"תראה, מתקתקים שעונים שונים באותו זמן. נכון שכיום להגיד 'אני שמאלי' זו כמעט קללה. העמדות שמחזיק בהם כיום בנימין נתניהו הן שמאלה מגולדה מאיר. זזנו, כולנו זזנו. כולם נעו שמאלה"

"כשאני רוצה להשפיע על אנשים, אני כותב מאמר. ואומר לממשלה ללכת לעזאזל. היא קוראת את המאמר שלי ולא הולכת לעזאזל. זה מה שאני עושה במאמרים. סיפור אני כותב כדי לספר"

צריכה לאפשר לאנשים האלה לעבוד וכך להתפזר בישראל. מדינת ישראל יכולה לקלוט 60 אלף פליטים. זה המספר שיש לנו. יותר לא מגיעים כי יש גדר".

פלייבוי: זו בעיה כלל עולמית. זה לא שכל מדינות העולם פותחות שעריהן לפליטים.

עוז: "תראה, במונחים היסטוריים בוודאי שלא אפשרי שכל העולם השלישי יבוא אל העולם הראשון. הפתרון של בעיות העולם השלישי נמצא בעולם השלישי. אבל מוטלת אחריות על העולם השבע, לעשות מאמץ היסטורי לאפשר לאנשים האלה לחיות במקומותיהם, לעשות את החיים באפריקה אפשריים ונסבלים, ולא חיי עוני ודלות של פחות מדולר ביום".

פלייבוי: איך?

עוז: "צריכה להיות חקיקה והסכמה עולמית, שהשבעים עוזרים לעניים".

•

הסולידריות החברתית היא נושא הקרוב ללבו של עוז, והדבר מתבטא גם בחייו הפרטיים. הוא בחר להתגורר בדירה רגילה ולא מנקרת עיניים בצפון תל אביב. הדירה נקייה ומסודרת. ספרייה מרשימה מקיפה את הסלון כולו, מסודרת לפי ז'אנרים, וכוללת ספרים של עוז בשפות שונות. בסלון טלוויזיה לא גדולה במיוחד, ודי.וי.די של "אחוזת דאונטאון" מונח על השידה. "אלו החטאים שלי", הוא מתוודה, "סדרות בריטיות". אני מוסיף המלצה לצפות ב"משחקי הכס", ואנחנו חוזרים אל הסולידריות החברתית.

פלייבוי: מה דעתך על הסולידריות בישראל? זהו נושא שאהבת לעסוק בו.

עוז: "הסולידריות נחלשה מאוד. אני לא עושה אידיאליזציה של שנות ה-50 או ה-30. גם אז הסולידריות היתה פגומה. בשנות ה-50 מאות אלפי ישראלים גרו במעברות. הישראלים הוותיקים לא פתחו את בתיהם להכניס אותם אליהם. אבל החברה הישראלית עשתה אז כל מה שיכלה כדי להוציא אותם מהמעברות. נעשה מאמץ עצום להוציא את האנשים מהמעברות וליישב אותם. לפני 30 שנה, ילדה קטנה בבית שאן אמרה בטלוויזיה, 'אני רעבה', והיתה פה רעידת אדמה. היה דיון בכנסת. נחקק חוק הזנה ומפעל הזנה בבתי ספר בגלל ילדה אחת שאמרה בטלוויזיה שהיא רעבה. כיום היא יכולה לחטט בפחי הזבל ולהגיד עד מחר 'אני רעבה', אף אחד לא יזדעזע. הסולידריות החברתית נחלשה. אני רואה בזה סכנה קיומית לחברה הישראלית. אני חושב שאחד הדברים הדחופים ביותר שהחברה הישראלית צריכה לעשות זה לחדש את הסולידריות החברתית".

פלייבוי: ואיך מחדשים סולידריות?

עוז: "אני חושב שההפגנות בקיץ האחרון בתל אביב, אם מקלפים מהן את כל העטיפות החיצוניות, היו בסופו של דבר למען חידוש הסולידריות החברתית. חידוש הסולידריות צריך להיעשות באמצעות מדיניות כלכלית סוציאל- דמוקרטית. אני סוציאל-דמוקרט. אני מאמין בחברה שעוזרת לחלשים ועוזרת למעמד הבינוני".

פלייבוי: המחאה החברתית הפתיעה אותך?

עוז: "הפתיעה את כולנו, לטובה. גם במבט לאחור. הצרה היחידה היא שלא היה לה מימוש פוליטי מספיק. המוחים לא הבינו שבסופו של דבר, ההכרעה נופלת בכנסת, ולא ברחובות. הם לא תרגמו את המחאה שלהם להצבעה בעד מפלגות אופוזיציוניות שייצגו אותם".

פלייבוי: אתה מאוכזב מתוצאות הבחירות ביחס למחאה?

עוז: "אני מאוכזב באופן יחסי. תוצאות הבחירות טובות יותר מתוצאות הבחירות הקודמות. לפני ארבעה-חמישה חודשים היתה לנו ממשלה של הימין והימין הקיצוני. עכשיו יש לנו ממשלה של הימין והמרכז. זה שיפור קל".

"היהדות האורתודוקסית החרדית היא סילוף של היהדות ולא יהדות. היא התאבנות של היהדות. השעון שלה נעצר במאה ה-17 ונעמד. היא חדלה ליצור והיא עסוקה בשינון ופולחן. אני חושב שהיהדות היצירתית נמצאת למשל בספרות העברית, בהיי-טק, במחשבה הפוליטית והחברתית בישראל"

פלייבוי: מה לגבי יאיר לפיד?

עוז: "תראה, הוא מאכזב אותי מפני שהוא לא עוסק בנושא הקיומי. הוא עוסק בכל מיני דברים ולא בנושא הקיומי. הנושא הקיומי הוא בעיית שתי המדינות. אני אומר דבר חד מאוד - או שתהיינה כאן שתי מדינות, או שתהיה כאן מדינה אחת. אם תהיה מדינה אחת, היא תהיה מדינה ערבית. זה הכול. מי שלא מבין שהבעיה הקיומית היא לא הבעיה הפלסטינית, לא בעיית הגבולות, לא בעיית ההתנחלויות, אלא בעיית עצם הקיום שלנו, אם נהיה או לא נהיה - מי שלא מבין שזה העיקר - הוא לא רלוונטי. מהבחינה הזאת לפיד הוא אכזבה גדולה מפני שהוא לא עוסק בבעיית הקיום".

פלייבוי: ואיך הוא מבחינה חברתית?

עוז: "מוקדם להגיד".

פלייבוי: מפלגת העבודה של שלי? מה דעתך עליה?

עוז: "מפלגת העבודה של שלי החמיצה את תפקידה מפני שגם היא התעלמה מהנושא הקיומי, שאלת שתי המדינות. גם היא דיברה על דברים אחרים. עם כל הכבוד למחיר גבינת קוטג', לא על זה תיפול ותקום מדינת ישראל. אני אמרתי לפני הבחירות דבר חריף: ששלי גרועה יותר מברק. ברק אמר שאין פתרון לנושא הפלסטיני. שלי אמרה שאין בעיה."

פלייבוי: ההגדרה של לפיד למעמד הביניים, כמו שאני רואה אותה, קצת מעוותת. כלומר, ההבנה שלו מהו באמת מעמד הביניים, או יותר מזה, ההיתפסות שלו למעמד הביניים ששוכחת את מי שאינו מעמד הביניים - יותר מ-50% ממדינת ישראל, לא כולל העשירונים העליונים.

עוז: "הוא ציין גברת דמיונית מחדרה שמרוויחה 20 אלף שקל. לא היא הסובלת הגדולה במדינת ישראל. יש אנשים שמרוויחים 5,000 שקל בחודש בקושי. יש אנשים שמרוויחים פחות מזה ומתקיימים מפחות מזה. והם עובדים, ביותר מעבודה אחת. הם הבעיה. הבעיה במדינת ישראל היא העניים והעשוקים. מעמד הביניים בישראל קשה לו, אבל לא יותר קשה לו ממעמד הביניים באיטליה, שגם לו קשה. צריך לזכור את העניים והעשוקים. אני לא אומר מעמד סוציו-אקונומי נמוך. אני בכוונה משתמש במילים החריפות האלה".

פלייבוי: בין נתניהו ולפיד יש הסכמה גדולה שמי שלא עובד, לא ראוי.

עוז: "כן, אבל מי שלא עובד, לא עובד כי אין לו הזדמנות. זה לא בא לידי ביטוי בדברי נתניהו ולפיד מפני שיש להם השקפת עולם קפיטליסטית ותאצ'ריסטית בעניין הזה. והשקפת העולם הזו היא בעיניי השקפה ללא חמלה. אני תמיד האמנתי שיש דרך שלישית בין קפיטליזם חזירי לבין סוציאליזם טוטליטרי. הדרך השלישית הזו היא סוציאל-דמוקרטיה, שבנויה על חמלה ועל משק חופשי, ובעיקר על סולידריות חברתית".

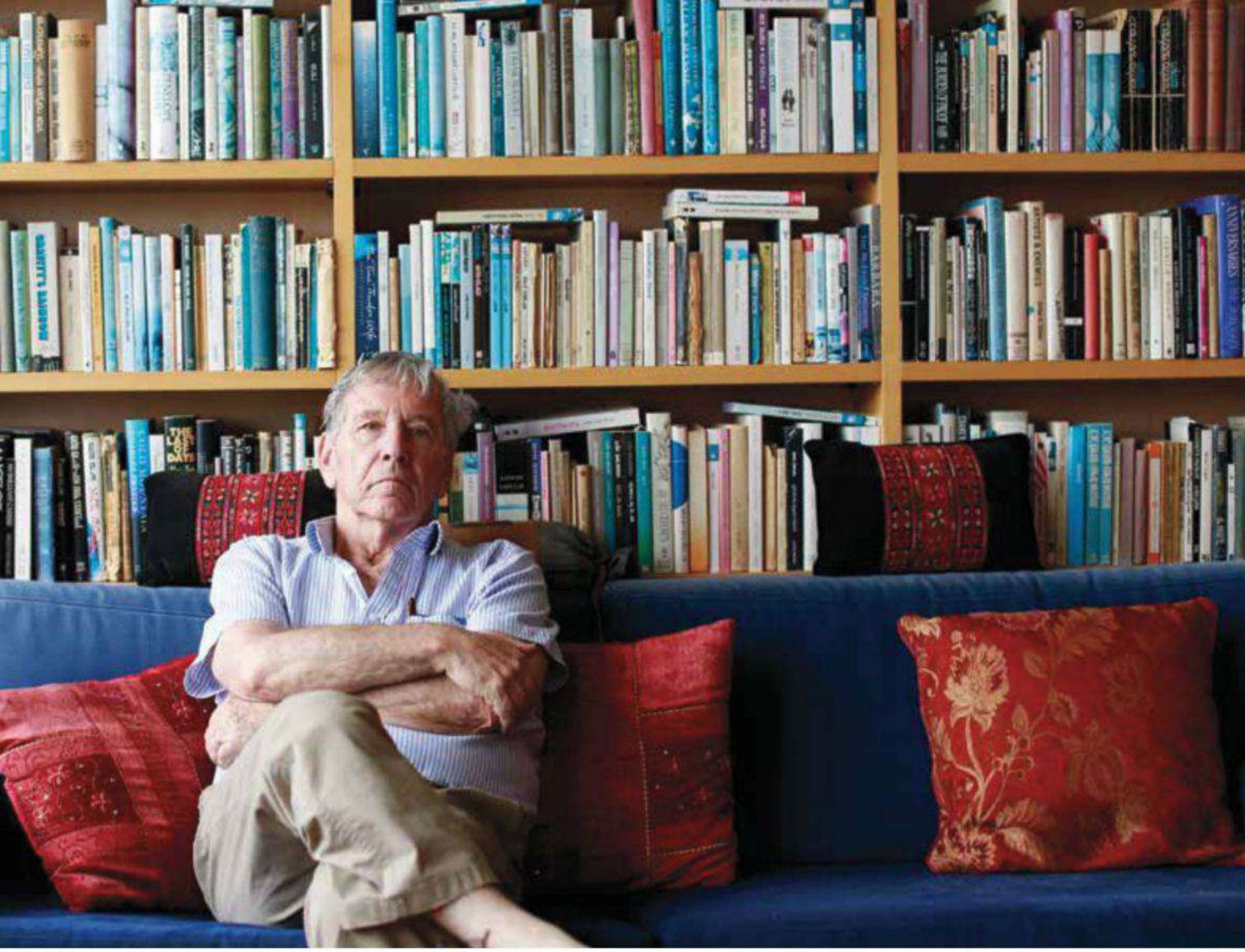
פלייבוי: אתה יכול להבין את האנטי של הציבור כלפי טייקונים?

עוז: "אני לא מתמצא בזה, ולכן אני לא רוצה לומר שום דבר על העניין. הפערים בישראל בשנות ה-50 היו מהקטנים בעולם המערבי. היום הם מהגדולים ביותר. זה מה שקרה."

פלייבוי: כלכלנים בכירים אומרים שטוב לנו. שיש לנו טלוויזיות. שיש לנו רמת חיים גבוהה.

עוז: "למי? לא לעניים ולא לעשוקים. להם אין לא טיולים לחו"ל ולא מחשבים ולא טלוויזיות. לא במקרה אני משתמש בביטויים האלה, כי ביטויים כמו שכבות סוציו-אקונומיות נמוכות מטשטשים את הפערים שנוצרו בחברה הישראלית. אני מאמין שכמו שיש במדינת ישראל, לפחות תיאורטית, חוק שכר מינימום, צריך להיות במדינת ישראל גם חוק שכר מקסימום".

פלייבוי: החברה הישראלית הפכה לאומנית מאוד, ימנית מאוד. המילה 'שמאלני' הפכה למילת גנאי.

עוז: "תראה, מתקתקים שעונים שונים באותו זמן. נכון שכיום להגיד 'אני שמאלי' (בדגש על ההגייה הנכונה של המילה בעברית תקנית - א"ז.) זו כמעט קללה. העמדות שמחזיק בהם כיום בנימין נתניהו הן שמאלה מגולדה מאיר. זזנו, כולנו זזנו. כולם נעו שמאלה".

פלייבוי: יש תקווה?

עוז: "אני מאמין שכן, מכיוון שאין אלטרנטיבה.

> **אני אומר דבר חד מאוד - או שתהיינה כאן שתי מדינות, או שתהיה כאן מדינה אחת. אם תהיה מדינה אחת, היא תהיה מדינה ערבית. זה הכול. מי שלא מבין שהבעיה הקיומית היא לא הבעיה הפלסטינית, לא בעיית הגבולות, לא בעיית ההתנחלויות, אלא בעיית עצם הקיום שלנו, אם נהיה או לא נהיה - מי שלא מבין שזה העיקר - הוא לא רלוונטי**

יש פה שני עמים שלא יכולים לחיות כמשפחה אחת מאושרת. אנחנו והפלסטינים לא משפחה, לא אחת ולא מאושרת, אנחנו שתי משפחות לא מאושרות. אין מנוס מלחלק את הבית לשתי דירות קטנות יותר. אין דרך אחרת. הדרך האחרת היא שתהיה פה מדינה ערבית מהירדן עד הים. לא מדינה דו-לאומית, מדינה ערבית. בזה אני כמובן לא רוצה. אני מאמין שלעם היהודי יש זכות להגדרה עצמית בארץ ישראל. גם לעם הפלסטיני יש זכות הגדרה. הפתרון היחיד הוא שתי מדינות, שתי בירות בירושלים. אני אפילו אזרוק נבואה בלי תאריך: יבוא יום ותהיה שגרירות ישראלית בפלסטין ושגרירות פלסטינית בישראל. שתי השגרירויות האלה תהיינה במרחק הליכה האחת מהשנייה, כי האחת תהיה במערב ירושלים והשנייה תהיה במזרח ירושלים. זה יבוא. מתי? אני לא יודע".

פלייבוי: בנט אמר שהפלסטינים הם קוץ בישבננו.

עוז: "אני חושב שאלה דברי הבל. עם הוא לא קוץ. אלה דברי הבל והתנשאות. עם זה עם. הפלסטינים הם עם משועבד, וכמעט העם המשועבד האחרון בעולם".

פלייבוי: החברה הישראלית הפכה אלימה יותר.

עוז: "זה מחזיר אותנו לסולידריות. זה מתחיל ביחס לשכן, היחס לחבר, היחס לדיסקוטק, למועדוני הלילה, היחס בכיכר העיר, היחס ברחוב. היחס הזה, אם הוא לא יהיה מבוסס על סולידריות, החיים יהיו פוגעים."

•

פלייבוי: הספר "בין חברים", שיצא ב-2012, חוזר אל הקיבוץ מנקודה אחרת. מה עמד לנגד עיניך כשכתבת את הספר?

עוז: "בשנים האחרונות קראנו ספרים וראינו סרטים על הקיבוץ, שהסתכלו במבט נוסטלגי או ששחטו פרות קדושות. אני, מצד אחד, לא כתבתי את הספר מתוך נוסטלגיה - הקיבוץ של שנות ה-50 היה מקום קשה, שדרש

מאנשים הרבה ויתור מעצמם, הרבה הסתגלות והליכה בתלם. הקיבוץ של היום הוא הרבה יותר רך והרבה יותר סובלני מהקיבוץ של שנות ה-50. מצד שני, אני גם לא רוצה לשחוט פרות קדושות. כשאני מסתכל על מה שנעשה היום בישראל אני רואה שנשארו שתיים-שלוש פרות קדושות זקנות ומסביב להן עדר שלם של שוחטים צוהלים. להגיד לך משהו? אני לצד הפרה. לא שאני לא זוכר איזה ריח היא נתנה, אבל היא לפחות נתנה פעם חלב - מה שאי אפשר להגיד על השוחטים. כתבתי את 'בין חברים' כדי להסתכל על הקיבוץ של שנות ה-50 במבט מדייק, גם בסלחנות, גם בביקורת. גם באהדה וגם בדיסטנס".

פלייבוי: אתה מבקש להשפיע בספרים שאתה כותב?

עוז: "כשאני רוצה להשפיע על אנשים, אני כותב מאמר. אני כותב מאמר ואומר לממשלה ללכת לעזאזל. היא קוראת את המאמר שלי ולא הולכת לעזאזל. זה מה שאני עושה במאמרים. סיפור אני לא כותב כדי להשפיע. סיפור אני כותב כדי לספר. הצורך לספר סיפור והצורך לשמוע סיפור הוא עתיק יותר מהצורך להשפיע. הצורך בסיפור הוא כמו הצורך לחלום. זה צורך אנושי ראשוני. אני כותב סיפור כדי לספר סיפור".

פלייבוי: כתבת ספר משותף עם בתך, ספר שהוא שיחה במידה מסוימת. במה עוסק הספר?

עוז: "זה ספר נועז. זו שיחה מרתקת ולעתים ויכוח בין פניה לביני. אלו שתי נקודות מבט - אחת של סופר ואחת של היסטוריונית, שמסתכלים על היהדות לא כדת, כי אם כציוויליזציה, כתרבות. והטענה שלנו, והיא בהחלט נועזת ושנויה במחלוקת, היא שהדת היא רק חלק מסוים מהיהדות ולא עיקרה. עיקר היהדות הוא התרבות, הספרים, הטקסטים, שדורות על דורות מעבירים הלאה - בין אם הם הולכים לבית כנסת ובין אם לא. התרבות היהודית קיימת בטקסטים. כפי שהמצרים בנו פירמידות, והאירופאים בנו קתדרלות, והסינים בנו את חומת סין, אנחנו כתבנו טקסטים במשך אלפי שנים. והמורשת הזו, היא המורשת שלנו והיא הקתדרלות שלנו".

פלייבוי: מה הניע אתכם לכתוב את הספר?

עוז: "הניעה אותנו הטענה המרגיזה של חוגים חרדיים שאנחנו לא יהודים מספיק. שמי שלא הולך לבית הכנסת הוא לא יהודי אמיתי. שמי שלא שומר מצוות הוא לא יהודי אמיתי. זה הניע אותנו לבוא בטענה נגדית, שיהודי אמיתי הוא אדם שיש לו זיקה לטקסטים ולא דווקא אדם שהולך לבית הכנסת".

פלייבוי: אולי מכניסים את כל החרדים למשבצת אחת, בלי להתייחס למורכבות שלהם, לטענה שהם קבוצה קטנה שנושאת בעול של להיות יהודי מבחינה תכנית?

עוז: "אני דוחה את ההנחה שהמורשת זה החרדים. אני חושב שהיהדות האורתודוקסית החרדית היא סילוף של היהדות ולא יהדות. היא התאבנות של היהדות. השעון שלה נעצר במאה ה-17. היא חדלה ליצור והיא עסוקה בשינון ובפולחן. אני חושב שהיהדות היצירתית נמצאת למשל בספרות העברית, בהיי-טק, במחשבה הפוליטית והחברתית בישראל. השעון של החרדים נעמד במאה ה-17. אז הם הפסיקו ליצור והתחילו לפרש".

פלייבוי: יכול להיות שיש משהו בגֵן היהודי שהוא קצת דפוק? היחס הנפשי לעבר, המועקה.

עוז: "יש לנו חבילה מסודרת של ירושה. במשך שנים התקיימנו קיום לא נורמלי, לא דומה לשום עם אחר. קיום שיצר תסביכים ופחדים. וגם התנשאות ורגשי עליונות, אבל גם רגשי נחיתות. היחס שלנו לעבר מלא חדוות נרדפים. תראה איך כשנבחר רוחאני למנהיג איראן, היה אצלנו כמעט אֵבֶל. אנחנו רוצים קיצוני, אנחנו רוצים את המן הרשע, אנחנו לא רוצים מישהו מתון. תנו לנו את המן הרשע. בכל דור ודור קמים עלינו לכלותנו, והקדוש ברוך הוא מצילנו מידם. אם לא יהיה מי שיקום עלינו לכלותנו, מידי מי הקדוש ברוך הוא יציל אותנו?"

פלייבוי: פרנואידים?

עוז: "גם לפרנואידים יכולים להיות אויבים אמיתיים. תראה, יש לנו אויבים אמיתיים, אין לי ספק בזה. האויבים הם לא מדומים. אבל יש חדוות נרדפים. יש תערובת של התנשאות ונחיתות כלפי העולם הזה. יש הרגשה שאמריקה היא גרורה בעייתית שלנו, גרורה שעושה לנו בעיות. לא תמיד מתנהגת כמו שאנחנו רוצים. כששמשמיעים עלינו ביקורת, לפעמים צודקת, אז זה נתפש כמעיד על אנטישמיות, על שנאת יהודים".

> **לא יכולתי לכתוב בלי סיגריה באותו זמן. הייתי נסגר בשירותים, סוגר את מכסה האסלה ויושב עליו, שם אלבום של ואן גוך שקיבלנו לחתונה. וכך כתבתי את 'מיכאל שלי'. על האסלה בשירותים, על אלבום של ואן גוך, על בלוק מכתבים. אף אחד מאתנו לא נולד מפורסם ומוכר. זה תלוי בעקשנות, בהתמדה ובכישרון**

פלייבוי: זה עושה לנו יותר נזק?

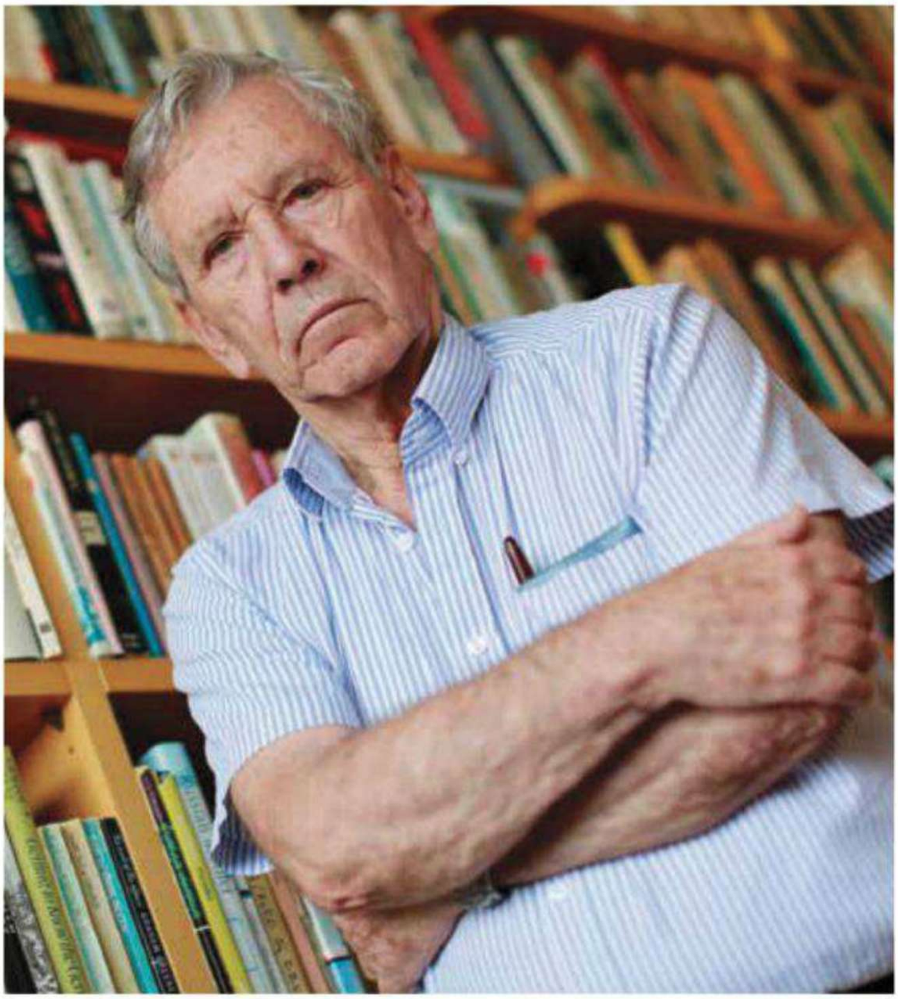
עוז: "זה עושה לנו נזק גדול מאוד, כי אוזננו אינה כרויה לשמוע ביקורת של ידידים".

פלייבוי: איראן היא באמת האיום האסטרטגי שלנו?

עוז: "אני אומר לך דברי כפירה. אני מפחד הרבה יותר מפקיסטן מאשר מאיראן. פקיסטן נמצאת כחוט השערה מלהיהפך למדינה מוסלמית קנאית ולה יש כבר נשק גרעיני. ישראל לא יכולה למנוע את הגרעין מהאסלאם הקיצוני. היא יכולה להפציץ את איראן ולעכב את הגרעין האיראני בשנתיים. ואז הם יחפרו עמוק יותר באדמה ויעשו בסוף פצצת אטום. ואם ישראל תעשה את זה היא תעורר כזה גל תגובות בעולם המוסלמי ובעולם בכלל, שקשה לדעת אם היא תוכל לעמוד בו. לכן אני חושב שזו תהיה שגיאה לנסות למנוע את הבלתי-נמנע."

פלייבוי: לו היית ראש הממשלה, מה אתה היית עושה בהקשר האיראני?

עוז: "מה שנתניהו עושה. מערכה עולמית של חרם על איראן, של סנקציות נגד איראן, של לחץ על איראן ואפילו של לחץ צבאי על איראן. אין לי בעניין הזה ביקורת על נתניהו.

אבל אני מקווה שהאיום הצבאי יישאר בגדר איום ולא יתממש".

פלייבוי: והעימות עם אובמה בנושא? אתה מצליח להבין את נתניהו?

עוז: "העימות עם ברק אובמה מבוסס על חוסר הרצון לממש את חזון שתי המדינות. זה לב העימות. כל היתר הוא שולי. אפילו אי ההסכמה על איראן היא עניין שולי, מפני שגם אובמה רוצה שלאיראן לא יהיה נשק גרעיני. גם אובמה עומד על זה. אי ההסכמה על החזון, ולא רק עם אמריקה, אלא עם כל העולם. ישראל בודדת ומצורעת בעולם מפני שהיא לא מממשת את הרעיון, והמימוש תלוי בישראל. כולם יודעים את המחיר, ואני מאמין שהמחיר הוא מחיר שישראל יכולה לשלם".

פלייבוי: האביב הערבי נוטע בך תקווה?

עוז: "אין אביב ערבי. אני מרגיש מועקה. אין אביב ערבי, יש סתיו ערבי או חורף אסלאמי. אין אביב ערבי בשום מקום. היו תקוות גדולות והן נגוזו לצערי. יש לנו חורף אסלאמי וחזרה לשבטיות עדתית, דתית, קנאית".

פלייבוי: זו לא היתה הכוונה של המוחים שיצאו לרחובות.

עוז: "המוחים היו מעמד בינוני חילוני, ואילו השלטון נפל לידי תנועות אסלאמיות קיצוניות. רבים חשבו שזה הולך להיות כמו התפוררות הגוש הקומוניסטי, שמדינה אחר מדינה תיפול ותקום דמוקרטיה. כדי שתקום דמוקרטיה צריכים להתקיים שני תנאים: צריך שיהיה מעמד בינוני חזק, וצריך שתהיה חברה אזרחית, לפחות גרעין של חברה אזרחית. בלי שני אלה אין קיום לדמוקרטיה. במצרים יש מעמד בינוני אבל הוא לא חזק. בארצות אחרות אין בכלל מעמד בינוני ואין חברה אזרחית. באופן פרדוקסלי, המדינה היחידה במזרח התיכון, חוץ מישראל, שיש בה מעמד בינוני וחברה אזרחית ניכרת, היא איראן, ולכן יש לי תקווה שהמשטר באיראן ישתנה יום אחד".

פלייבוי: אתה מוצא הקבלה בין האביב הערבי לבין המחאה הישראלית?

עוז: "לא. שום דבר. גם לא המניע. המניע של האביב הערבי הוא הדיקטטורות".

●

במהלך השיחה עם עמוס, אני מבקש לדבר איתו על נושא שעלה לאחרונה לכותרות - בנו דניאל, שזכה לפרסום שלילי ולמתקפה קשה עקב דברים שכתב במהלך דיון בפייסבוק.

פלייבוי: דניאל, הבן שלך, עורר סערה גדולה כשכתב בפייסבוק שהוא "מוצא ילדות מושכות" ושהוא יכול "להימשך אפילו לילדות בנות 7".

עוז: "הרגשתי עם זה לא טוב. אני חושב שדניאל לא היה צריך לומר את מה שאמר. יש דברים שאדם צריך לשמור לעצמו".

על התבטאויותיו של בנו, דניאל, בפייסבוק: "הרגשתי עם זה לא טוב. אני חושב שדניאל לא היה צריך לומר את מה שאמר. יש דברים שאדם צריך לשמור לעצמו. זה נראה לי הומור לא מוצלח. אבל מה שהתעורר אחר כך היה ציד מכשפות צדקני"

פלייבוי: אבל בכל זאת, מנהלת הדיון בפייסבוק גוננה עליו ואמרה שזה מתוך הומור ורצון לעורר דיון.

עוז: "לא. זה נראה לי הומור לא מוצלח. אבל מה שהתעורר אחר כך היה ציד מכשפות צדקני".

פלייבוי: למה קורה הציד מכשפות הזה?

עוז: "יש גל כזה בכל העולם המערבי. הוא גל צדקני והוא מטיל צנזורה ומשטרת מחשבות על אנשים חושבים, משטרת דמיון. אילו נבוקוב היה כותב יצירת מופת כמו "לוליטה" כיום, היו ודאי מחרימים אותה. זו היתה יצירת מופת, אי אפשר לשלול ממנה את היותה יצירת מופת. הדמיון האנושי משיג את גבולות הפוליטיקלי קורקט. הוא רחב יותר. אי אפשר לכבול אותו לגבולות הפוליטקלי קורקט. מי שמנסה לעשות את זה, מדכא בני אדם. חופש המעשה צריך להיות מוגבל על ידי החוק. הדמיון אין לו גבולות, ולא צריכים להיות לו גבולות".

פלייבוי: מה קרה לעיתונות? היא הפכה לבית המשפט?

עוז: "העיתונות שופטת, חוקרת ומוציאה להורג. זה קורה בכל העולם המערבי. אני כיום מפחד יותר מהעיתונות מאשר מהרשויות שעליהן היא צריכה להגן. אני מפחד יותר ממה שהעיתונות עלולה לעשות לי, אם אני אפלוט מילה לא נכונה, מאשר מה שתעשה לי הרשות השופטת, המבצעת או המחוקקת. יתכן שצריכה להיות מחשבה מחודשת על איזונים ובלמים. במקום שלוש רשויות - מחוקקת, שופטת ומבצעת - נביא בחשבון שיש ארבע רשויות ושגם לרשות העיתונאית צריכים להיות איזונים ובלמים. לא יכול להיות שבכל יום שישי יביאו אדם לכיכר המרכזית ויזרקו אותו כטרף לאריות" .

פלייבוי: חזרה לספרות. איזה ספרות אתה אוהב באופן אישי?

עוז: "תלוי במצב הרוח שלי. אני יכול לאהוב סוג סיפור אחד בבוקר וסוג אחר בערב."

פלייבוי: ספר שקראת באחרונה ואהבת?

עוז: "דרור משעני, 'אפשרות של אלימות', סיפור בלשי מצוין שיש בו עומק אנושי ויש

בו הבנה עמוקה של טבע האדם. ויש בו עצב וגם חמלה".

פלייבוי: מה מושך אנשים לקרוא ספרים?

עוז: "הקולנוע נותן לנו תמונות וקולות. התערוכה בגלריה נותנת תמונות. התיאטרון נותן לנו קולות ותנועה. הקונצרט נותן לנו צלילים. הספר לא מדבר אל אף אחד מהחושים. אם היית מביא חייזר ממאדים ומראה לו דף של ספר פתוח ושואל אותו 'מה אתה רואה?' הוא היה אומר 'אני רואה שורות שורות של נמלים מתות בשדה של שלג'. זה כל מה שהספר נותן, את היתר עושה הקורא. וזה מה שמושך את האדם לקרוא. העובדה שהאדם הוא שותף פעיל יותר ביצירה, יותר מבקולנוע או בגלריה או בתיאטרון. אני כותב 'שקיעת שמש', אתה מביא את שקיעות השמש שלך למשחק, אחרת לא יקרה כלום. אני כותב 'אהבה נכזבת', אתה מביא את האהבות הנכזבות שלך לתוך המשחק. אתה שותף."

פלייבוי: מהן אמות המידה לספר טוב?

עוז: "ספר טוב הוא מורכב אבל גם פשוט. אמרתי דבר שסותר את עצמו, אבל הוא לא סותר את עצמו. אני אומר ככה: יש בספרות פשטות, לצלם את החיים כמו שהם. מעל זה עומדת מורכבות - לא לתאר את החיים בשחור לבן אלא בצורה מורכבת. מעל למורכבות עולה דבר שאני קורא לו פשטות שנייה. והפשטות השנייה הזו היתה המטרה שלי כשכתבתי את 'בין חברים'. שיהיה מורכב, ויחד עם זה פשוט".

פלייבוי: מה הטיפים שלך לסופרים צעירים?

עוז: "סופר צעיר צריך קודם כול לכתוב טוב. אחר כך להיות עקשן גדול. לדפוק על דלת ועוד דלת עד שימצא הכרה. אף אחד מהסופרים לא נולד מפורסם. אני קיבלתי מהקיבוץ בקושי יום אחד לכתיבה, וגם זה אחרי דיון מורט עצבים בוועדת הקיבוץ. לפני כן הייתי כותב בלילות. גרנו בדירה של חדר אחד עם שירותים בגודל של שירותים במטוס. אשתי היתה הולכת לישון. אני לא יכולתי לכתוב בלי סיגריה באותו זמן. הייתי נסגר בשירותים, סוגר את מכסה האסלה ויושב עליו, שם אלבום של ואן גוך שקיבלנו לחתונה. וכך כתבתי את 'מיכאל שלי'. על האסלה בשירותים, על אלבום של ואן גוך, על בלוק מכתבים. אף אחד מאתנו לא נולד מפורסם ומוכר. זה תלוי בעקשנות, בהתמדה ובכישרון".

פלייבוי: ומה עם יכולת כלכלית?

עוז: "סופר צריך להיות מוכן לכתוב בלי הכנסה, להתחיל לכתוב בלילות. לא במקרה סיפרתי שהתחלתי לכתוב בלילות, אחרי העבודה. סופר צריך להיות מוכן לעבוד בעבודות אחרות. זה נכון לא רק לגבי סופר, זה נכון גם לגבי יוצר. מה יעשה קולנוען צעיר מוכשר מאוד? הרי אין מי שישקיע בסרט הראשון שלו. מה יעשה צייר צעיר? כל אחד צריך לקדם בעקשנות את הכישרון שלו. לדפוק על דלת ועוד דלת, עד שדלת אחת תיפתח. ויכול להיות שיהיו כישרונות שילכו לאיבוד".

פלייבוי: יש לא מעט הוצאות לאור שמציעות להוציא ספרים בתשלום.

עוז: "יש לי רגשות מעורבים לגבי זה. די מביך להוציא ספר על חשבון עצמך. אבל ספר ראשון שאתה משקיע בו יכול לפתוח לך את הדלת לספר שני".

פלייבוי: ומה עם ספרות דיגיטלית?

עוז: "אני אוהב ספר בכריכה. אני אוהב למשש אותו. כשמגיע אלי ספר חדש, הדבר הראשון שאני עושה - לפני שאני מתחיל לקרוא - אני פותח אותו, מקרב לאף, ומריח את ריח הדפוס הטרי. או אם זה ספר ישן, את ריח הדפוס הנושן. אבל העתיד שייך כנראה לספרות דיגיטלית. נראה שאין מנוס מזה. ספר יישאר ספר, גם אם הוא יהיה מוקרן על התקרה במקרן, ואתה תשכב על המיטה והוא יוקרן לך על התקרה".

הפתרון היחיד הוא שתי מדינות, שתי בירות בירושלים. אני אפילו אזרוק נבואה בלי תאריך: יבוא יום ותהיה שגרירות ישראלית בפלסטין ושגרירות פלסטינית בישראל. שתי השגרירויות האלה תהיינה במרחק הליכה האחת מהשנייה, כי האחת תהיה במערב ירושלים והשנייה תהיה במזרח ירושלים. זה יבוא. מתי? אני לא יודע

פלייבוי: זה רעיון לא רע. אולי תפתח אפליקציה כזו.

עוז: "אולי ארשום פטנט. זה יכול לקרות. הספר יישאר ספר, לא הצורה החיצונית שלו. אני אישית אמשיך לאהוב ספרים בכריכת נייר".

פלייבוי: מה עם החינוך הישראלי?

עוז: "החינוך הישראלי נמצא בנקודת שפל. הוא סובל מהזנחה. כוחות טובים לא נשאבים למקצוע ההוראה, גם בגלל השכר וגם בגלל הסטטוס החברתי של מורה, שהוא נמוך מאוד. בחברה היישובית לפני קום המדינה, מיטב האינטלקטואלים היו מורים. כשהייתי תלמיד זכיתי ללמוד אצל מורים גדולים ודגולים. כיום, ואני ודאי לא רוצה לפגוע באף אחד, כי יש גם מורים מצוינים, אבל כיום הסטטוס החברתי של המורה הוא נמוך, וזה משתקף במה שקורה בכיתות".

פלייבוי: ומה הפתרון?

עוז: "לשלם למורים יותר, על חשבון דברים אחרים. צריך להחליט מה חשוב לנו יותר ומה פחות. אם אתה שואל אותי, אני אומר שקודם כול על חשבון ההתנחלויות ושנית על חשבון התמיכה בישיבות. אלה שתי משאבות של כספים מבוזבזים בעיניי".

פלייבוי: יש לך לא מעט ביקורת על הוראת הספרות בישראל.

עוז: "יש מורים, ואני לא רוצה לעשות הכללה, שמשניאים את היצירות על התלמידים שלהם. הם מלמדים את התלמידים לשנן ונוטלים מהם את ההנאה שבקריאה. שוכחים שהקריאה היא קודם כול תענוג. כשהייתי בכיתה ז' למדתי בבית הספר לבנים, בית ספר דתי לבנים בירושלים. נכנסה אלינו האחות של בית הספר, לכיתה של 30 בנים, והסבירה לנו את כל העובדות על חיי המין. חצוצרות ונרתיקים, ומה נכנס לאיפה ומה יוצא מזה. ואנחנו שמענו את זה והיינו מבוהלים נורא. כי דבר אחד היא שכחה להזכיר: שהעניין כרוך גם בתענוג. היא לא דיברה על התענוג. הקריאה היא קודם כול תענוג. היא צורך אלמנטרי של ילדים קטנים. אם לא יפריעו להם הם יקראו. אם לא ישניאו עליהם את הקריאה הם יקראו. אבל כשהופכים את זה לשינון לקראת בחינת בגרות, ודורשים מהם ללמוד את זה בעל פה, לחזור על מה שאמר המורה בכיתה ולשפוך על הנייר את מה שהכתיבו להם, ודאי שהם שונאים את הקריאה, וגדלים שונאי קריאה. עוד פעם, אני מדגיש שזה לא כולם. יש מורים מצוינים לספרות, ואני מסיר בפניהם את הכובע שאני לא חובש".

תגובתה של שלי יחימוביץ': "אנחנו רוחשים כבוד והערכה לסופר עמוס עוז, אך רוצים להעמיד אותו על טעותו. יחימוביץ' מעולם לא הצניעה את הבעיה המדינית של ישראל והיא מרבה להתבטא בנושא באופן ברור. יחימוביץ' מאמינה בפתרון שתי המדינות לשני עמים שהוא היחיד שיכול למנוע את הפיכתה של ישראל למדינה דו-לאומית. בשולי הדברים נוסיף כי מצער שעוז מכנה את המאבק הנרחב על כלכלה הוגנת וחברה צודקת, שהוא גם המאבק לשוויון הזדמנויות לכל אזרחי המדינה – המאבק על הקוטג'. שמאל הוא לא רק זכויותיהם של פלסטינים, אלא גם זכויותיהם של עניי ארצך". מיאיר לפיד לא נמסרה תגובה.

שכחו אותי בבית

צהריים בתל אביב. לילי ריץ', נערת יולי של פלייבוי ישראל, מוכיחה שעם קצת דמיון וראש טוב, אפשר לעשות חיים גם בבית. הכתובת שמורה במערכת

צילום: זיו שדה
סגנון: גילי סיוון-כהן

גרביים: אדידס

תחתונים: קסטרו

תחתונים: קסטרו

תחתונים: אינטימה

מכנסיים: אדידס

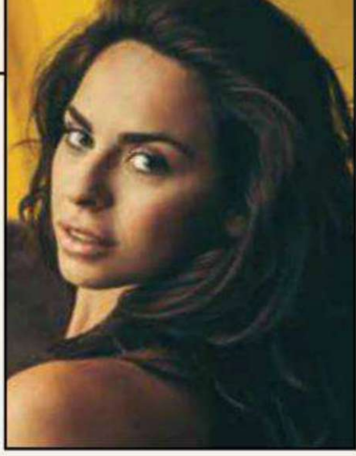

גופיה: H&M, תחתונים: קסטרו

Asian Interior Design
Cool Hotels
Fifty Shades of Grey
THE STORY OF ART
WORLD HISTORY
32

נערת חודש יולי
PLAYBOY'S PLAYMATE OF THE MONTH

נערת חודש יולי

שם: לולי ריף

תאריך לידה: 26.7.1992 עיר מגורים: תל אביב

גובה: 1.80 מקום לידה: קרית גת

דרינק: יין לבן מתוק ובייליס.

ספר אהוב: לא ממש קוראת ספרים. כן קראתי את "כוחו של התת מודע" מאת ג'וזף מרפי

מוסיקאים אהובים: אני אוהבת את פינק פלויד, אייל גולן ולהקת מיוז

מה את מחפשת בגבר שלך? שיהיה בו משהו סקסי. אני אוהבת גברים שמבוגרים ממני בכמה שנים, שיש להם ניסיון חיים ושהם חכמים, זה נורא סקסי בעיני

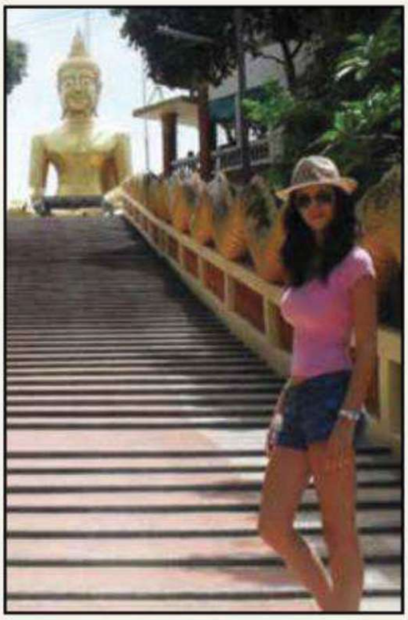
החלק האהוב עלייך בגוף שלך? צוואר, חזה, רגליים... תכתבו רגליים, יש לי רגליים ארוכות

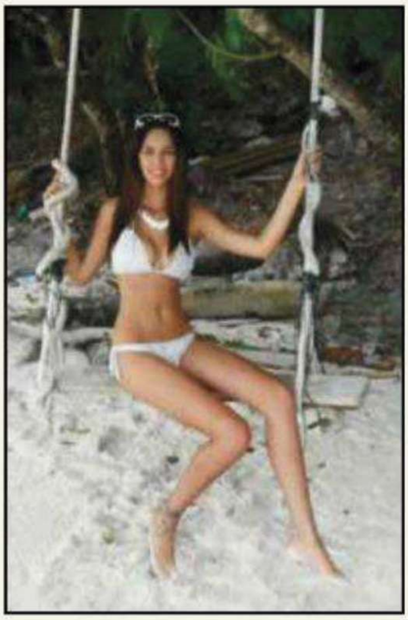
דברים שאת לא יכולה לחיות בלעדיהם? המשפחה שלי והחברות

הדייט ההזוי ביותר שהיה לך? האמת שאני לא ממש יוצאת לדייטים. לא יודעת למה, אני מכירה גברים בדרך כלל דרך חברים. מה שבטוח זה שאני בוחנת אותם טוב לפני שאני יוצאת איתם לדייט

תחביבים: טיולים בעולם, אני אוהבת לראות מקומות יפים

שאיפות לחיים: לפתוח בקריירת משחק ולהמשיך לדגמן. עוד לא ממש חשבתי על זה לעומק, אבל אולי לפתוח עסק. זה לא דברים שהולכים ברגל- כל דבר צריך לחשוב ולתכנן ולא ישר לקפוץ למים

איפור ושיער: בן קדר
עוזרת סטיילינג: עופרי לירן
דוגמנית: ליל סיץ' למשה אברמוב אינטרטיימנט
צולם בביתו של האמן סמי די WWW.SAMY-D.COM

תחתונים: H&M, נעליים: אדידס,
חולצה: ברשקה

אני בטוח בגבריות שלי

סקס טוב יותר, לחיים טובים יותר

אז מה גורם לך להיות בטוח בגבריות שלך?

בפשטות ניתן לומר שזהו בטחון המורכב משלושה מרכיבים: עמידה במבחן הציפיות שלך ושל זוגתך, עמידה במבחן היכולות ועמידה במבחן התוצאה.

נראה מלחיץ? **אבל מה אתה בסך הכל רוצה**?

זה אומר להגיע לזיקפה מקסימאלית לאחר כ-15 עד 30 דקות; זיקפה שתשאר במיטבה לאורך זמן, ואם אפשר שתהיה עוד יותר טובה מבעבר!

זה אומר גם שרצוי שכל ה"ארסנל" יעמוד לרשותך, מוכן ומזומן לפרק זמן הגיוני, בסדר גודל של יום - **כי ספונטאניות היא חלק מסקס טוב**, **וסקס טוב הוא חלק מחיים טובים יותר**!

***6906**

לקבלת מידע נוסף באופן דיסקרטי
התקשר למוקד הרפואי של חברת פייזר

Pfizer פייזר פרמצבטיקה ישראל בע"מ, רח' שנקר 9, הרצליה פיתוח, טלפון: 09-9700500 , פקס: 09-9700501 www.pfizer.co.il

גנבי העצמות

מאובן של דינוזאור באיכות גבוהה ממדבר גובי שבמונגוליה יכול להימכר בסכום של שש ואפילו שבע ספרות. יש רק בעיה אחת: הוצאתו מהמדינה היא בניגוד לחוק. כתב פלייבוי יצא להרפתקה בשוק השחור החם ביותר בעולם של שרידים פרהיסטוריים

ברט פורסט

צ'ינזו הלך לאטו במבוך השוק, ואני בעקבותיו. במונגוליה שררו מינוס 35 מעלות, ובירתה אולאנבאטר היתה עיר הבירה הקרה ביותר בעולם. צ'ינזו, המדריך המקומי שלי, איש צנום שלימד את עצמו שפות רבות, התמצא היטב בשוק נראנטואול. בשוק הזה, בזאר הומה המתקיים על הגבול, שסחורות ומנהגים מרוסיה ומסין מצויים בו בערבוביה, היה ניחוח של משהו אסור. חלפנו על פני מוכרים עטופים בפרוות ונעולים מגפי לבד. הם מכרו טפרי דב, סמים רפואיים, תחמושת, חזיות אדומות, ראשים של עופות דורסים. נשימתי הפכה לנטיפי כפור על הפרווה השחורה שהיתה כרוכה סביב צווארי.

אנשים נעו סביב ודחפו אחד את השני בצורה אופיינית מאוד לאסיה. האווירה רמזה על עליית קרנו של המסחר הלא חוקי במאובני דינוזאורים, על כוח המשיכה המשלהב של האוצר האחוז באדמת מונגוליה.

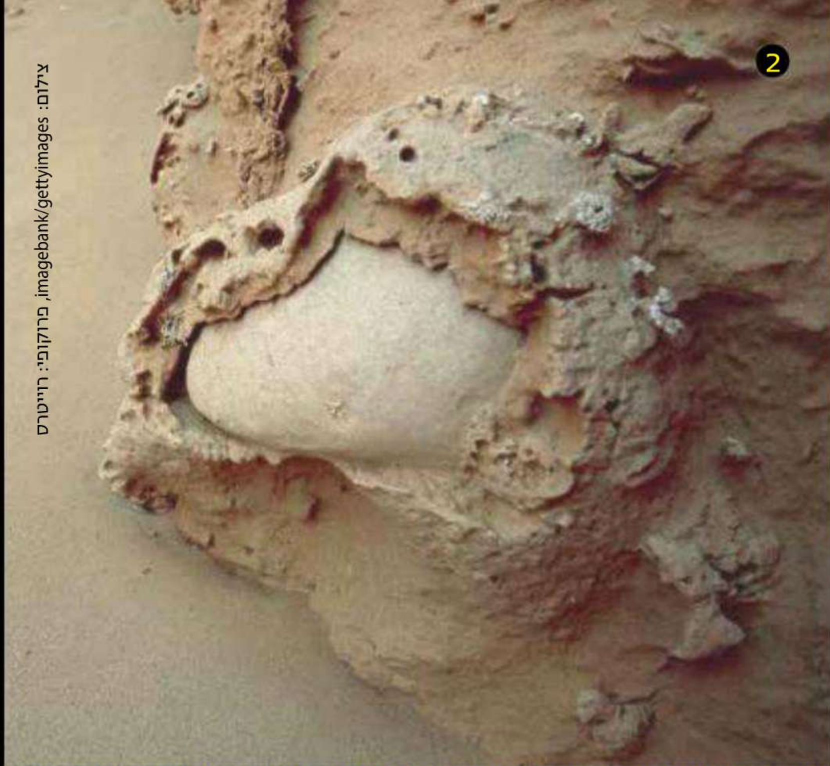
עקבתי אחר צ'ינזו עד שהגענו לדוכן מאחורי משאית דלק חלודה, שסביבו הידלדל ההמון. הוא התלחש עם אדם שספר חבילת שטרות טוגרוג, המטבע המקומי. על הדוכן היו מסודרות מיניאטורות של גמלים מפיוטר, ולצדן מדליות צבאיות סובייטיות וצלבי קרס ממתכת. המוכר הביט היישר בעיניו של צ'ינזו, והסביר שהמשפט הפלילי בניו יורק שינה הכול. אדם עמד למשפט וצפוי ל-17 שנה בכלא על הברחת עצמות דינוזאור ממונגוליה. ובדיוק עכשיו אנחנו באים ומבקשים מהם עצמות. סוחרי המאובנים מבוהלים והשוק השחור ירד עוד יותר למחתרת.

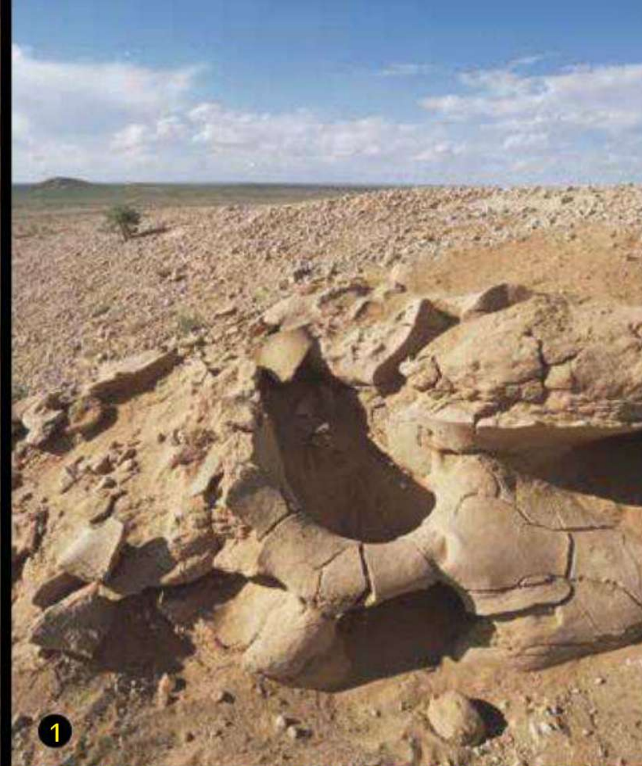
אם אנחנו באמת רציניים לגבי קניית מאובני דינוזאורים, אמר האיש, אנחנו צריכים לנסוע למדבר גובי, לאורך הגבול הסיני. שם מתרחשת כל הפעילות.

האיש נתן לצ'ינזו מספר טלפון, ואמר שבינתיים נוכל לנסות אותו. צ'ינזו חייג. "יש לי גולגולת", אמר האיש בצד השני של הקו. "אני לא יכול להראות לך עכשיו. בוא ניפגש מחר. אני באמצע משחק פוקר". היה משהו לקנות.

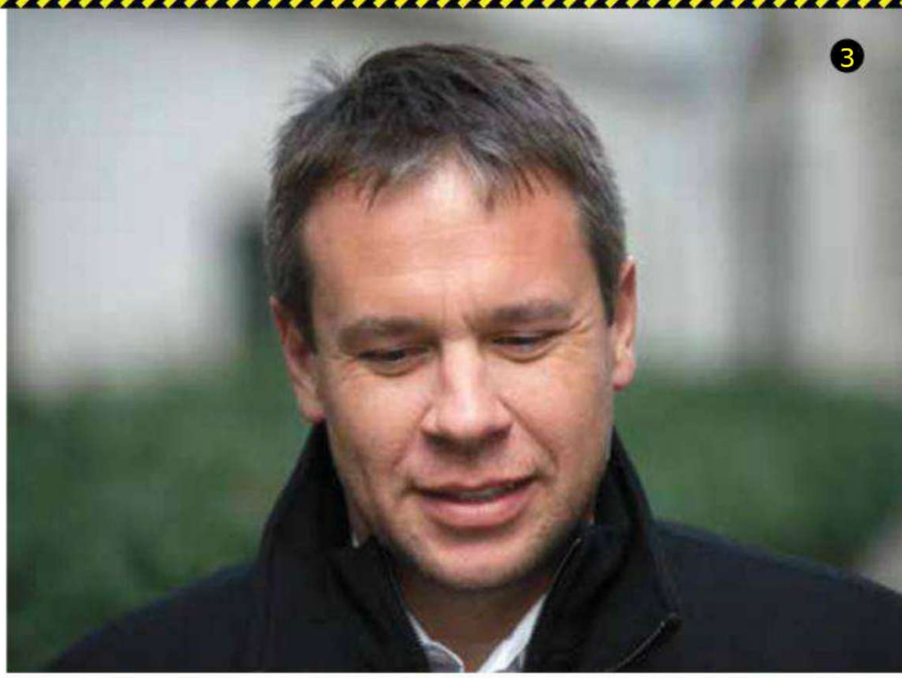
•

באתי למונגוליה מאותה הסיבה שרוב הזרים באים אליה: הרפתקה. מרבץ הפחם ומכרות הנחושת והזהב הלא-מנוצלים הגדולים ביותר בעולם נמצאים פה, במדבר גובי. אבל אני לא הייתי כורה. מה שעניין אותי היה משאב טבע אחר שיש במדבר גובי - זהו אחד מהמקומות העשירים

צילום: imagebank/gettyimages, פרוקופי: רויטרס

1. חשיפת גולגולת של דינוזאור במדבר גובי
2. ביצת דינוזאור במדבר גובי
3. אריק פרוקופי הוא הסיבה לכך שהשוק השחור של מאובני דינוזאורים במונגוליה ירד למחתרת

האיש נתן לצ'ינזו מספר טלפון, ואמר שבינתיים נוכל לנסות אותו. צ'ינזו חייג. "יש לי גולגולת", אמר האיש בצד השני של הקו. "אני לא יכול להראות לך עכשיו. בוא ניפגש מחר. אני באמצע משחק פוקר". היה משהו לקנות

ביותר במאובני דינוזאורים בעולם. אין זה חוקי לייצא את העצמות הללו, אבל אלו שעשו זאת מכרו אותן בעבור סכומים בני שש ואפילו שבע ספרות. הצגתי עצמי כקונה, ואמרתי לאנשים שאני מתכנן להבריח את המאובנים באמצעות רכבת אל מעבר לגבול הצפוני, שם חיכו לי לקוחותיי הרוסיים.

מאז נפילת האימפריה של ג'ינגיס חאן במאה ה-14, שרדה מונגוליה בזכות התנהלות זהירה. המדינה אחוזה בצבת בין שני כוחות אדירים - רוסיה וסין - ואין לה גישה לים. במאה ה-20 היו הסובייטים הפטרונים של מונגוליה והגנו עליה מהתערבות סינית. כשהתפרקה ברית המועצות, הסתלקו הרוסים במהירות מאולאנבאטר והותירו אחריהם כאוס. מונגוליה שקעה בצניחה חופשית למעמקי העוני. רק כיום, כשהמדינה נערכת לשגשוג בזכות משאבי הטבע שלה, מוכנה מונגוליה להצטרף לכלכלות העולם.

אבל הרועים הנוודים החיים במדבר גובי יודעים כבר זה עשרות שנים על האוצר הטמון בקרבם ומהווה תקווה לחיים טובים יותר. תגלית אחת של הסוג הנכון של עצמות דינוזאור יכולה לשנות את חייו של אדם לנצח.

הימצאותו של החומר הפרהיסטורי הזה התגלתה בשנות ה-20 של המאה הקודמת, תודות למדען אמריקאי בשם רוי צ'פמן אנדרוז. יש הטוענים שאנדרוז היה ההשראה לדמותו של אינדיאנה ג'ונס. אנדרוז, שהיה הרפתקן נועז ואחד ממנהליו הראשונים של מוזיאון תולדות הטבע האמריקאי, היה גם דמות מפתח בהתפתחותו של מדע הפלאונטולוגיה. כאשר יצא לראשונה למסע למונגוליה, ההגעה למרכז אסיה היתה קשה כמעט כמו ההגעה לקוטב הצפוני. ב-1922 הוא נתקל בקבוצת צוקים בצורת האות U במדבר גובי. אזור זה עתיד להיות אחד מהאתרים המשמעותיים ביותר עבור פלאונטולוגים.

"כולם התלהבו מיופיו של הר השולחן הגדול והשטוח בגבול העמק שאדמותיו אינן ניתנות לעיבוד חקלאי", כתב אנדרוז מאוחר יותר. "המקום היה ממש מרוצף בעצמות, וכולן ייצגו חיות שלא היו מוכרות לאיש מאתנו... העמק העצום על קירותיו המפוסלים היפהפיים הפך להיות המקום החשוב ביותר בעולם מנקודת מבטם של הפלאונטולוגים. קראנו למקום ה'צוקים הבוערים'".

אנדרוז וצוותו ערכו חמש נסיעות של משלחות מחקר למדבר גובי, וגילו כמה מינים חדשים של דינוזאורים, בהם פרוטוצֶרטופס, וֶלוצירפטור ואובירפטור. בצוקים הבוערים גילה אנדרוז לראשונה ביצת דינוזאור.

ב-1924 שאב הקומוניזם את מונגוליה, ומדבר גובי נסגר לזרים. רק בתחילת שנות

ה-90 של המאה הקודמת, לאחר שהמדינה הפכה דמוקרטית, שבו אליה הפלאונטולוגים המערביים. המדענים הללו, שנמשכו אל המצע העשיר של מאובני דינוזאורים בגובי, העסיקו מקומיים כנהגים, סבלים, חופרים ומאתרים.

המדענים מצאו מאובן אחר מאובן, בעת שעוזריהם המונגולים צפו בהם, ולמדו כמה שיעורים יקרי ערך: כיצד לאתר ולזהות מאובני דינוזאורים, כיצד להוציא אותם מהאדמה, והשיעור החשוב ביותר - כיצד ליצור חברויות עם אנשים מארצות אחרות. זרים עם כיסים עמוקים - לא מדענים אלא מבריחים - הסתובבו באזור. הסחר הבינלאומי בשוק שחור של מאובנים מונגוליים הפך לאחד מהסודות הגלויים של הפלאונטולוגים.

הגעתי ממרחק של אלפי קילומטרים כדי לחקור את השוק השחור הזה בעצמי.

•

"רד למטה", אמר צ'ינזו בטלפון. השעה היתה אחר חצות. יצאתי מהדירה החוצה. התנועה היחידה בחוץ היתה של העשן שעלה מהאגזוז של טויוטה SUV שחנתה בקצה השביל. מאחורי ההגה, שנמצא מימין, ישב איש זקן, שסובב את ראשו כדי להעריך אותי בעת שהחלקתי למושב האחורי. הוא העווה את פרצופו. הקמטים בפניו העמיקו וקפלי העור שיוו לו מראה של אקורדיון. זה היה האיש שהתקשרנו אליו מוקדם יותר. הוא סיים את משחק הפוקר שלו.

צ'ינזו ישב לצידי בעת שהמכונית חלפה בדממה על פני רחובותיה הישנים של אולאנבאטר. נסענו בכבישים מלאי בורות. עשן מפחמים בוערים הסתלסל מתחת למנורות הרחוב שהובילו אותנו לקצה העיר.

היום הזה כבר התחיל מעניין. נפגשנו עם אדם אחד מאחורי שורה של חנויות בשדרות פיס. ישבנו במושב האחורי של הלנד-קרוזר של צ'ינזו, והאיש הוציא קופסת טמפונים מכיס הז'קט שלו. הוא הכניס את ידו פנימה ושלף חפץ מלבני, מחורץ ומחוספס, שאורכו כ-20 ס"מ וצבעו חום אדמדם. הוא הושיט לי אותו. היתה זו ביצה של תֶרופוד, סוג של דינוזאורים טורפים. הביצה שקלה קרוב ל-4.5 ק"ג. גלגלתי אותה בין כפות ידיי. ידעתי מהמחקר שעשיתי שגילה לפחות 65 מיליון שנה. והנה היא בידיי, עדיין שלמה. "אנחנו מחפשים משהו גדול יותר", אמר צ'ינזו לאיש.

עכשיו ישבנו בטויוטה, במרדף אחר משהו גדול יותר באמת. הנהג התקרב לשער ברזל וצפר. אדם שנראה מעורפל מאלכוהול הופיע בשער, ומצמץ לאור פנסינו. עברנו דרך השער הפתוח ונסענו לחצר גרוטאות תעשייתיות: משאית קאמאז על בלוקים, ערמות מכוסות שלג של פסולת מתכת, מתקן הסקה תעשייתי חלוד.

יצאנו מהרכב. האוויר היה קר כל כך, שכמעט לא יכולתי לחשוב על שום דבר אחר. האיש הזקן הוביל אותנו למכולה בפינת המתחם. הוא החזיק פנס בין שיניו, והתעסק עם המנעול. קול צעדינו הדהד בתוך המכולה המתכתית, שהיתה מלאה בקופסאות שעליהן תוויות כתובות באותיות סיניות (הנזי) וקיריליות.

הזקן תפס בזריזות מוט. קלטתי בבת אחת שהאיש השתוי שפתח לנו את השער עומד כעת בינינו ובין היציאה מהמכולה. האיש הזקן נופף במוט. הבטתי בצ'ינזו, אבל פניו היו חתומות.

הזקן פנה מאתנו. הוא דחף את הקצה הדק של המוט לתוך מכסה של תיבה, שאורכה היה 1.5 מטר, גובהה 90 ס"מ ורוחבה 60 ס"מ. הוא דחף את המוט, והרים באמצעותו את המכסה מהתיבה.

בהבהוב אור הפנס שלו ראיתי שהתיבה מלאה בחול. האיש הזקן החל לנקות את החול, ושפך אותו על הרצפה. אט אט החלה להתגלות צורה. היה שם משהו.

האיש הזקן תפס את החפץ בשתי ידיים, והוציא אותו במאמץ רב מהקופסה. כשאור הפנס נפל על החפץ, ראיתי מה הוא היה - גולגולת של דינוזאור.

הלסת התחתונה היתה חסרה, וכמוה גם השיניים, אבל חורי העיניים והנחיריים נראו בבירור. הגולגולת היתה באורך 1.20 מטר וברוחב 60 ס"מ. האיש הזקן התקשה להחזיק

אנשים נעו סביב ודחפו אחד את השני בצורה אופיינית מאוד לאסיה. האווירה רמזה על עליית קרנו של המסחר הלא חוקי במאובני דינוזאורים, על כוח המשיכה המשלהב של האוצר האחוז באדמת מונגוליה

אותה. הוא הניח אותה על דלי. כשעשה כן, שבר חתיכת עצם, שנפלה על הרצפה בנקישה.

בחנתי את הגולגולת. מדדתי אותה. "25 מיליון טוגרוג", אמר האיש הזקן, כלומר כ-18 אלף דולר. היססתי. קולו של הזקן הדהד במכולה. אז אנחנו רוצים משהו גדול יותר? הוא אמר שיש לו איש קשר בגובי, ליד הצוקים הבוערים.

•

אריק פרוקופי הוא הסיבה לכך שהשוק השחור של מאובני דינוזאורים במונגוליה ירד למחתרת. בעולם אחר לחלוטין מאולאנבאטר ומהגובי, יומיים אחרי חג המולד ב-2012, נכנס פרוקופי לבית המשפט המחוזי במנהטן. צפיתי בו נכנס באותו יום. היה לו שיזוף עמוק, של מישהו שחי באקלים טרופי. הוא לבש חליפה שחורה עם חולצה לבנה אבל ללא עניבה, כאילו בית המשפט לא היה ראוי לכך שיבזבז עוד זמן מול המראה, אחרי כל אי הנוחות שכבר גרם לו. ב-17 באוקטובר עצרה המשטרה את פרוקופי בביתו שבגיינסוויל, פלורידה. כעת היה צפוי ל-17 שנות מאסר.

פרוקופי תיאר את עצמו כ"פלאונטולוג מסחרי". הוא לא היה מדען, לא היתה לו שום הכשרה רשמית בחפירות ארכיאולוגיות ולא השכלה בתחום הדינוזאורים. אבל כמו אחרים בתחום, שמכונה לעתים הסחר בעצמות-דרקונים, פרוקופי נסע בכל המדינה וברחבי העולם וחיפש מאובנים שיוכל לשלוח לביתו שבפלורידה. שם הוא ניקה אותם, הציב אותם על מסגרות מתכת שהכין לבד ומכר אותם בשוק המאובנים הגדל והולך, בו הכניסו המאובנים המושכים ביותר רווח של מיליוני דולרים.

השוק הזה פעיל מאוד בטוסון, אריזונה, כ-100 ק"מ מגבול מקסיקו, בתערוכת היהלומים והמינרלים של טוסון. התערוכה נערכת מדי שנה מאז 1954. היא מכילה אוסף מקיף של יהלומים, סלעים ומאובנים, כמו גם מחפשי מחצבים, אספני מציאות, מדענים, מבריחים וציידי עצמות מכל סוג ומין שקיימים על פני כדור הארץ. פרוקופי היה מבקר קבוע בתערוכת טוסון. שם הכיר את המאובנים המונגוליים, כשהסתובב עם אותם ציידי עצמות בינלאומיים שהציגו בגלוי את המציאות מגובי בפני מדענים, סוחרים וסקאוטרים שעבדו בשביל בתי מכירות פומביות. לא חלף זמן רב ופרוקופי החל להופיע בתערוכת טוסון עם מאובנים מונגוליים משלו.

בתחילת השנה שעברה שלח פרוקופי שלד של טירנוזאורוס באטאר, כמעט בשלמותו, להריטג', חברה מדאלאס שהתיימרה להיות בית המכירות הפומביות הגדול ביותר בעולם של אוספים. טירנוזאורוס באטאר, שמוכר גם בשם טרבוזאורוס, חי בעידן שסיים את פרק הדינוזאורים, לפני כ-70 מיליון שנה, בתום תור הקרטיקון. מדענים רואים בטרבוזאורוס את בן דודו האסייתי של טירנוזאורוס רקס, שכמעט זהה לו מלבד כמה הבדלים קלים. פרוקופי יצר קשר עם הריטג' באמצעות דיוויד הרשקוביץ, איש קשר מתערוכת טוסון, שהיה ראש מחלקת תולדות הטבע של בית המכירות הפומביות.

מדבר גובי הוא המקום היחיד שבו נמצא אי פעם טירנוזאורוס באטאר. אורכו של בוגר, מהראש עד הזנב, יכול להגיע עד 12 מטרים. היו לו 64 שיניים, כל אחת באורך של יותר מ-7.5 ס"מ. הוא היה טורף העל של הגובי. גובהו של הטרבוזאורוס של פרוקופי, שהיה צעיר, היה כ-2.5 מטרים, אך הוא היה גדול דיו כדי ליצור מהומה. כל פלאונטולוג יכול היה להגיד להריטג' מאין הגיעו העצמות של פרוקופי. הבדיקה השטחית שעשתה החברה כדי לוודא את מקור העצמות חשפה את עיגול הפינות שהתלווה לעסקי המכירות הפומביות מזה שנים.

"פרוקופי סחר בעצמות במשך יותר מעשור, והיה לו מוניטין טוב", אמר לי גרג רוהאן, נשיא בית המכירות הפומביות הריטג'. "הוא התחייב בכתב שהיתה לו בעלות חוקית עליהן. הוא שיקר לנו שקר ענק, ועכשיו הוא משלם על זה".

הטרבוזאורוס של פרוקופי הוצג למכירה פומבית במאי 2012. פלאונטולוגים גילו רק כ-20 טרבוזאורוסים שהשתמרו בשלמותם, לכן הופעתו במכירה שפתוחה לכלל הציבור משכה את תשומת לבה של הקהילה המדעית. מארק נורל, יו"ר מחלקת פלאונטולוגיה במוזיאון תולדות הטבע האמריקאי, פרסם מכתב גלוי שגינה את המכירה הפומבית ושלח אותו באימייל לרשימה ארוכה של אנשי קשר רבי השפעה בתחום המדע והתקשורת.

מנהיגים פוליטים באולאנבאטר נקטו אף

הימצאותו של החומר הפרהיסטורי הזה התגלתה בשנות ה–20 של המאה הקודמת, תודות למדען אמריקאי בשם רוי צ'פמן אנדרוז

צעדים חריפים יותר. אשת אקדמיה כריזמטית, אויוּנגֶרל טסֶדֶוודאמבּה, ששימשה יועצת לנשיא מונגוליה, טסאקיאגין אֶלבֶּגדורג', שמעה על המכירה הפומבית שעומדת להתקיים, והתקשרה לנשיא. "למה את מתקשרת אלי בנוגע לדינוזאורים?" שאל הנשיא. טסֶדֶוודאמבּה הסבירה שמדובר בריבונות המונגולית. "מאובנים מוגנים בחוקה המונגולית", טענה. "זוהי פיסת אדמה, פיסה מהטריטוריה שלנו. זה שייך לנו".

ב-2012 התקיימו במונגוליה בחירות לפרלמנט והדינוזאור של פרוקופי יכול היה להצית דיון לגבי זהות לאומית, שאֶלבֶּגדורג' ומפלגתו יעמדו במרכזו. אֶלבֶּגדורג' סבר שהגיע הזמן להציג עמדה סמלית ובינלאומית.

הטרבוזאורוס נמכר במכירה הפומבית ב-20 במאי במנהטן עבור 1.05 מיליון דולר, ליזם נדל"ן ניו יורקי בשם קולמן ברק. אבל הוא מעולם לא הגיע לידיו של ברק. סוכנים מהמחלקה לביטחון פנים החרימו את השלד, בעת שחוקרים אמריקאים ומונגולים החלו לחשוף את הדרך שעבר הטרבוזאורוס מגובי לגיינסוויל.

מסמכים ממעבר הגבול המונגולי אישרו שפרוקופי נסע למונגוליה ב-2008, 2009 ו-2011. החוקר הראשי במונגוליה, נאראנקהו ט', אמר לי שהשותפים המקומיים של פרוקופי פירקו את הדינוזאור, אחסנו אותו בכמה קופסאות, ושלחו אותו במשאית לאולאנבאטר. הסימון על המשאית העיד שהיא מובילה מינרלים או מלח. משם הם שלחו כנראה את הקופסאות בטיסות מסחריות ליפן. מקור במשרד התובע הכללי של ארה"ב אמר לי שפרוקופי חבר לסוחרים בריטים ויפנים. הם שלחו את הטרבוזאורוס מיפן לאנגליה ואז לארה"ב, תוך הסתרת מוצאו ברשת סבוכה של מסמכי הובלה מזויפים, שלקח חודשים לאתר את מקורם.

במשך כשנתיים ניקה פרוקופי בביתו שבגיינסוויל את עצמות הטרבוזאורוס והרכיב אותן בחזרה מחדש, לשלד עומד. חמישה חודשים אחרי המכירה הפומבית של הריטג', דפקו סוכנים פדרלים על דלתו.

הם עצרו את פרוקופי באשמת תכנון לייבא מאובנים באופן בלתי חוקי, מסירת הצהרות שקר בפני פקידי המכס והעברה של סחורה בלתי חוקית. בזמן מעצרו תיאר משרד התובע הכללי של ארה"ב את פרוקופי כ"שוק שחור של איש אחד שסחר במאובנים פרהיסטוריים". כרגיל, הממשל לא הבין כלל את הנושא או שהגזים בתיאורו. האמת היתה שבשוק השחור של מאובנים מונגוליים לא חוקיים השתתפו המוני אנשים כמו פרוקופי, שהצליחו בכך באמצעות מכירות און-ליין, אכיפה רופפת ושיתוף פעולה של בתי המכירות הפומביות הגדולים בעולם.

אבל רק פרוקופי עמד בסכנה כשנפתחו דלתות אולם המשפט. הוא נע בכבדות לעבר דוכן הנאשמים, ונראה כאילו לא יזיק לו משקה. הוא נראה כמו מי שהפילו עליו את התיק.

> הוא הרים מה שנראה כרסיס עצם, והניח אותו על לשונו. ג'מיאן הסביר שזה מבחן. אם העצם נדבקת ללשון, סימן שזהו מאובן של דינוזאור. אם לא, סימן שזוהי עצם של בעל חיים שעדיין חי על פני כדור הארץ. העצם נדבקה ללשונו של הקירח

•

תפסתי טיסה קצרה מאולאנבאטר לדאלאנזאדגאד, היישוב הגדול ביותר במדבר גובי. כ-20 אלף איש חיים כאן, מכוסים תמיד בשכבת אבק מהמכרות ומסופות החול.

כשישבתי בבית הקפה במלון חאן אוּאוּל, ראיתי שלושה גברים בשולחן הסמוך. מגפיהם היו מכוסים בחצץ, ושולחנם היה זרוע בקבוקי בירה ריקים. היה אפשרי בהחלט שיומם עבר עליהם בחפירה ובחיפוש עצמות, ולכן צותתתי לשיחתם. שניים היו אוסטרלים, השלישי מאנגליה. האנגלי דיבר בקול רם. "יש שלושה דברים חשובים בחיים שלי", אמר. הוא היה שיכור. המבטא שלו היה כבד. "כדואֶגל אנגלי. הגראות הלוטו. ועיש-שון". הוא עושה יותר מדי רעש מכדי להיות מבריח מאובנים, חשבתי. הם כנראה כורים.

הטלפון שלי צלצל. זה היה צ'ינזו. הנחתי כמה טוגרוג על השולחן. בדרכי לדלת, שמעתי אחד מהאוסטרלים שואל, "ומה עם אוננות?"

בחוץ, דאלאנזאדגאד הסריח מאגזוזים. **1,000** צינורות פליטה, ביתיים ותעשייתיים, הביטו לשמים, והשתעלו עננים של אבקת פחם שחורה. המדבר סגר על היישוב מכל צדדיו. אופנועים היו פזורים ברחבי המקום, עור תיש מתוח על ידיות הכידונים שלהם, כדי להגן על הידיים בעת רכיבה בחורף. מאות משאיות נשאו אלפי טונות של פחם מכאן לסין מדי יום. מקורות במשטרה אמרו לי שעצמות דינוזאור נקברו לעתים בתוך המסה של המינרל השחור. אבל מהיכן הגיעו העצמות? ומי יוכל לקחת אותנו למצוא אותן?

צ'ינזו סידר לנו טרמפ מחוץ ליישוב ולתוך המדבר. המכונית היתה UAZ 2206, הגרסה הרוסית למיקרובוס של פולקסווגן. הנהג היה צעיר מקומי, שמנמן וקירח, בשנות ה-20 לחייו. אישה מבוגרת הצטרפה אלינו לנסיעה, ואיתה זוג נשוי צעיר, מחזיק בידיו תינוק. הקירח התקשה בהתנעת המנוע, אבל לבסוף יצאנו לדרך. בחלון האחורי, דאלאנזאדגאד נעלם בענן אבק שהעלו צמיגי הרכב שלנו.

הקירח סיפר לנו שהוא גדל בגובי, במשפחה של רועים נוודים. "אני רואה את האנשים האלה שמחפשים עצמות כל הזמן", אמר. "יש ביניהם גם בחורים מקומיים כמוני. אבל אנחנו לא יודעים איך להוציא דינוזאור ממש גדול מהאדמה". הוא ציין משפחה מקומית. הוא אמר שהמשפחה הזאת מתקשרת לאנשים באולאנבאטר, לפלאונטולוגים לשעבר או לעובדי מוזיאון, לאנשים שיש ברשותם את הידע והמומחיות לחפור ולהוציא מהאדמה מאובן גדול. "המשפחה הזאת מסוכנת מאוד", אמר הקירח. "הם פשע מאורגן. ידם בכול".

לא היו דרכים בגובי. לא היה מסביבנו דבר, מלבד מרחבים פתוחים של מדבר בחורף. עברנו בין שתי גולגלות של פרות על החול, שראשיהן סימנו את הכיוון. האם הצעירה שלפה את שדה הימני ותינוקה החל לינוק ממנו. נסענו במשך שלוש שעות.

לבסוף הגענו לגֶר, אוהל מונגולי מסורתי, עגול ועשוי מלבד. נכנסנו דרך פתח קטן. המשפחה שהתגוררה בו הסכימה לשכן אותנו ללילה. ישבנו על הרצפה, סמוך לגביעי ניצחון במירוצי גמלים שהיו מונחים על השידה. נהיה מאוחר, זמן ללכת לישון. באור הנרות המהבהב הוציא בעל הבית כלי מיטה. הוא פתח את צרור הבד. בתוכו היו כמה מאובני דינוזאורים עבים וכבדים, עצמותיו של בעל חוליות גבוה.

אנחנו מחפשים משהו גדול יותר, אמר צ'ינזו לאיש. "טורף". האיש הניד בראשו. הוא לא יכול לעזור לנו. נשכבתי מתחת לשמיכת שיער גמל וכיביתי את הנר, בתקווה שיהיה לנו יותר מזל מחר.

•

בצריח הדרום-מזרחי של מוזיאון תולדות הטבע, באפר ווסט סייד בניו יורק, החל מארק נורל את יום העבודה שלו. נורל, יו"ר מחלקת הפלאונטולוגיה במוזיאון ואחת הדמויות החשובות ביותר בתחום, מילא תפקיד מרכזי בפתיחתה המחודשת של מונגוליה למחקר

צילום: shuterstock

ב-1990. בגובי הוא מצא לראשונה עובר של דינוזאור מקבוצת התֵרופודים, ותרם לגילויים של דינוזאורים מכוסי נוצות. נורל עושה רושם כאילו הוא נמצא בתנועה תמידית, בין אם להרצות בשנגחאי או להוריד כוס בירה במועדון מעבר לפינה. הוא מכובד ומלומד, ונמצא בקצה הנגדי של סקלת רודפי הדינוזאורים לעומת פרוקופי. הוא רואה בגובי אזור עם ריבונות משל עצמו.

"פעם היינו מוצאים גולגולות מציצות מתוך האדמה שם", סיפר לי במשרדו, זמן קצר לפני שיצאתי למסעי אל הגובי. "אבל כבר לא. כמעט כל רסיס נאסף מעל פני האדמה. הבוזזים השתלטו על זה בשש, שבע השנים האחרונות. ראיתי בורות שנחפרו בגסות בתוך הרים. ראיתי אתרים שפוצצו בהם דינמיט. מצאנו נפצים וחוטי תיל על האדמה".

שאלתי את נורל בסקפטיות למה זה משנה בעצם - למה צריכות להיות לפלאונטולוגים זכויות בלעדיות על עצמות ששייכות לפרהיסטוריה של כדור הארץ. הגניבה הזו הרי לא פוגעת באיש. אפילו לא בבעלי החיים; הם כבר מתו מזמן. מה אנחנו מפסידים כשמבריח מאובנים מוציא מאובן מהאדמה?

נורל קטלג את פיסות המידע הרבות שפלאונטולוג אוסף באתר, כולל דגימות קרקע, מידע גיאולוגי, ניתוח גיאוכימי, מידע על אבקת פרחים. "הנוכלים האלה הורסים את האתר ואת הסביבה שלו", אמר. "הם לא מעוניינים בערך המדעי. הם מעוניינים רק בערך האסתטי". כך הולך לאיבוד מידע על המסלול האבולוציוני שעשה המאובן, על פתולוגיה ומחלות, אנו מפסידים תמונה מהחיים שחי בעל החיים. כל מה שנשאר לך זה חפץ נדיר, משהו יפה לתלות על הקיר, קמע.

נורל מילא תפקיד מכריע בחשיפת פעולותיו של פרוקופי, לכן הופתעתי כשפתח כמה מגירות במשרדו וסיפר לי מה מקור המאובנים המונחים בהן. "אלה מונגוליים", אמר. "חלקם נמצאים כאן מאז ימיו של החוקר האמריקאי רוי צ'פמן אנדרוז".

קו דק מפריד בין פלאונטולוגיה לבין גניבת מאובנים, ורק המומחים מבחינים בו. בשבילנו, כל השאר, הכול נראה כמו אותה ערמת עצמות. לדברי נורל, הסחר במאובנים הגנובים הפך כה מקובל, ואכיפת החוק כה מרושלת, שאפילו אספנים רציניים לא יודעים מה הם קונים. "פעם בא לפה מישהו שרצה לתרום את האוסף שלו", הוא מספר. "הוא הוציא עליו מאות אלפי דולרים. נתתי בזה מבט אחד ואמרתי לו 'זה לא חוקי. אסור לי שזה יהיה פה אפילו", הוא אמר לי, 'אבל קניתי את זה בטוסון'".

נורל הוביל אותי אל מאחורי הקלעים של המוזיאון, דרך סבך צפוף של מסדרונות. נכנסנו למעבדה שלו, לראות מקרוב כיצד מטפלים באוסף הגדול ביותר בעולם של מאובני דינוזאורים. כמה עוזרים ריחפו סביב אוסף עדין של מאובנים עטופים היטב. זה נראה כמו גבב של עצמות שיצא מתוך מייבש כביסה. "זאת היתה קבוצה שלמה שהוצאה מתוך דיונת חול שהתמוטטה", אמר נורל. "ראיתי מאובנים מהתגלית הזאת בטוסון".

הוא הוביל אותי דרך פתח נוסף אל החלק של המוזיאון הפתוח לקהל הרחב. הלכנו מאחורי גבר עם שני ילדים קטנים שנכנסו לאגף של דינוזאורים דמויי לטאה. הילדים נעצרו ובהו, ממש כמוני, בטירנוזאורוס רקס שניצב באמצע החדר, מפלצת עצומות ממדים. נורל הצביע על קן של ביצי אוביראפטור בתיבת תצוגה סמוכה. זהו אחד מקני הדינוזאורים הראשונים שהתגלו אי פעם, והוא התגלה בידי אנדרוז בגובי ב-1923.

ישבנו במושב האחורי של הלנד-קרוזר, והאיש הוציא קופסת טמפונים מכיס הז'קט שלו. הוא הכניס את ידו פנימה ושלף חפץ מלבני, מחורץ ומחוספס, שאורכו כ-20 ס"מ וצבעו חום אדמדם. הוא הושיט לי אותו. היתה זו ביצה של תֶרופוד, סוג של דינוזאורים טורפים.

"רבים מאלה הם מונגולים", אמר נורל, והחווה כלפי מוצגים רבים בחדר. "רוי צ'פמן אנדרוז אסף אותם בשנות ה-20. הם היוו את בסיס האוסף של המוזיאון". חשבתי על הצוקים הבוערים ועל איך נראה ודאי המרבץ לפני שהמבריחים גילחו אותו לחלוטין.

•

היום כבר האיר כשהקירח אסף אותנו מהגֶר. ג'מיאן, חבר שלו, ישב ברכב. אחרי נסיעה של 15 דקות, המנוע שבק חיים. התגלגלנו עד שעצרנו. הקירח אמר שאנחנו קרובים מספיק כדי ללכת את שאר הדרך ברגל.

הלכנו זמן מה על החולות החומים-אדומים של הגובי, הקירח וג'מיאן הובילו. זה היה יום בהיר, שמשי וקר. עצרנו מול ערמת אבנים. ג'מיאן הזיז בזהירות כל אבן ואבן. הבחנתי בחפץ לבן שבלט מהאדמה. היתה זו גולגולת, סדוקה ומעוכה קצת. הגוף, אם היה מחובר לה כזה, נותר קבור מתחת לפני השטח.

הקירח כרע ברך ליד הגולגולת. הוא הרים מה שנראה כרסיס עצם, והניח אותו על לשונו. ג'מיאן הסביר שזה מבחן. אם העצם נדבקת ללשון, סימן שזהו מאובן של דינוזאור. אם לא, סימן שזוהי עצם של בעל חיים שעדיין חי על פני כדור הארץ. העצם נדבקה ללשונו של הקירח.

באמצעות זרדים קטנים החלו שני הגברים לחפור סביב הגולגולת ולפנות את החול. "שמעתי שאפשר למכור אחד תמורת 20 מיליון טוגרוג", אמר הקירח. כלומר כ-14 אלף דולר. "אני רוצה לקנות מכונית". השניים המשיכו לעבוד על הגולגולת, ולפנות את העפר בעזרת הזרדים וציפורניהם. אבק נכנס לי לעין, וזזתי הצדה כדי למצמץ עד שייצא. כשהתבהרה ראייתי, הבחנתי שאנחנו מוקפים בקבוצת צוקים בצורת האות U. עמדנו בעמק שמתחתם. הייתי עסוק כל כך במאובן הקבור באדמה, שלא שמתי לב איפה אנחנו נמצאים. רק אז קלטתי שאנחנו עומדים בצוקים הבוערים.

הבטתי לאחור על המאובן. היה ברור שלג'מיאן ולקירח אין את הכלים או את הידע כדי להוציא אותו מהאדמה. בלי סיוע, הם רק יהרסו את המאובן בסופו של דבר. גם הקירח הבין זאת. מתוסכל, החליט להרים ידיים. הוא התגלגל ונשכב על גבו.

"אני רוצה מכונית חדשה!" צעק אל השמים.

ספגתי פנימה את כל הסובב אותי. אנדרוז היה פה. נורל היה פה. גם פרוקופי היה פה. הבנתי שהתמקדתי במשהו צר מדי. עכשיו ראיתי את הצוקים הבוערים, והבנתי מה היתה משמעותם ודאי בשביל אנדרוז. ובשביל טירנוזאורוס באטאר.

באותו רגע הבנתי שהחיפוש שלי תם. הוא הוביל אותי אל המקום הזה, שבו התקיימה תקופת הדינוזאורים בתקופתו של האדם, והצוקים הבוערים היו עדים לכול.

קבוצת צוקים בצורת האות u במדבר גובי, אחד מהאתרים המשמעותיים ביותר עבור פלאונטולוגים

בית. אדם. גיטרה.

אודי שרבני

צילום:
אילן ספירא

הם התחילו באייר גיטאר מול המראה בחדר. אחר כך הגיעה הגיטרה הראשונה, הפוזות והלוק. היום הם מחזיקים בשתי ידיים את הרוק הישראלי בדרך להיהפך ליורשי העצר של קלפטר, קיסר, רומנו, סנדרסון וסאן

למה דווקא הם? ככה, כי אני בחרתי אותם. מעבר לפתיחה הילדותית מהמשפט הקודם, אז הדור הזה של הגיטריסטים הוא אחד הדורות הטובים שידעה המוסיקה שלנו. וזו רק ההתחלה; בהמשך הם יהיו אבני דרך במוסיקה הישראלית.

כן, כמובן שאני לא מחדש למי שלא צריך לחדש לו (חורשי במות – כביכול – אלטרנטיביות), אבל זה דור חדש. הדור שאחרי אורן לוטנברג, רם אוריון, מוטי ביקובסקי, עמית לירון, נושי פז, אורן קפלן, גידי רז, גבע אלון, עידו אגמון, ועוד. זהו דור העכשיו. הם לא מחליפים את הדור הקודם, הם פשוט כסות נוספת לדבר הזה שנקרא בכללותו רוק ישראלי. רובם מנהיגי הלהקות שלהם ובעלי קריירות סולו עכשוויות או עתידיות. אבל יש כמה נקודות חשובות שכדאי לשים עליהן את האצבע.

הגיטריסטים האלה (מטעמי לוחות זמנים, רון בונקר ותמר אפק לא צולמו לכתבה), רובם ככולם, סוחבים בתוכם את הבלוז, את היצריות הראשונה שעליה כמעט הכול נבנה. שימו לב לתשובות שלהם לשאלות ששאלנו. בנוסף לכך, הם יכולים לגשת לנגינה שלהם באינסוף ספין אופים מודעים לעצמם, אבל יודעים לעצור בזמן. מה זה לעצור בזמן? לא לתת לזה לגלוש, להיות הדבר עצמו. כבד את אביך ואת אמך, ומשם תהיה אתה.

הם מתלבשים אחרת מהשני, יש להם גיטרות שונות, הם מסוגננים אחרת, מנגנים אחרת. כל אחד מהם מצטלם אחרת. לכולם יש שישה מיתרים, רק עם שפתות קול אחרות.

אורי בראונר כנרות

כרגע מנגן עם: בום פם ובפרויקט סולו חדש

על איזו גיטרה אתה מנגן? גיטרה שבניתי. כי היא אדומה, חמה ומעולה.
אפקט אהוב? פאז, כי זה כל הכיף בגיטרה חשמלית. בלי פאז זה לא באמת קורה.
מי הגיטריסט המוערך עליך בארץ ומי בעולם? בישראל חיים רומנו ויהודה קיסר. בעולם, מזל שיש הרבה יותר מאחד. אין לי באמת מספר 1 במוסיקה, ובאמנות בכלל.
אם לגיטרה שלך היה פה, איזה שורה בעברית היית רוצה שהיא תדבב? "אני ואתה נשנה את העולם" (אריק איינשטיין), אבל יש גיטרה אחת שכבר הצליחה לשיר את זה.
מה השאלה הראשונה שהיית שואל את אריס סאן? מה שלומך?
כשאתה מנגן מול הצעירים של היום, אתה יודע לזהות מי בקהל אוהב את הקצב המזרחי-יווני כ"קטע"? האמת היא שזה לא משהו שאני מחפש בקהל, ולא ממש משנה לי. המקורות שאני נשען עליהם הם מהבלוז של המיסיסיפי דרך cream, led zeppelin, וגם הרבה מוסיקה אפריקאית, ים-תיכונית, ערבית ישנה וחדשה.
האם אתה חושב שבאמנות המניעים, או ההסבר הפילוסופי ליצירה, צריכים לשנות את ההסתכלות על התוצרת? תלוי באיזו יצירה ומה עומד מאחוריה. לפעמים זה ממש לא רלוונטי ולפעמים זה כל העניין.
אם מישהו שאתה שונא את האמנות שלו, מגיע ומחמיא לך על האמנות שלך, מה תעשה? אשמח ואגיד תודה. לא נראה לי שצריך לעשות את ההקשר הזה.
האם תתייחס אחרת לאמנות של ההוא אחרת אחרי שהחמיא או לכל הפחות תחמול בינך לבין עצמך? יכול להיות שזה יגרום לי לחשוב על השיפוט שלי פעם שנייה.

אורי בראונר כנרות הוא גולש ללא גלשן. במובן הטוב של המילה. עולה על גלים שמחכים לו מהעבר, אבל תופס גם כאלה חדשים. בלוז, ליוונית, לסרף רוק; אורי בראונר כנרות שם. אחראי רציני להנגשה - לא "כקטע" - של המוזיקה הים-תיכונית בשיק התל אביבי. אי אפשר לבחור שם משפחה אז נלך על אחד; כנרות על הבמה עם מבט ספק נוקב ספק מרפרף, מסתכל אל הקהל עם אותה נונשלנטיות שתמיד תהיה רלוונטית לאותה הופעה; לפה או לשם - זה שם, הדבר עצמו.

אסי בן סימון

כרגע מנגן עם: עצמי
(בעבר ניגן עם: שרון רוטר,
גלעד כהנא ונינט טייב ועוד)

על איזו גיטרה אתה מנגן? סילברטון 65. פשוט אוהב את הצליל שלה. היא קשה ולא מדויקת, אבל אי אפשר למצוא סאונד כזה בכלים חדשים ונוחים.

אפקט אהוב? ריוורב. במיוחד כשאני מנגן במקומות קטנים. הריוורב מגדיל ומרכך את התדרים התקיפים.

מי הגיטריסט המוערך עליך בארץ ומי בעולם? בישראל יצחק קלפטר – הבלוז הישראלי הטוב ביותר. בעולם יש הרבה, אבל אם לבחור אז מרק ריבו.

בדקה הנתונה שאתה מול השאלה הזאת, איזה שיר ושל מי בא לך לנגן? "Handsom Johni", של ריצ'י הייבנס.

אם לגיטרה שלך היה פה, איזה שורה בעברית היית רוצה שהיא תדבב? "הוא חשב שאם ממילא גוררים אותו שני אלה" (מאיר אריאל).

למה בהופעות חיות אתה מנגן רק בישיבה? אני מעדיף לנוח על הגיטרה מאשר שהגיטרה תנוח עליי, מה שקורה בעמידה. בנוסף, הצורה שאני מחזיק את הגיטרה מזכירה קצת עוּד – קשה מאוד לנגן ככה בעמידה.

האם אתה חושב שבאמנות המניעים, או ההסבר הפילוסופי ליצירה, צריכים לשנות את ההסתכלות על התוצרת? באופן אישי אני משתדל להימנע מזה ומזה ופשוט להגיב ליצירה כמו שהיא. אני אוהב את המגע הראשוני. מעבר לזה זה פונקציה של סבלנות פרקטיות וזמן פנוי.

אם מישהו שאתה שונא את האמנות שלו, מגיע ומחמיא לך על האמנות שלך, מה תעשה? זה יחמיא לי מאוד ואני אודה לו על כך.

אחרי שעניית על השאלה הקודמת, חשוב שוב על זו שלפניה. נשארה אותה תשובה? כן, אותה תשובה, אף שיש בה מן ההתחמקות. אין לי את הנטייה להעמיק בדברים, אלא יותר לחוות אותם ברגע שהם קורים.

אסי בן סימון הוא מדובלל. במובן הטוב של המילה. מנגן רק בישיבה, פרק כף היד מגיע אל הפריטה מהצד; החזקה של עוּד. שילוב עדין, פואטי, בתוך הסיפור הזה שנקרא שיר; מייצר את דמות המספר, מעין זבוב על הקיר, אבל בעצם הסאבטקסט של השיר. בן סימון הוא אנסמבל של ג'ז, קברט, רוק, מזרחית, ובלוז. הנגינה שלו חמה, יוצאת אל הרוחב ואז חוזרת שוב אל העלילה. היא מקפצת, פורטת את האקורדים המלאים אל יחידנות של מיתרים. והדברים – כמוהו – יושבים טוב בכל מקום. כל מה שצריך זה רק כסא.

רועי פריליך

כרגע מנגן עם: נערות ריינס ובמקביל מתאמן עם אבי טוכמן, יוני שלג, דני עבר-הדני וניר גבריאלי להופעות לקראת אלבום סולו ראשון

רועי פריליך הוא טווס. במובן הטוב של המילה. יש לו, לפריליך, את אותן תנועות על הבמה שכבר ראית אצל גיטריסטים בעבר (גו זקוף, הליכה אחורה תוך נגינה סטייל הראמונס), אבל רק כביכול; הן כולו שלו. הוא שר את הטקסטים שהוא כתב, על פי חיתוך הדיבור שהוא חוצץ, ומשם אל הגיטרה שהוא אוחז. נערות ריינס, היא המיזוג הטוב ביותר שקרה כאן לאחרונה בין מוזיקה "לועזית" (קרי, לא בכי תמרורים גל"צניקי), לבין השפה העברית. לכאורה, הכול היה צריך ללכת אל שירה באנגלית, אבל רק לכאורה. פריליך מנתב בין סולו מינימליסטי לבין מתיחות מיתרים ישר אל לב הבנות. והמבקרים.

על איזו גיטרה אתה מנגן? Hofner Verythin, אני מרגיש אתה כמו שסיינפלד הרגיש עם ז'קט הזמש החדש שקנה.

אפקט אהוב? עוד לא מצאתי כזה. האפקטים של השכן תמיד יותר מעניינים.

מי הגיטריסט המוערך עליך בישראל ומי בעולם? ברנרד באטלר מקום ראשון בעולם ומקום שני בישראל אחרי ניר גבריאלי.

איך אתה שונא את הקפה הראשון שלך? נס קפה.

בדקה הנתונה שאתה מול השאלה הזאת, איזה שיר ושל מי בא לך לנגן? "beware of darkness" של ג'ורג' האריסון.

אם לגיטרה שלך היה פה, איזו שורה בעברית היית רוצה שהיא תדבב? שתדבב לי את התחת.

אם אומרים לך שאתה מקום ראשון במצעד הפזמונים, מיליונר, אבל עד סוף חייך אתה צריך ללבוש מכנסי ג'ינס באגי, כמו של ראפרים. לוקח? אז אומרים, לא צריך להאמין לכל דבר.

מלבד משה כלפה, מי ההשפעה הגדולה על חייך? תם אלברטי, ידועתו בציבור.

האם תתייחס אחרת לאמנות של ההוא אחרת, אחרי שהחמיא, או לכל הפחות תחמול בינך לבין עצמך (ראה שאלות אצל אחרים)? בהחלט כן.

עוזי (רמירז) פיינרמן

כרגע מנגן עם: פרויקט סולו
ועם האחים רמירז

על איזו גיטרה אתה מנגן? אני מנגן בעיקר על גרטץ' נפח משנות ה-50. יש לה סאונד מדהים והיא נוחה לאללה וגם יפה ברמות. לפעמים אני תופס את עצמי יושב ובוהה בה.

אפקט אהוב, ולמה דווקא הוא? בגדול, אין לי יותר מדי אפקטים אבל אני חובב פאז. משתמש באוקטב פאז של פיגי אפקטס, עם סאונד שמנוני ומלוכלך.

מי הגיטריסט המוערך עליך בישראל ומי בעולם? הייתי אומר שאורי כנרות הוא אחת ההשראות המרכזיות שלי בגישה שלו לגיטרה, סאונד ומוסיקה בכללי. בעולם - בליינד ווילי מקטל, אליזבת קוטן, ג'ימי הנדריקס, אלברט קינג והרשימה עוד ארוכה.

אם לגיטרה שלך היה פה, איזה שורה בעברית היית רוצה שהיא תדבב? "כל אהבתי לדעת, כל תאוותי להיוודע לכבודך", של מאיר אריאל.

אם היית פוגש את השטן בצומת אלנבי/רוטשילד, היית מוכר את נשמתך בעד מיתוס מוסיקלי? וואלה? הוא באלנבי? חיפשתי אותו ביפו. וברור! לוציפר, אם אתה קורא את זה, מחר בחצות אתה מוזמן אלי לסגור את הדיל.

אם מישהו שאתה שונא את האמנות שלו מחמיא לך על האמנות שלך, מה תעשה? אני אעבור מקצוע. אולי נגרות.

עוזי פיינרמן הוא היחפן מבוורלי הילס. במובן הטוב של המילה. הוא לא יחפן ובוורלי הילס זה לא אלנבי, אבל פיינרמן הוא האורח שעושה את המסיבה אם הוא נכנס אליך הביתה. הדבר הראשון שקופץ לך לעין זו הנגינה שלו, הדבר השני שקופץ לך לאוזן זה המראה שלו. פיינרמן עם הגיטרה המיוחדת שלו תמיד מגיח משום מקום, כמו מבליח מג'אם בלתי נגמר אל ג'אם אחר כזה שהוא כבר יהיה האחראי עליו. וככה הלאה. אם יש אנשים שתמיד נראה שההוויה שלהם לא שלמה ללא הפילטר שמייצר את המכלול שלהם (במקרה הזה, גיטרה), פיינרמן הוא אחד מהם. מייצר ליקים לתוך האוזן.

גיא שמי

כרגע מנגן עם: מרסדס בנד, מידנייט פיקוקס, להקת לא, שחר סוויסה, אודי שרבני

על איזו גיטרה אתה מנגן? התחלתי עם פנדר סטראטוקסטר. לימים השגתי גם פנדר טלקסטר ובסופו של דבר גם גיבסון לס פול. את כולן אני אוהב וכולן טובות לדברים שונים.

אפקט אהוב: קומפרסור. זה שגורם לגיטרה של ג'ון פרושיאנטה לעשות "פטוינג פטוינג". לא מזמן ניגנתי שיר אחד במחווה לפנתרה ותוך כדי השיר הבנתי שאני לא יודע לנגן בלי קומפרסור.

מי הגיטריסט המוערך עליך בארץ ומי בעולם? לנגנים כמו באקטהד, ביל פריזל, מייק קנילי, מארק ריבוט ודייב נבארו, אני איכשהו תמיד חוזר. בישראל אני אוהב את אורי כנורות מבום פם, פיטר רוט, דני סנדרסון, עמוס הדני ורמי יוסיפוב מטיפקס.

אם לגיטרה שלך היה פה, איזה שורה בעברית היית רוצה שהיא תדבב? "הוא פצוע קשה, לא יודעים מה יש לו" ("צ'רלי וחצי").

מה הדבר הכי מופרע שאי פעם לא קרה לך בהופעה או אחריה, והיית רוצה שיקרה? הייתי רוצה לקבל פעם זר פרחים. כמו בתיאטרון.

האם אתה חושב שבאמנות המניעים, או ההסבר הפילוסופי ליצירה, צריכים לשנות את ההסתכלות על התוצרת? בהחלט לא. מוסיקה (וגם סרטים לטעמי) זה לא מה שהתכוונו, אלא מה שיצא. כשאני אוהב ומתחבר למשהו, זה יהיה בדרך כלל בגלל סיבות אישיות שלי, זכרונות ממוסיקה אחרת, או דברים שקרו לי בחיים. הסבר של היוצר על "למה זה טוב" רק יהרוס.

אם מישהו שאתה שונא את האמנות שלו יחמיא לך על האמנות שלך, מה תעשה? אני אגיד "וואו! תודה רבה אחי! איזה כיף!"

האם תתייחס אחרת לאמנות של ההוא אחרת, אחרי שהחמיא, או לכל הפחות תחמול בינך לבין עצמך? בוודאי, עכשיו לפחות אני יודע שיש לו טעם טוב.

גיא שמי הוא טראש. במובן הטוב של המילה. בטווח של שיר אחד, הנגיעות שלו עוברות בתוך צינור של עולמות. השליפות המהירות שלו הן לא זילות הדבר. ההפך - הן שליטה מלאה שמחכה לזמן הנכון לתת לעצמה לצאת החוצה, לא נשלפת סתם. הוא הקפיץ את "מרסדס בנד" מלהקת Fאנק, אל תוך בליל של אינסוף אפשרויות. גיטריסט של דקויות, מטאל, Pאנק רוק, ליווי אמנותי, יציאות לסולו שעובדות על שני אופנים; רצינות תהומית נוסח אנשי מטאל, עם קורטוב של אירוניה. ועל הבמה, כשגיא שמי רץ על הצוואר, הגיטרה נראית ארוכה יותר.

ימי ויסלר

כרגע מנגן עם: הבילויים

על איזו גיטרה אתה מנגן? גיטרת רבע נפח של איבנז בצבע מייפל. קניתי אותה לפני 20 שנה כי היא נראתה טוב והיתה זולה, וטרם מצאתי לה תחליף.

מי הגיטריסט המוערך עליך בישראל ומי בעולם? בישראל אני ממשיך להתפעל מהכובד והמקוריות של דני סנדרסון בימי כוורת העליזים, ובעולם – אני כרגע בתקופה של ניק לוקאס, גיבור הגיטרה משנות ה–20.

אם לגיטרה שלך היה פה, איזה שורה בעברית היית רוצה שהיא תדבב? "שריפה אחים, שריפה".

אם אומרים לך שג'ו סטריאני או סטיב ואי עם כל הטאפינג שמדגדג להם כאן וכאן וכאן, מציעים לך לחבור אתם למסע הופעות של חצי שנה, תמורת זה ש–HBO יקנו את הסדרה שלך – הולך על זה? כן.

אפקט אהוב? בנעוריי היה לי טיובסקרימר פלסטיק של איבנז שאהבתי מאוד. זה סוג של דיסטורשן שנושך אבל לא משטיח את הנגינה. אחרי שהוא נשבר, דפנה קינן בנתה עבורי שחזור ביתי של המהדורה ההיא, שהרכיבה בעצמה מחוטי חשמל ותבניות ביצים.

אתה חושב שאתה מתלבש כמו הסגנון שאתה מנגן, או שאתה מנגן כמו הסגנון שאתה מתלבש? גם וגם. אותו קול פנימי לוחש לך כשאתה מנגן, מתלבש, עושה סקס או מכין חביתה. אין הבדל.

אם מישהו שאתה שונא את האמנות שלו מגיע ומחמיא לך על האמנות שלך, מה תעשה? הייתי מודה לו בנימוס ומרגיש טוב עם עצמי לכמה דקות.

האם תתייחס אחרת לאמנות של ההוא, אחרי שהחמיא, או לכל הפחות תחמול בינך לבין עצמך? מלכתחילה אני חומל על כל מי שבוחר ליצור אמנות, לא משנה כמה רעה היא.

ימי ויסלר הוא שילוב בין רוברט קוויין לבין הגיטריסט של החבובות. במובן הטוב של המילה. הוא איש צלליות, אבל הפוך; אנחנו הקיר הלבן והוא תנועות הידיים. ויסלר מטרטר אותנו מהבלוז אל הסווינג אל הדיקסילנד אל הצ'ארלסטון. האוזניים שלנו נעות בין הטקסטים המודולאריים שהוא כותב לבין הפראזות והפילרים שלו על הגיטרה. על הבמה הוא כפוף ברכיים; ראש מורכן, מרוכז כמעט תמיד עם העיניים על הצוואר של הגיטרה. לא בגלל שהוא לא יודע מיקומים; ועוד איך יודע, הוא רק משחק אתם. אבל לא רק אתם.

ice
watch

ice
watch
10 ATM

הסיגר הגדול

ברט שניידר, מפיק הקולנוע ההוליוודי זוכה האוסקר, הוציא לפועל ב-1974 מזימה שנראתה כפנטזיה פרועה מדי, אפילו עבור עיר המלאכים: להבריח את חברו הטוב יואי ניוטון, מנהיג הפנתרים השחורים, היישר לידיו של פידל קסטרו בקובה • 30 שנה אחרי שירד המסך על תקופת המהפכות, הקוקאין והסקס, שאלה אחת נותרה פתוחה: איך הסיפור המדהים הזה מעולם לא הפך לסרט?

ג'ושוע בירמן
איור: רוברטו פארדה

לילה - בית בגבעות הוליווד

שקט שרר בבית החווה הגדול בקניון בנדיקט, אף שמדובר היה בשבת בלילה. השנה היא 1974 ומראה הבית משקף את רוח התקופה: שטיח זברה, טפט קיר אופנתי וספות זמש הניצבות מול בר מוקף מראות. דירת רווקים מודרנית בגבעות הוליווד. בריכה, סאונה ונופה של לוס אנג'לס. בחדר השינה, ברט שניידר לבוש בבוקסר, מעשן ג'וינט עם נערה צעירה. ברט גבוה, נאה ובטוח בעצמו. מפיק הוליוודי הניצב על גג העולם. לפתע נשמעת דפיקה בדלת. בנו הצעיר ג'פרי ניגש לפתוח.

•

"יש בחוץ שתי נשים שחורות שמחכות, ואחת מהן ממש גדולה ואגרסיבית", אומר ג'פרי. ברט זורק על עצמו חולצה והולך לכיוון הכניסה. במבט מקרוב הוא מבין שהגדולה מבין שתי הנשים היא בכלל לא אישה, אלא גבר חובש פאה שנדחק לתוך שמלה. ברט מחייך ושואל, "יואי?"

הדראג הוא יואי ניוטון, מנהיג מפלגת הפנתרים השחורים. דמות תרבותית חשובה, ילד רחוב חכם ואוהב ספרים מאוקלנד, שהפך לסמל של תנועת הפנתרים השחורים. ההופעות התכופות שלו עם כלי נשק, שנועדו להגן על הקהילה השחורה מפני המשטרה האלימה, הפכו עם הזמן לקרבות ירי, כולל המפגש הקטלני עם ג'ון פריי, שוטר ממשטרת אוקלנד. בעקבות הירי הורשע יואי ב-1968 ברצח בכוונה תחילה (הוא טען שלא היה בהכרה במהלך הירי ושוחרר ב-1970). "ברט", אמר יואי, "אתה חייב לעזור לנו".

ברט ויואי חברים מזה שנים, מאז שברט החל לגייס כסף עבור הפנתרים בהוליווד. ברט היה מזן ה"צועדים", מפיק שעמד בראש תנועת הוליווד החדשה ששינתה את פני הקולנוע האמריקאי. היצירות שלו כללו את "Easy Rider", "Five Easy Pieces", "The Last Picture Show" ועבודה על "Hearts and Minds", הסרט הדוקומנטרי על

A TRUE-LIFE 1970s Hollywood epic...

וייטנאם, שעליו קיבל אוסקר. ברט אימץ את הפוליטיקה הקיצונית של התקופה, ותמך באקטיביסטים שונים, בהם אבי הופמן, דניאל אלסברג והפנתרים השחורים. הוא קרא ליואי "השותף והחבר הכי טוב שלי".

"אני מוטרד", אמר יואי. יואי תמיד היה מוטרד - הרדיפה שלו אחר האמת שבתה את ברט - אבל הפעם זה היה שונה. "אתה היחיד שאני יכול לבטוח בו", לחש יואי. הם פנו לחדרו של ג'פרי, שם סיפר יואי לברט כי יש צרות באוקלנד, שם נמצא המטה הראשי של הפנתרים. יואי נעצר בעקבות כמה פשעים, בהם רצח. המשטרה, כך סיפר לברט, מנסה להפליל אותו.

יואי שהה בעבר בכלא ולא תכנן לחזור לשם שוב. "אני חייב לברוח, ולא רק מהעיר אלא גם מהמדינה", הודיע יואי לברט, "אני צריך שתיקח אותי לקובה".

ברט הבין שעם עלות השחר ייכנס יואי לרשימת המבוקשים של ה-FBI, אבל לא היסס לעזור. בתוך חמש דקות הגה ברט תכנית. השאלה היחידה שלו היתה, "האם עקבו אחריך?"

ברט הביט מחוץ לחלון. ה-FBI פקחו עין גם עליו, בשל המעורבות העמוקה שלו בפוליטיקה הקיצונית-שמאלנית. היו תקופות שבהן סוכני השדה היו מדווחים למפקדה על תנועותיו מדי ארבע שעות. פעם אחת הוא אפילו ראה את התיק שלו, בו תואר כגבוה, גברי, בעל שיער ארוך, לבוש אופנתי ואופי מוחצן. אי אפשר להגיד שהוא לא אהב את התיאור הזה.

"אני חושב שלא", אמר יואי. למעשה, זאת היתה הפעם הראשונה מזה חודשים שה-FBI לא ידע היכן יואי נמצא, אבל אחד המקומות הראשונים שיחפשו בו יהיה המקום בו הם עומדו כעת. ברט רצה לקחת את יואי וחברתו, גוון פאונטיין, לבית של שותפו להפקה, סטיב בלאונר. הוא החל להאציל סמכויות, וביקש מבנו ג'פרי להסיע את יואי לסטיב.

ג'פרי הכיר את יואי ואהב אותו, אבל הוא היה נהג חדש, ולכן הנערה הצעירה שהיתה עם ברט נהגה. הם נכנסו לתוך ה-ב.מ.וו קופה 3.0 של ברט. הנערה נהגה בזהירות, מציצה במראה ללא הרף. ג'פרי הכיר היטב את הגבעות וניווט לביתו של סטיב בדרכים צדדיות, מבלי למשוך תשומת לב.

החבורה עשתה את הדרך הארוכה והתלולה לביתו של סטיב בבל אייר. המקום היה יפהפה, מכוסה ציפוי עץ אדום מבפנים ומבחוץ. הוא נבנה עבור הסרט של קים נובק, "Strangers When We Meet". יואי נכנס לחצר, עבר את מפל המים ועצר מול שני כלבים עצומים. "לא ידעתי שיש לי אורחים", אמר סטיב כשפתח את הדלת. גם סטיב היה קרוב ליואי ואירח אותו פעמים רבות בעבר. סטיב ידע שיואי חמוש - יואי היה ידוע בכל בית בארה"ב כאדם שעומד מול המשטרה עם כלי נשק - ודרש ממנו למסור לו את הנשק. "חוקי הבית", אמר סטיב, ויואי מסר את האקדח.

מימין: יואי ניוטון, מנהיג הפנתרים מתראיין לכלי התקשורת; משמאל: ברט שניידר וקנדיס ברגן; למטה: יואי ניוטון בדירת הפנטהאוז שלו באוקלנד

צילום: imagebank/gettyimages

לאחר שהכניס את יואי לביתו, התקשר סטיב לברט ושאל אותו, "אז איך אנחנו הולכים לעשות את זה?" ברט השיב, "אני עובד על זה". שנות ה-70 היו תקופת חטיפת המטוסים - שיטת הגירה מוצלחת לקובה, שהתבססה על חטיפת מטוסים ואילוץ הטייסים לנחות בהוואנה. אבל יואי חשב שזה מסוכן מדי, וגם לא הולם את מעמדו כמנהיג הפנתרים. לכן החליטו ברט, סטיב וקבוצת חברים הוליוודית בה בטחו, להגות תכנית משוגעת ולהבריח את יואי לקובה. היתה זו הפקה עצומה שסיכנה חיים רבים. כמו לסרטים שלהם, גם לפרויקט

הזה היה שם. ברט קרא לו "הסיגר הגדול".

•

יום - מועדון החברים האיטלקי-אמריקאי, ווייט פליינס, ניו יורק, 1949

מדובר ב"מועדון חברים" שבו אתה מביט לשני הצדדים לפני שאתה לוחץ על פעמון הדלת, ונכנס כדי להמר. שני נערים, ברט שניידר הצעיר וסטיב בלאונר, מבריזים מבית הספר ומגיעים למועדון. הם נראים לא שייכים אבל מרגישים בנוח כשהם מהנהנים לכולם, קונים סיגרים ומחפשים ריגושים.

•

ברט וסטיב לא היו תמיד סלבריטאים הוליוודיים. הם גדלו יחדיו במחוז ווסטצ'סטר, ניו יורק, ואף שהיו שני ילדים יהודים מבתים שמרניים, לא התביישו לצאת לחקור את העולם ולחפש ריגושים.

בתיכון הם אהבו לבלות במאורות ההימורים, כמו מועדון החברים האיטלקי-אמריקאי בווייט פליינס. סטיב היה גדול פיזית לגילו, וכבר אז בחור קשוח. ברט היה גבוה ורזה, לא מסוגל לקבל אגרוף ולהישאר על הרגליים. לכן הוא התרגל להפגין ביטחון עצמי קיצוני בשעה שרימה.

ברט אהב את הגישה הזאת, אבל אותה הגישה בדיוק היא שגרמה לו להיבעט מאוניברסיטת קורנל ב-1953. ברט נועד כנראה לרשת את העסק המשפחתי. אביו, אברהם שניידר, היה הנשיא של חברת קולומביה (Columbia Pictures). ברט החל לעבוד בחברת סקרין ג'ימס, חברת בת של הסטודיו, ועשה את דרכו למעלה, עד לעמדת סגן הנשיא.

בינתיים, סטיב נכנס לעסקי המוסיקה. הוא ניהל בשלב מסוים ילד צעיר בשם בובי דרין, שהפך לכוכב בן רגע, וסטיב החל להסתובב בווגאס עם חבר'ה כמו פרנק סינטרה.

ב-1965 הקים ברט חברת הפקות משלו עם בוב רפלסטון, מפיק צעיר, וצירף אליה את סטיב. השלושה פגעו בול במטרה כשהקימו להקת הבנים, "המאנקיז", שעבורה הופקה תכנית טלוויזיה.

ה"מאנקיז" היו פרה חולבת. התכנית אמנם רצה במשך שתי עונות בלבד, ב-1966-1968, אבל עשתה הון. הכסף שנכנס היה גדול כל כך עד שברט החל לתהות, מה לעזאזל אני הולך לעשות עם זה?

•

"זה לא רק סרט אופנוענים!" צרח דניס הופר בעיניים בורקות ופראיות, "זה הולך להיות ה-סיפור של התקופה שלנו!"

יום אחד הופיע הופר במשרדו של ברט עם פיטר פונדה. הם הגו סיפור על שני אופנוענים שביצעו עסקת סמים גדולה ויצאו לדרכים. השנה היתה 1968. המון השתנה במעט השנים שעברו מאז שברט קנה את הבית בבוורלי הילס: קיץ האהבה, וייטנאם, מרטין לותר קינג, בובי קנדי. ה"מאנקיז" נחלבו עד הסוף. ברט רצה להיכנס לעסקי הקולנוע. והנה, הופר ופונדה עומדים לפניו, נלהבים ומעושנים ומבקשים ממנו 360 אלף דולר. אף אחד מהם לא הפיק או ביים סרט מעולם, ועדיין ברט כתב את הצ'ק בלי למצמץ.

•

וכך נוצר הסרט "Easy Rider" ("אדם בעקבות גורלו"), שהפך ללהיט ענק. התיאורים התחרניים של חוסר שביעות הרצון מהחברה האמריקאית נגעו בעצב חשוף ב-1969 וסמלו את תרבות הנגד. הסרט, שנפתח עם עסקת קוקאין, היה מועמד לשני פרסי אוסקר, הפך את ג'ק ניקולסון לכוכב והכניס 35 מיליון דולר, כמעט פי 100 מתקציב ההפקה שלו. ההכנסה המדהימה הזאת הובילה את חברת קולומביה לסגור עסקה עם הפקות BBS - החברה של ברט, בוב וסטיב - עסקה חסרת תקדים להפקת שישה סרטים נועזים ולא יקרים. היו אלה שנות ה-60 המאוחרות והוליווד היתה מלאה בבכירים מזדקנים שהפסידו המון כסף על סרטים יקרים. "Easy Rider", סלל את הדרך למהפכת הקולנוע האמריקאי.

ברט התקשר לאוקלנד והביא שני חיילים של הפנתרים השחורים לפגישה, שנערכה ב-14:30 בצהריים. הפנתרים עמדו ליד הבר, כשבבני ומרק הקניידלעך שלו המתינו לבינה. האחרון נכנס, התיישב ליד השולחן, החל בסמול טוק ואז הוציא אקדח והחל לירות כמו משוגע

עבור ברט, ההצלחה היתה התרסה מוצלחת כנגד הממסד. היו אנשים שהעריצו אותו, אחרים תיעבו אותו, חלק פחדו ממנו וחלק סגדו לו, אך כולם הסכימו שהוא מפיק מצוין. יצירתיות היתה מילת המפתח. שנות ה-70, במבט לאחור, התבררו כשילוב מופלא (אם כי קצר) בין האמנות והמסחריות, והשילוב הזה הוביל לכמה מהסרטים הטובים ביותר בכל הזמנים. הברברים השתלטו על הוליווד והכסף נערם בגדול. בראש המרוויחים היו המפיקים, הבמאים והשחקנים. חברת BBS עברה מסנסט בולווארד לבניין בשדרת לה-בראה, שאותו רכש ברט ושיפץ. הוא הכניס לבניין חדר הקרנה, חדר עריכה וכמובן סאונה. במשרד של ברט יכולת לשחק ביליארד מתחת למנורת תקרה מרהיבה של טיפאני, כשהשלט המפורסם של הוליווד נשקף מהחלון. מנקודה זו והלאה, ברט בנה לעצמו מוניטין כאיש המוביל של האוונגרד הזוהר והמצליח, והוא רק בן 36.

עוד מהימים שהשניים היו ילדים במחנה קיץ, נהג סטיב לקרוא לברט, "ברט 'ספר החוקים' שניידר", משום שברט תמיד למד את החוקים, כדי שיוכל לשבור אותם ולכופף את המערכת. "הוא היה מדליק ג'וינט במשרד של מנכ"ל קולומביה, רק בגלל שהיה יכול", סיפר סטיב.

כשברט הגיע לראשונה ללוס אנג'לס, הוא היה טיפוס רגוע, עם אישה וילדים. אבל כמו רבים מהחוף המזרחי שמגיעים מערבה לעולם הסרטים, ברט השתנה. הוא גידל שיער וזקן, החליף את המעיל והעניבה בלבוש פשוט וצבעוני, וצלל לעולם הסמים. הוא חיבק את המהפכה המינית בכל מאודו. שנות ה-70 היו עבורו כמו גיל ההתבגרות. הוא ראה עצמו כאובייקט מיני, כמו גם נשים רבות. ב-1971 הוא כבר פתח בהליך גירושים, ועבר לגור בגבעות, שם ערך מסיבות בריכה שלא נשכחו זמן רב. בכל ערב נתון, ניתן היה למצוא אצלו את ג'ק ניקולסון, וורן ביטי ואחרים, נכנסים ויוצאים מהבריכה, נקרעים מצחוק עם אורחים מסטולים לחלוטין ומדברים על עתיד הקולנוע בעודם מוקפים בכוכבים החדשים, כמו החברה של ברט, קנדיס ברגן.

מסיבות הסמים של ברט היו גם זירה חמה לדיונים פוליטיים. אחרי הכול, דיונים פוליטיים היו השיק של התקופה. בעוד שרוב האנשים מתמתנים עם הזמן, לברט קרה בדיוק ההפך. המפיק הנודע הפך למהפכן.

ברט הפך לאיש הסוד של אקטיביסטים מכל הסוגים: ג'יין פונדה והמחזר העתידי שלה טום היידן, טימותי לירי ודניאל אלסברג, שבהם ברט תמך משפטית באמצעות פרויקט 'ניירות השלום' של הפנטגון. ברט תמך גם בצ'ארלי צ'פלין שנזרק מהמדינה על ידי ועדה שקיבלה החלטות "לא אמריקאיות". ברט היה זה שרכש את הזכויות על הסרטים של צ'פלין וארגן את חזרתו לטקס האוסקר ב- 1972.

"ברט תמך בלי להניד עפעף בפוליטיקה של אנשים שהוא האמין בהם", מספרת קנדיס. כך הפך ביתו למסיבה בלתי פוסקת של פורעי חוק. קנדיס היתה יושבת לצד הבריכה, כשברט הגה אסטרטגיות עם אבי הופמן או דיבר אל תוך הלילה על אומנות הנאום עם יואי ניוטון החצי עירום.

ברט פגש את יואי בספטמבר 1970. אז היה מעורב פוליטית - ורומנטית - עם איליין בראון, תומכת מוכרת של מפלגת הפנתרים השחורים. איליין הכירה ביניהם כשיואי השתחרר מהכלא. יואי היה סלב פוליטי מאותו היום שבו הפנתרים שלו הופיעו בבית המחוקקים של קליפורניה עם כובעי ברט, רובי ציד ובגדי עור.

סטיב פגש לראשונה את יואי באירוע שיזם ברט בכרם יוקרתי. הוא נזכר, "יואי היה מדהים. שלוש פעמים בחיי פגשתי מישהו וידעתי תוך שנייה שזיהיתי כוכב. אלה היו בובי דרין, ג'ק ניקולסון ויואי".

סטיב וברט נשבו שניהם במראה של יואי,

העריצו את גוף ה"כלא" החטוב ואת פני כוכב הסרטים שלו. ברט סיפק ליואי כניסה ישירה להוליווד, הוא העריך את המחויבות של יואי לחיים הפוליטיים. הוא ראה ביואי נפש תאומה: ברט הפך את המערכת ההוליוודית על פניה, ויואי רצה לעשות את אותו הדבר עם העולם. ברט אמר פעם שיואי השפיע כנראה על חייו יותר מכל בן אדם אחר. "הקשר שלהם היה מדהים", מספרת איליין בראון. ברט נהג להסתובב עם יואי לצדו בחופשות ובפרמיירות. הוא אפילו ענד טבעת זהב גדולה של הפנתרים השחורים על אצבעו. מאחורי השולחן שלו תלויה כעת תמונה ממוסגרת שלו עם יואי, קורנים מאושר ומחובקים אחד עם השני.

•

לילה - ביתו של אבי מן, סנטה מוניקה

אירוע גיוס כספים מפואר לפנתרים השחורים נערך בביתו הנוצץ של אבי מן, או בשמו המלא אברהם גודמן, תסריטאי בעל מודעות חברתית גבוהה. האוכל שהוגש התאים לאליטה של הוליווד. על האח נח לו פסל זהב ידוע, אוסקר על אחד מתסריטיו של אבי, עבור "Judgment at Nuremberg".

יואי היה פופולארי בעיר הסרטים. ג'ין סיברג היתה תומכת מוכרת, כמו גם מיה פארו, שירלי מקליין וברברה סטרייסנד. הכוכבות הצעירות הופתעו לגלות את הצד העדין והמעודן של יואי. אפילו המבקרים הנוקבים ביותר של יואי הכירו באיכות הפיתוי שלו, איך לעולם לא הפגין כעס בנוכחותם, למרות המוניטין האלים שלו.

אנשים שביקרו בביתו של ברט היו מוצאים את יואי ליד הבריכה, לובש מכנסי משי וקורא ניטשה. בבית בגבעות בנדיקט לא היה זכר להשפעת הרחוב על יואי, אותו "יואי המשוגע" מאוקלנד הקשוחה, האיש שהורשע ברציחת השוטר ג'ון פריי. במקום זאת, יואי דיבר על ארגון מחדש של המפלגה לאחר המלחמה המפורסמת עם הרשויות, על התכנון לסיים עם האלימות חמומת המוח לטובת תכנית מהפכנית של פעילות קהילתית. אפילו בני אצולה הוליוודית, כמו ליז טיילור וריצ'רד ברטון, כתבו צ'קים לפנתרים, אבל הצ'קים של ברט תמיד היו הגדולים ביותר.

ברט החל לשלוח ליואי צ'קים של עשרות אלפי דולרים ולממן באופן אישי פעילויות רבות של הפנתרים. החל מתכניות קהילתיות ועד לביתו החדש של יואי מעל אגם מריט באוקלנד, שממנו ניהל יואי את המפלגה כמו בוס פוליטי מסוגנן. ב- 1972 ברט הוציא יותר מ-250 אלף דולר על קמפיין פוליטי רחב היקף של הפנתרים, שקרא לאיחוד קהילת האפרו-אמריקאים. כל אלה הובילו לכך שה-FBI הכיר את ברט מצוין.

הוליווד הגיעה באיחור אופנתי לשנות ה-60 והיה מפתה מאוד להכניס לתעשיית הבידור פוליטיקה קיצונית חדשה שתפריח את השממה. כמה מבקרים טענו שהכול סובב רק סביב ציצים וסמים, אחרים טענו שהאובססיה של ברט ליואי היתה הדרך שלו להפריך את ההאשמות הללו.

ברט ידע שהוא צבוע, אליטיסט קיצוני שדיבר ממשרד מיליון הדולר שלו על כך שהמעמד העובד חייב להזיז כבר את התחת מהספה, אבל לברט לא היה אכפת. הוא השתמש בכסף שהרוויח מהמאנקיז כדי לממן את פצצת תרבות הנגד "Easy Rider", והחל לציין שהוא חייב לסגור את העסקה הבאה כדי להיות עשיר מספיק כדי לתמוך במהפכה.

•

יום - הפנטהאוז של יואי

יואי יושב בביתו המפואר באוקלנד. מהקומה ה-25 הוא יכול להשקיף על אגם מריט. הוא מרוט עצבים, פוסע הלוך ושוב בעוד הסובבים אותו מביטים בו בחוסר נוחות. ג'ימי קליף מנגן "כמה חזק שהם עולים ככה חזק הם נופלים", בשעה שיואי מוזג עוד משקה.

•

היו אלה זמנים קשים עבור הפנתרים. יואי הפך לרודני ומפוזר, והכאוס לא איחר לבוא. מסתבר שקשה מאוד לשמור על חשיבה מהפכנית כשאתה מוקף סמים, בחורות וכסף קל. יואי היה אינטלקטואל אמיתי - הוא הוביל את עוקביו לדיונים עמוקים על קיומיות ועל רצון חופשי - אבל, כפי שלרוב קורה לאידיאליזם פוליטי, גם פה נפער פער גדול בין התיאוריה לבין העולם הממשי. יואי חקר לעומק את הספר "Supreme Commander", אך פעל יותר ויותר כמו משיח שהשתגע. הוא לבש חליפות לבנות, הקיף עצמו במאבטחים אימתניים שקראו לעצמם "הצוות", ושכר משרת שיילך אחריו לכל מקום.

לפנתרים יצא מוניטין של בריונים לבושי חליפות שלושה חלקים, שיואי הוא המלך הבלתי מעורער שלהם. חלק מהתכנית של יואי היתה להחדיר את הפוליטיקה לרחוב, אך כמה אנשים טענו שהוא הפך את הרחוב לפוליטיקה. עבור אלה שהביטו מבחוץ, זה נראה כאילו יואי נכנע שוב לדחפים הפליליים שלו.

גלים אדירים התנפצו אל הסלעים הוולקניים. יואי ניסה לסובב את סירת הגומי, אבל המים שלטו בעניינים. הוא היה רחוק מאוד מאוקלנד ומבוורלי הילס. כשהוא קרא לביוגרפיה שלו "התאבדות מהפכנית", הוא לא התכוון לזה

ה-FBI עקב מקרוב. הסוכנים אפילו שכרו דירה סמוכה ולא הפסיקו לחפש הזדמנות להפיל את יואי. הלחץ הוטל כולו על המנהיג שבע הקרבות: משפטים, קרבות ירי, קרעים פנימיים במפלגה. פעם אחת אפילו הוזמן צוות ימ"מ כדי להילחם בפנתרים. יואי הקל את הלחץ באמצעות קוקאין ואלכוהול.

יואי הפך חרד ולעתים גם פצצה מתקתקת ובלתי צפויה. קנדיס ברגן נזכרת בו מתהלך ברחבי ביתו של ברט, לובש רק סדין ("עטוף גלימה, כמו קיסר"). מאוחר יותר, יואי הציב את השומר המפלצתי שלו מחוץ לביתו של ברט, מחשש שהסוכנים של אלדריג' קליבר, שברח לאלג'יריה וכעת נלחם ביואי על השליטה בפנתרים, יגיעו לחסלו.

המתיחות הזאת היתה טיפוסית לפוליטיקה הרודנית של השמאל, שהפכה מפולגת יותר ויותר בשנות ה-70, תקופה שבה החלה לחלחל ההבנה כי המהפכה לא תתרחש. המנהיגים

צילום: imagebank/gettyimages

תקפו זה את זה על כל שטות זניחה. באוקלנד, יואי "ניקה" את הפנתרים, וזרק החוצה כמה מהתומכים הנאמנים ביותר.

הפרנויה של יואי, בין אם נבעה מסמים ובין אם מהמציאות העגומה, גרמה לו להסתגר בביתו. שם יכול היה לסקור את פני הבאים לבקרו דרך מצלמת האבטחה שהוצבה בלובי. הוא ישן כל היום ובלילה פשט על הברים. ב-30 ביולי 1974 נעצר לאחר שלכאורה הלך מכות עם שני שוטרים. כשישה ימים מאוחר יותר, זונה בת 17 נורתה על ידי אדם שנסע במכונית מסוג קונטיננטל מארק 5. שלוש זונות הצביעו על יואי כעל הרוצח.

יואי התמודד שוב עם אשמת רצח, הפעם מול הקהילה שלו. בעזרת טלסקופ, היה מסוגל להביט מביתו אל תוך החלונות של בית המשפט של מחוז אלמנדה - משרד התובע המחוזי - שם נדון התיק שלו. הוא היה בטוח שלא יזכה למשפט הוגן. בקומה אחרת בבניין המרוחק נמצא תא המעצר בו חיכה למשפטו ב-1967 ותא הבידוד, שנקרא "מרסק הנפש", בו בילה כמה שבועות.

הוא לא רצה לראות את החדרים האלה שוב. הזמן אזל והלך. כמה שנים מוקדם יותר, קהל של אלפים התאסף מחוץ לבית המשפט וקרא, "שחררו את יואי!" עכשיו יואי הביט החוצה מבעד לחלון ותהה מה יקרה הפעם.

•

סטיב נסע במסלול משונה דרומה, מבצע עיקופים מוזרים, תמיד משתמש בנורות האיתות שלו ושומר על המהירות המותרת. הוא נסע למקסיקו ברנו קופה שלו. הוא אהב את המכונית הזאת. האישה לצדו היתה החברה של יואי. יואי ישב במושב האחורי והידק את הפאה לראשו.

הם הסתתרו בביתו של סטיב בזמן שברט הכין את התכנית. בסופו של דבר, בני שפירו הופיע עם הוראות נוספות. בני היה חבר ותיק של ברט וסטיב, דמות ידועה מעולם המוסיקה של הוליווד. הוא היה המנהל של מיילס דייוויס ועבד עם בוב דילן. בני היה ה-בחור שקראת לו כשנתקלת בבעיה. לוס אנג'לס היתה מגרש המשחקים שלו, עד שרכש בקתה בג'ונגל של יאלפה, מקסיקו, שם בילה את שארית ימיו. כשיואי היה זקוק למקלט, בני במקרה היה בעיר והציע את ביתו.

"אני אתגעגע אליך", אמר ברט בדמעות לפני שיואי נכנס למכוניתו של סטיב, "גם אני, חבר לקרב", השיב יואי.

ברט מעולם לא שאל את יואי מה קרה באוקלנד, וגם סטיב לא עשה זאת בזמן שהסיע את יואי למקסיקו. זה לא שינה דבר. אחרי הכול, אדגר ג'. הובר אמר בגלוי ב-1968 שהפנתרים השחורים הם האיום הגדול ביותר על ביטחון הפנים של ארה"ב והכריז עליהם מלחמה.

הם חצו את הגבול בסן ייסידרו והגיעו לנמל התעופה של טיחואנה, שם חיכתה להם טיסה לפוארטו ויארטה, עניין של כמה עשרות קילומטרים. יואי היה מלא אדרנלין ולא הפסיק להתפרע. סטיב חשש שהם ייתפסו בגללו. כשיואי וגוון טיפסו על מדרגות המטוס והדלתות נסגרו מאחוריהם, סטיב חזר למכוניתו ונסע לכיוון הגבול.

כשסטיב הגיע לביתו התקשר ברט ואמר, "יש לנו עבודה לעשות". זאת לא היתה שיחת חולין. ברט וסטיב הניחו שהטלפונים שלהם נמצאים תחת מעקב. הם התייחסו ל"מיזם" החדש שלהם כסרט: בני היה היהודי, ברט היה השוליה, ארטי רוס היה הבייביסיטר, יואי היה החבילה, האיש המוביל או הכוכב. ברט אמר, "הסרט שלנו מתחיל ביום שישי בלילה, כל מה שצריך זה תחבורה עבור הכוכב".

היה זה בני שהגה את הרעיון להטיס את יואי ממקסיקו לקובה במטוס קטן, מתחת לרדאר. הוא הכיר מישהו שהכיר מישהו שאמר שיוכל לארגן את זה. השם של הבחור היה נינה, חבר של סוחר הקוק של בני. נינה היה מהפכן אמיתי, כולל סיפורים על שהותו בהרים עם צ'ה גווארה. ברט נתן לנינה כסף כדי לבנות מסלול המראה מאולתר ולמצוא טייס אמיץ מספיק.

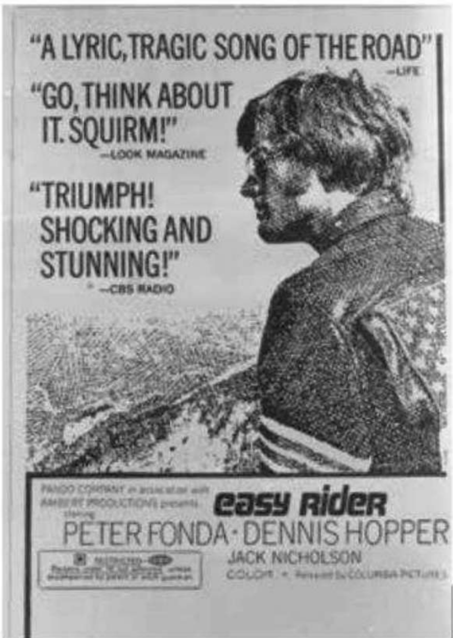
החיים הפשוטים היו חדשים עבור ברט. לפני שנהג למקסיקו, הוא התקשר לסוכן ההימורים שלו וקבע הימורים לשבועות הבאים, כדי שיהיה תיעוד שהיה בעיר. בדרכים, ברט התקשר מטלפונים ציבוריים, ושיחד חבר עורך דין כדי שיפיק ליואי מסמכים מזויפים ולא יוציא מילה. הוא שילם על הכול במזומן.

רגע לפני שיצא אמר ברט לסטיב, "אם ניתפס, נהיה חבורת הפושעים המפורסמת ביותר בהוליווד", סטיב השיב, "אם כבר, נהיה הכנופיה היהודית שתיזרק מהגבעות".

בני העביר את כספו של ברט ל"קובני", השם שנינה קיבל. נינה היה אמור לא רק להטיס את יואי בחשאי לקובה, אלא גם להבטיח אישור כניסה למדינה של פידל קסטרו. יואי סבר שזה חשוב. הוא לא רצה להופיע משום מקום, הוא רצה הגליה 'ראויה', ומהר. יואי לא רצה להיתקע במקסיקו יותר מדי זמן, כי הרשויות המקומיות, הידועות בקשיחותן, לא היו מעריכות את העובדה שפליט שמאלני הסתתר להן מתחת לאף. בבית של בני בג'ונגל לא היו טלפונים, ההודעות נשלחו דרך אנשים שהגיעו לפוארטו ויארטה ואחר כך טלפנו לקליפורניה. יואי שלח כמה הודעות לברט, מפציר בו להמשיך כבר עם "הסרט".

נינה התעכב ואמר שהטייס ששכר נעלם עם התשלום הראשון וביקש עוד כסף, לאחר שברט נתן לו כבר 50 אלף דולר. ברט החל לחשוד. הוא עשה כמה טלפונים והבין שנינה עובד על כולם. התברר שאין שום מסלול המראה מאולתר ונראה שגם לא היה טייס.

ברט, סטיב ובני ארגנו פגישה בין בני ונינה בקנטרס, מסעדה שפועלת 24 שעות ביממה באזור פיירפקס. ברט התקשר לאוקלנד והביא שני חיילים של הפנתרים השחורים לפגישה, שנערכה ב-14:30 בצהריים. הפנתרים עמדו ליד הבר, כשבני ומרק הקניידלעך שלו

כרזת הסרט Easy Rider. הסרט היה מועמד לשני פרסי אוסקר והפך את ג'ק ניקולסון לכוכב

המתינו לנינה. האחרון נכנס, התיישב ליד השולחן, החל בסמול טוק ואז הוציא אקדח והחל לירות כמו משוגע.

בדרך נס, בני לא נפגע. נינה ברח מהמקום. הפנתרים לא ירו חזרה, הם פשוט לא היו "לבושים", כלומר לא נשאו עליהם נשק, משום שלא האמינו שעשוי להתפתח קרב יריות במקום כזה. גם ברט לא האמין. בפעם הראשונה, הוא הרגיש שנכנס למשהו שגדול עליו. "לאיזו צרה הכנסנו את עצמנו עם הבחור הזה?" הוא שאל את סטיב. נינה לא היה מפיק הוליוודי שברט היה יכול להכפיף לרצונו.

לאחר הבלאגן החליט ברט להשיג לעצמו אקדח, לשלוח את בנו ג'פרי לחיות עם גרושתו ולעבור למקום מסתור בוואלי.

•

לילה - מסעדת דן טנה, מערב הוליווד

דן טנה רוחשת חיים, כרגיל. מסעדה איטלקית עם מפות שולחן משובצות. מדובר בחתימת התקופה ההוליוודית דאז, המקום בו יכולת לתת שורה על הבר ולזיין בחדר היינות. לברט היה את המקום הקבוע שלו. שם החבורה הורידה משקאות וצפתה בארטי רוס, כוכב חדש במעגל של ברט, משרטט איור מורכב על מפית.

•

ארטי אמר, "הסירה במיאמי, ברציף היבש". הוא לקח על עצמו את הלוגיסטיקה של מבצע הסיגר הגדול. ארטי הביט סביב, הסתכל אל תוך עיני שותפיו והמשיך, "היא תזדקק לכמה תיקונים אם אנחנו הולכים על זה".

ברט היה המנטור של ארטי. המשפחות שלהם היו קרובות מאוד בילדותם. ארטי עזב את ניו יורק לברקלי שבקליפורניה, בערך באותה התקופה שבה ברט עבר לבוורלי הילס. לאחר

1967, הפגנות לשחרור יואי ניוטון

הקולג' בילה ארטי שנה במחוז מרין עם חבר נגר, ובנה סירה בשם "מאיה" - הסירה שבה רצה ברט להשתמש כדי להוציא לפועל את המבצע.

ארטי לא התעניין בפוליטיקה ולמעשה פחד מיואי. הוא נחשף אליו בתקופתו המעורערת והפחות מושכת. אבל ארטי העריץ את ברט, וזה היה מספיק.

כשהאליטה ההוליוודית הצטופפה בדן טנה, ארטי חשב על מהירות הרוחות והזרמים בים וכיצד לבנות את נתיב ההפלגה של יואי לקריביים. הוא הביא אתו עורכת דין כדי שתטענה על שאלת החוקיות. היא טענה שכל המבצע הזה לא חוקי. מאוחר יותר אמרה, "דאגתי מאוד. הבחורים האלה עשו סרטים למחייתם. הם יצרו מדע בדיוני. איך כל זה קשור אליהם?" הפעם כבר לא היה מדובר בבדיה והיא ממש לא היתה בטוחה אם הם ידעו להבחין בכך, "זה היה אמיתי, ומסוכן".

•

ברט עדיין הסתתר, מפקד על המבצע מבית

"דאגתי מאוד. הבחורים האלה עשו סרטים למחייתם. הם יצרו מדע בדיוני. איך כל זה קשור אליהם?" הפעם כבר לא היה מדובר בבדיה והיא ממש לא היתה בטוחה אם הם ידעו להבחין בכך, "זה היה אמיתי, ומסוכן"

המסתור שלו בוואלי. בדומה ליואי, גם הוא חש לכוד. לא רק שהמבצע המקורי כשל, אלא שגם בהוליווד החלו לצוץ בעיות. חברת BBS היתה בצרות. החברה הפיקה כמה סרטים כושלים וקולומביה כמעט פשטה רגל. אחר כך קנדיס עזבה אותו, ולברט נשבר הלב. הוא עבר מאישה לאישה וניסה להתמקד בסיום הסרט "Hearts and Minds". קולומביה לא נשבתה ברעיון של דוקומנטרי על וייטנאם, אבל ברט איכשהו הכניס את הסרט לתקציב ולקח עליו אחריות אישית. זאת היתה הדרך של ברט לשים את עצמו בקו הירי בכל פעם שעשה סרט. הוא היה חסר פחד, זה שאליו הולכים בדקות ההכרעה.

•

בחלוף כמה שבועות, ארטי הכין את "מאיה" לפעולה. הוא החליף את מנוע הבנזין למנוע דיזל חזק ושקט יותר, התקין סונר ורדאר וכשהסירה היתה מוכנה, התקשר לברט.

ארטי יצא לכיוון מקסיקו כדי לאסוף את יואי. אל המסע הצטרף גם חבר בשם ג'ון הקטן. היה זה אחד מאותם ימים של שמים בהירים ואוויר נקי בפלורידה, יום שמאפשר שיט קליל. ארטי הדרים מפורט לודרדייל, כשג'ון הקטן צופה על הסיפון. אבל ג'ון הקטן לא היה מלח, והוא היה מסטול פצצות, והתחיל להחשיך.

כשעברו את פארק שמורת האלמוגים, ה"מאיה" הזדעזעה כולה. הם פגעו במשהו. ג'ון הקטן כיוון את ארטי לצד הלא נכון של מצוף הים וגרם לסירה להיכנס בפסל תת-מימי ענק של ישו. ארטי החליט לנטוש את הסירה ולתת לה לטבוע. הם שחו לחוף ותפסו טרמפים חזרה למיאמי, רטובים ומאוכזבים. ארטי התקשר לברט וסיפר לו על פסל ישו ותוצאותיו. ברט השיב, "טוב, נראה לי שיואי יצטרך לחכות עוד קצת". ארטי לא שלח אות מצוקה ולא התקשר למשמר החופים. הוא לא רצה לענות על שום שאלות. הוא נתן לסירה האהובה שלו לטבוע ולהפוך לעוד אטרקציה תת-מימית.

•

יום - וילה על החוף ביאלפה, מקסיקו

קבוצת בתים לאורך החוף בחצי האי המרוחק במקסיקו הטרופית. הגגות אדומים, הערסלים מתוחים. החדר מאפשר כניסת אוויר

צילום: imagebank/gettyimages

מכל הצדדים ושדה ראייה של 180 מעלות אל האוקיינוס הכחול והעמוק. יואי צופה לאופק, מתוח כולו, מביט בסירה המתקרבת.

•

הבית של בני ענה היטב להגדרה "חור בסוף העולם". וזה בדיוק מה שהפריע ליואי. הסירות היו הדרך היחידה להגיע ולצאת מהמקום. לא תהיה שום בעיה ללכוד אותו פה, במקרה של פשיטה משטרתית. הוא ניסה לשכור דייגים מקומיים לקחת אותו לקובה, למרות שיאלפה ישבה בכלל על חופי האוקיינוס השקט.

ברט פגש את יואי וגוון במקסיקו סיטי, הוא גם ביקר את אבי הופמן, שהתגורר במחתרת ולא יצא מהבית לא מחופש. יואי לא רצה לגמור כך. נמאס לו להסתתר. "אז תסגיר את עצמך", אמר ברט ליואי, "הכי גרוע - תשב עוד כמה שנים. הם לא יוציאו אותך להורג". יואי לא השיב, אבל קלט את המסר והפסיק להתלונן. "תן לי לטפל בזה ותירגע, אתה תגיע לקובה בקרוב", אמר ברט.

זמן קצר לאחר מכן הגיעה שיחת הטלפון מדודו של ארטי, צ'ארלי, שסיפר בהתרגשות, "מצאתי קפטן משוגע מספיק בשבילך. הבחור חי בסירה שלו, התגורר בעבר בקולומביה ומכיר את הקאריביים כמו את כף היד שלו. אני לא יודע מה בדיוק הוא עושה למחייתו, אבל בוא נגיד שזה ממש לא סיורי נופים". הקפטן היה סקנדינבי ולא שם זין על פוליטיקה. הוא עבד בשביל הכסף, 15 אלף דולר, ורצה גם לוודא שיקבל פיצוי אם הסירה שלו תוחרם.

ברט הסכים לעסקה ושאל לשמו של הקפטן. צ'ארלי לא ידע ולא רצה לדעת ולכן פשוט אמר לברט לקרוא לו כמו שכולם קראו לו, "הפיראט".

•

יום - סירת הקליפר של הפיראט

הפיראט עמד על הסיפון ונראה מטורלל. יורד הים הוותיק הושיט יד ליואי ולגוון ומשך אותם מעלה. יואי לא מצא את עצמו על הסירה. 40 מטר זה לא גדול כל כך ביחס לים. הפיראט התיר את החבלים והחל להרים מפרשים.

•

יואי וגוון יצאו לים ב-1974, חג ההודיה, לאחר חודשים של עיכובים. ברט חזר ללוס אנג'לס. הוא וסטיב החזיקו אצבעות כששמעו שהפיראט יצא לדרך.

היתה זו תקופת הסתיו והסירה פגשה בים סוער. יואי וגוון לא הכירו את הצד האפל של הים ולא הפסיקו להקיא. הם ישנו זה מעל זה ואכלו קרקרים. כשהשמים התבהרו, השיט הפך מהנה יותר. הפיראט ישב בתא הקפטן עם הגיטרה שלו ושר שירים ג'מייקנים.

כשהיבשה נראתה באופק תהה הפיראט איך לסיים את המסע של יואי וגוון. הם תכננו להגיע לחוף בסירה מתנפחת בעלת מנוע, כך שהפיראט יוכל להישאר מחוץ לאזור הימי של קובה. אבל הפיראט ידע שקובה עדיין רחוקה 20 ק"מ, והים סוער. ליואי לא היה מושג איך לנווט סירה קטנה בים הזה. ובכלל, התכנון היה לעשות את זה בלילה, כדי ליהנות מהכסות המלטפת והחשאית של החשכה. אבל יואי התעקש.

"די, הגענו עד כאן ואין לנו ברירה", הוא אמר. הפיראט צחק ואמר שהוא ימתין על החוף כדי למשות את הגופות מהמים.

הם ניפחו את סירת הגומי. הגלים היו גבוהים וחזקים. יואי וגוון עלו על הסירה וכמעט מיד איבדו את אחד המשוטים. היו להם חמישה גלונים של דלק ומשוט אחד, למקרה שהדלק ייגמר. גוון הביאה את המזוודה שלה, שבתוכה נמצאו בגדיהם, עוד כמה חפצים חיוניים ומכתב בספרדית המסביר את זהותם ואת סיבת בריחתם. הפיראט איחל להם הצלחה, כשיואי עורר לחיים את המנוע בן תשעת כוחות הסוס והפנה את חרטום סירת הגומי לכיוון החוף.

סמן הדרך היחיד היה המגדלור, שנצנץ כל 15 שניות. במשך שעות זמזם המנוע בזמן שיואי מנסה לשמור את סירת הגומי יציבה.

אנשים שביקרו בביתו של ברט היו מוצאים את יואי ליד הבריכה, לובש מכנסי משי וקורא ניטשה. בבית בגבעות בנדקיט לא היה זכר להשפעת הרחוב על יואי, אותו "יואי המשוגע" מאוקלנד הקשוחה, האיש שהורשע ברציחת השוטר ג'ון פריי

הגלים התחזקו והגיעו לגובה של חמישה מטרים וכמעט הפכו את הסירה. לאחר 11 שעות בסירת הגומי, אור היום חשף כי הם קרובים לחוף, אבל גם עומדים לעלות על שרטון משונן. זה היה הרגע שבו הבין יואי שאין להם שום אמצעי הצלה. הדלק נגמר והם חתרו עם משוט אחד.

גלים אדירים התנפצו אל הסלעים הוולקניים. יואי ניסה לסובב את סירת הגומי, אבל המים שלטו בעניינים. הוא היה רחוק מאוד מאוקלנד ומבוורלי הילס. כשהוא קרא לביוגרפיה שלו "התאבדות מהפכנית", הוא לא התכוון לזה.

על החוף התאספו צופים שראו כיצד סירת הגומי מתהפכת שוב ושוב במים הגועשים. יואי וגוון התחבקו, נאבקים לא לסיים את חייהם מול חופי קובה. הם הצליחו. כשהגיעו לחוף, הם יצאו מהמים באפיסת כוחות, רטובים ומדממים, בגלל החתכים העמוקים שספגו מהשרטון. אנשי הוועדה המקומית של משמר המהפכה אספו אותם. השניים חשבו כי המידע על בואם הגיע לאוזניו של פידל קסטרו, אבל אף אחד לא ידע מי הם. יואי היה זקוק לכמה שעות כדי לשכנע את אנשי משמר המהפכה שהוא מהפכן מפורסם מקליפורניה שהגיע לקובה כדי להצטרף לפידל. כשיואי טען שהם אורחי כבוד בקובה וצריכים להיפגש עם פידל מיד, מפקד הכוחות רכן אליו ולחש באוזנו, "טוב, עדיין לא ירינו בך, נכון?"

•

יואי קרא את התסריט של ארטי רוס על "הסיגר הגדול" וברט ניסה למכור אותו לאולפנים שונים. האחים וורנר התעניינו. ריצ'ארד דרייפוס התחבר אליו והוסיף כמה דיאלוגים משלו. קנדיס ברגן רצתה לשחק בסרט את עצמה.

אבל הסרט מעולם לא צולם. האחים וורנר ויתרו בסופו של דבר ותשומת הלב של ברט פנתה למקומות אחרים. הזמנים השתנו. ב-1974 אי אפשר היה להתעלם מעוד תקופה חדשה המגיעה להוליווד. "מלתעות" עמד להפוך לשובר הקופות החדש. ברט סיים את “Hearts and Minds” אבל קולומביה לא רצתה להוציא אותו לאקרנים. ההבלחות האחרונות של האידיאליזם של שנות ה-60 פינו את מקומן לאפתיה של שנות ה-70.

החזון המהפכני נעלם, אך היתה זו גם אשמת המהפכנים עצמם. רבים מהם איבדו את עצמם בעולם הסקס והסמים. ברט הציג את הקוקאין לתרבות האמריקאית ב-“Easy Rider” והפך מכור בעצמו. בדומה לענקים הוליוודיים אחרים, הנר של ברט נשרף במהירות ובעוצמה. הוא אהב להגיד שהוא טוב בטקטיקה אבל גרוע באסטרטגיה, והוא לא היה מוכן למשחק ארוך הטווח של הוליווד.

כמה אנשים מהתקופה ההיא לא שרדו זמן רב. ארטי מת באופן טרגי ב-1975 כששאף כמות אדירה של גז צחוק היישר מבלון הגז. לאחר ש-BBS התפרקה, סטיב פחות או יותר פרש וברט מצא עצמו בסוג של גלות. ההפקה האחרונה האמיתית שלו תחת BBS היתה "הסיגר הגדול", וגם היא לא יצאה לפועל.

אבל ברט הצליח לבצע עוד אקט מהפכני אחד בהוליווד. הוא קנה את “Hearts and Minds” והוציא אותו ממחשכי הכספת של קולומביה. הוא שחרר את הסרט ב-1974 וזכה בפרס אוסקר עבור הדוקומנטרי הטוב ביותר. כשברט עלה על הבמה לקבל את האוסקר בטוקסידו לבן בן שלושה חלקים, הוא בירך את כל האמריקאים בממשלת צפון וייטנאם.

כרגיל, ברט עורר סערה, שעזרה כמובן לקידום הסרט. ברט התראיין ללא הפסקה לעיתונים והמסר התחרני הפך את הסרט להצלחה גדולה. בדיוק כפי שקיווה, ברט הביא את הפוליטיקה לאנשים, ועל הדרך הכניס לכיסו כמה מיליוני דולרים.

צילומים: imagebank/gettyimages

יד אליהו פינת נוקיה

אובדן האליפות השלישי של מכבי תל אביב בתוך עשור סימן את נקודת השפל בתקופה של זעזועים ותהפוכות שעברו על המועדון, מאז הזכייה האחרונה ביורוליג ב-2005 ● יואב בורוביץ' צופה אל העתיד, מנסה להסביר מה עובר על הקבוצה של המדינה, ואיך כל זה קשור למוני פנאן

כאן אמור היה להתפרסם ריאיון עם דיוויד בלאט. הוא כבר הבטיח וסיכם וקבע. רק אמר שנבצע את הריאיון לאחר משחק גמר הפלייאוף מול מכבי חיפה, זה שבו מכבי תל אביב הפסידה.

לאחר ההפסד לא היה ניתן כבר להשיג את בלאט. גם כלי תקשורת אחרים התקשרו במשך שבועיים והוא לא ענה. נכנס לבונקר. זה לא מתאים לבלאט. האמריקאי מפרינסטון, תמיד אדיב וחייכן וסבלני, גם תמיד היה פתוח לתקשורת. זה חלק מהאתוס שלו. אבל זה לא ממש האתוס של הקבוצה שבה הוא עובד כבר קדנציה שנייה ממושכת ושמונה עונות בסך הכול. בלאט, במובן מסוים, הפך למכביסט. כשנוח מדברים, כשפחות נוח שותקים.

אבל זה לא יהיה נכון לגמרי להגדיר את בלאט כמכביסט. הוא עדיין טיפוס קצת אחר. הוא כל כך אחר שכעת מכבי רוצה לפטר אותו בפעם השנייה. אלא שבינתיים היא לא עושה זאת רק בגלל החוזה הכבד שלו.

זה כבר קרה בעבר, שבלאט פוטר, אלא שאז הוא הורד בדרגה לעוזר מאמן ולאחר שסייע לקבוצה לזכות בגביע אירופה שלישי, החליט לעזוב (כדי להתחיל קריירה מרשימה באירופה כמאמן ראשי). כשמכבי כבר החזירו אותו שוב, שש שנים לאחר מכן, הם כבר שילמו לו סכום הגבוה פי ארבעה. למכבי כנראה נמאס לשלם לבלאט כ-700-800 אלף דולר נטו (עלות מעביד היא כפולה), ולקבל כבוס המקצועי אדם שהוא לא "יס מן" טיפוסי, אלא כזה שיודע ומתעקש לעשות דברים בדרך שלו.

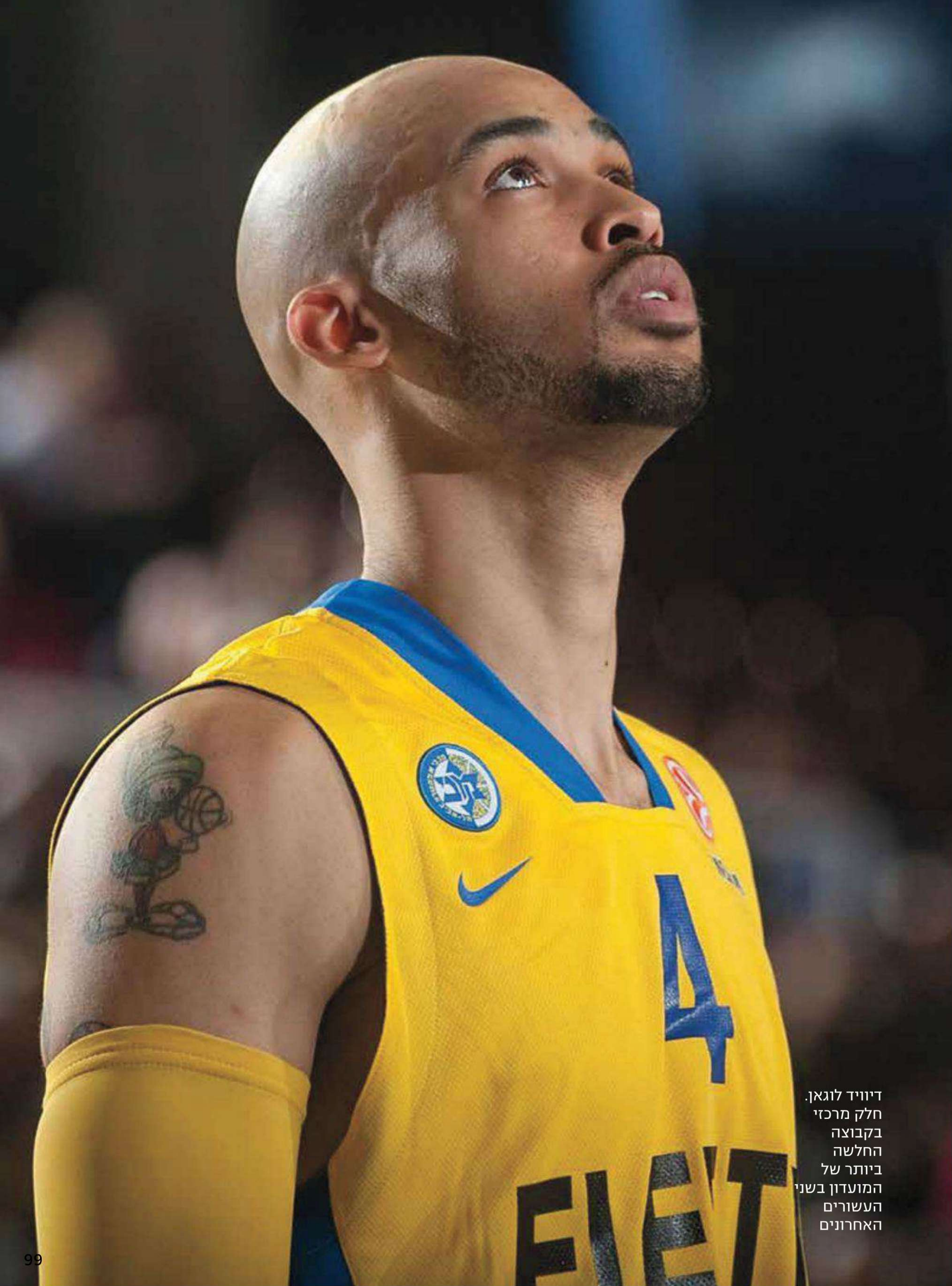
●

בלאט הוא איש המקצוע הישראלי הכי מוערך בעולם הכדורסל. פיני גרשון אמנם זכה בשלושה גביעי אירופה (כשתמיד בלאט לצדו ולמעשה מעביר את האימונים ובוחר את מרבית השחקנים), אלא שפיני כשל באולימפיאקוס, בתקציב עצום, וחוץ מזה לא קיבל הצעות מפתות באמת לאמן בקבוצות צמרת ביבשת. בלאט זה סיפור שונה. הוא אימן את דינמו מוסקבה, אפס פילזן וזכה ביורוקאפ כמאמן ספרטק סנט פטרסבורג, ובעיקר הוליך את נבחרת רוסיה היוקרתית לזכייה באליפות אירופה ולמדליית ארד באולימפיאדה (לונדון), כאשר גם לאולימפיאדת בייג'ין העפיל איתה.

בלאט חזר למכבי גם בגלל ההצלחה המקצועית מחוץ לישראל וגם כי להנהלה נמאס מהאופן שבו פיני גרשון בייש אותה. גרשון, בקדנציה השלישית שלו, עשה למכבי שירות הרבה פחות מוצלח מאשר בשתי הראשונות, כאשר זכה בשלושה גביעי אירופה. לשיא הגיע במדיסון סקוור גארדן, במהלך משחק ידידות מול ניו יורק ניקס, כאשר הורחק על ידי שופטים ובמשך קרוב לעשר דקות סירב לרדת מהמגרש, ובאמירות שנויות במחלוקת בישראל שהופנו כלפי יריבים ספורטיביים ועיתונאים. בסופו של דבר הוא גם הפסיד אליפות להפועל גלבוע-גליל.

אז פיני הלך הביתה ודיוויד הגיע. השנתיים הראשונות של בלאט היו מוצלחות למדי אך בשנה השלישית, האחרונה, מכבי כבר לא נראתה טוב. מכבי של העונה האחרונה, מבחינת כשרון, היא כנראה הקבוצה הכי חלשה שהעמיד המועדון בעשור או אפילו בשני העשורים האחרונים. לכן היא איבדה אליפות וגם לא נראתה טוב במרבית השלבים באירופה, למרות העפלה לרבע גמר היורוליג, שם הובסה 3:0 על ידי ריאל מדריד.

מכבי של ימי הזוהר לא מובסת באירופה. היא מביסה. אך מאז אמצע העשור הקודם אנחנו לא עדים למכבי של ימי הזוהר. הסיבה העיקרית: שחקנים כמו אנתוני פארקר, שרונאס יאסיקוויצ'וס, ניקולה וויצ'יץ', מייסיאו באסטון וטל בורשטיין במיטבו, כבר לא משחקים כאן יותר. גם לא שחקנים כמו אריאל מקדונלד או נייט האפמן, גיבורי גביע אירופה הראשון בעידן האחרון (2000).

דיוויד לוגאן.
חלק מרכזי
בקבוצה
החלשה
ביותר של
המועדון בשני
העשורים
האחרונים

מכבי של היום פועלת בתקציב גדול יותר מהקבוצה שהביאה את כל כוכבי העל הללו. למעשה, כשהביאה אותם הם לא היו כוכבי על. אבל במכבי הם הפכו לכאלה. מדוע מכבי לא יכולה לשחזר את ההצלחה הכבירה של תחילת ואמצע העשור הקודם?

נכון שהאיש שהביא את כל הסופרסטארים של אז, דייוויד בלאט, עובד במערכת בשלוש השנים האחרונות. גם נכון שהשחקנים שבלאט הביא כעת הם לא כישלונות צורבים. הרי שיחקו כאן תחת ידיו ג'רמי פארגו, דורון פרקינס, שון ג'יימס, דווין סמית' וריקי היקמן - כולם "שיחוקים" לכאורה. אבל מכבי של השנים האחרונות פועלת בתוך מציאות כלכלית אחר. כיום, כששחקן מכבי משחק אותה, כמו במקרים של פארגו, ריצ'רד הנדריקס, קית' לנגפורד וצ'אק אידסון, הוא מקבל מייד הצעות כלכליות טובות בהרבה ב-NBA או באירופה - ועוזב.

מכבי, בצדק מסוים מבחינתה, לא רוצה לשלם לשחקן שקיבל 400 אלף דולר (והיה בסדר) מיליון דולר. והרי גם הזרים המוצלחים

מכבי כיום היא קבוצה הרבה פחות פופולארית בישראל מכפי שהיתה החל משנות ה-70, אז עוצבה כ"קבוצה של המדינה", שמאוחר יותר גם הפכה ל"קבוצה שיש לה מדינה". אחת הסיבות העיקריות לכך היא הנסיגה בכוח ובהילה של שמעון מזרחי, ששלט בבלעדיות מזהרת בכיפה במשך עשורים

שלה לא היו כוכבי על, אולי למעט פארגו שעבר ל-NBA, וגם הוא לא שחקן ברמתם של פרקר, שאראס או וויצ'יץ'.

השלישייה הזו לא זנחה את מכבי לטובת כסף גדול יותר באירופה. שאראס אמנם עזב ל-NBA אחרי שנתיים מופלאות, בהן הפך לאייקון כשהביא לתל אביב שני גביעי אירופה רצופים, אך ניתן להבין מדוע שחקן ירצה להתקדם כשאגדת כדורסל כמו לארי בירד עושה מאמצים גדולים להחתים אותו בקבוצה שלו (אינדיאנה פייסרס).

אבל ווייצ'יץ' ופארקר היו מוכנים להישאר בתל אביב, גם עבור הרבה פחות כסף מכפי שהיו משתכרים בקבוצה אחרת ביבשת. כי הם אהבו את מכבי, הם היו מחוברים לעיר ולקהל ולמשפחות שלהם היה טוב כאן. והיה להם גם את מוני פנאן.

לא "יס מן" טיפוסי. דייוויד בלאט

זז הצדה. שמעון מזרחי

צילום: imagebank/gettyimages

•

מוני פנאן התאבד לפני יותר משלוש וחצי שנים, יותר משנה לאחר שנאלץ לעזוב את הקבוצה, אך החלל שהותיר המנהל האגדי עדיין מורגש בהיכל נוקיה.

במשך כמעט שני עשורים מכבי תל אביב היתה מוני פנאן. הוא, לא פחות משמעון מזרחי, היה האיש הקובע. אולי לא בענייני תקציב, אך בוודאי בענייני היומיום. למוני היה חלק בקבלת ההחלטות בהחתמת שחקנים. ומהרגע שהגיעו לכאן, הם היו לגמרי תחת חסותו. הוא דאג לכל מחסורם (גם כשלא היה להם מחסור) וכיום אנחנו גם יודעים שבמקרים רבים הוא היה מקבל את המשכורת שלהם ישירות אליו, ודואג להחזיר אותה עם ריבית נדיבה.

מוני קבע את ההוויה של מכבי, לפיה מכבי הוא מועדון ספורט קבוצתי תחרותי, אבל גם משפחה. מוני היה איש פמיליארי עם לב רגיש - או לפחות כך הרגיש כל אדם שבא אתו במגע - והוא בעיקר היה אהוב ונערץ על סביבתו. ולא פחות חשוב, כולם "דפקו לו חשבון" וגם חששו ממנו. ניתן לומר בזהירות כי פנאן כנראה היה הסיבה מספר אחת להצלחה העצומה של מכבי תל אביב בעשור הקודם, אפילו יותר מגרשון ובלאט. וגם יותר משמעון מזרחי או כל שחקן אחר.

אלא שלתרומה האדירה של פנאן היה מחיר, לא פחות אדיר, לדעתם של בכירים במערכת. הוא ניהל את הכספים ביומיום, ובעיני רבים עשה זאת באופן מפוקפק.

לאחר מותו כולנו התבשרנו על "בנק פנאן", המערכת המשוכללת וארוכת השנים של השתלטות על משכורות של אנשים רבים בקבוצה והמרתן ב"משכורות בונוס". כמובן שפנאן עשה זאת גם עם אנשים מחוץ לקבוצה, לעתים אף בקבוצות יריבות. לכן פנאן פוטר, ולכן הבושה הגדולה לו ולמועדון לאחר מותו.

פנאן הוחלף בגור שלף, אנטיתזה מהלכת על שתיים. "אני לא הולך לעשות את הדברים שמוני עשה", אמר שלף עם מינויו לפני חמש שנים. שלף, קפטן עבר ואדם אינטליגנטי מאוד, לא בדיוק התנהג כמו "אבא של השחקנים". הוא גם לא תמיד הסתדר עם כולם ולעתים גם תמך בבלאט מול ההנהלה, דבר שהיא לא העריכה. אז שלף מצא את עצמו בחוץ.

כעת מגיע ניקולה וויצ'יץ', סמל אפילו גדול משלף כשחקן, אך לא ברור באיזה תפקיד בדיוק. האם ישמש על תקן מאמן גבוהים, מנהל קבוצה ו"אבא של השחקנים" ("הוא ראה איך מוני התנהג ואנחנו מקווים שהוא גם יתנהג כך", אמרו בכירים במכבי לאחר המינוי), או בכלל מעין ג'נרל מנג'ר?

למכבי אין ג'נרל מנג'ר, משרה שהיא מאסט בכל מועדון בספורט האמריקאי וגם כמעט בכל מועדון אירופי מוביל כיום. הג'נרל מנג'ר הוא הסמכות המקצועית העליונה. הוא לא מעביר אימונים, קובע חמישיות, ומבצע חילופים או קובע תרגילים. אבל הוא כן ממנה מאמן וכן

ניתן לומר כי מוני פנאן היה כנראה הסיבה מספר אחת להצלחה העצומה של מכבי תל אביב בעשור הקודם, אפילו יותר מגרשון, בלאט, מזרחי או כל שחקן אחר

בוחר שחקנים. הבעלים של מכבי אף פעם לא רצו לתת את הסמכות הזאת לאיש מבחוץ.

בתחילת העשור הקודם, כשנבנתה הקבוצה הגדולה של גרשון ובלאט כעוזרו, האחרון שימש ג'נרל מנג'ר דה פקטו. הוא עשה סקאוטינג על מרבית הכוכבים הגדולים שהוחתמו - עוד הרבה לפני שהפכו לסופרסטארים - ולמעשה שכנע את המערכת להחתים אותם.

אבל קשה מאוד לתפקד כמאמן ראשי וכג'נרל מנג'ר. גם קשה מאוד להתחרות בשוק כל כך מקצועי ומעודכן כמו זה שהתפתח באירופה, ולמצוא שם מציאות דוגמת אנתוני פארקר, ניקולה וויצ'יץ' ומייסיאו באסטון, כאשר הם עדיין אלמונים.

התוצאה: השחקנים שחתמו במכבי בשנים האחרונות היו הרבה פחות טובים, חלקם אפילו התבררו כ"פלופים" יקרים, ומכאן הדרך לקבוצה פחות טובה ופחות הישגית, קצרה.

אם במכבי היו משכילים להעסיק ג'נרל מנג'ר במשרה מלאה, שתחתיו עובדים סקאוטים במשרה מלאה ומנתחי וידיאו במשרה מלאה, לא בטוח שהיה ניתן למצוא את הפארקר, הוויצ'יץ' או השאראס החדש, אך כן היה סיכוי גבוה למצוא שחקנים עם "Value for Money" הרבה יותר טוב מכפי שמכבי קיבלה בשנים האחרונות.

•

התקציב של מכבי בשנים האחרונות נע סביב ה-20 מיליון דולר (80 מיליון שקל!). בליגה הישראלית, יש קבוצה אחת עם תקציב שהוא רבע (הפועל ירושלים) מזה של מכבי. כל היתר נעות סביב העשירית.

מכבי הפסידה שלוש אליפויות בשש השנים האחרונות. גם אם לוקחים בחשבון את העובדה שבישראל אפשר להפסיד אליפות במשחק בודד (אבל פעמיים הוא נערך בנוקיה), הפסדי האליפות הם עדות לכישלון המקצועי שחווה המועדון במרבית השנים שחלפו מאז הזכייה האחרונה ביורוליג, ב-2005.

לכישלון המקצועי הזה יש השלכות נוספות. הרייטינג של המשחקים של מכבי בטלוויזיה ירד באופן משמעותי. גם הסכומים שהמועדון מכניס משידורי המשחקים צנחו. למזלה, היא משחקת בשנים האחרונות בהיכל נוקיה המוגדל והמשודרג שמאפשר לה למכור יותר מנויים, ביותר כסף, ובעיקר גם למכור במיליונים את תאי היוקרה לטייקונים ולחברות המובילות במשק. כך מכבי גורפת לכיסה כספים משמעותיים, ובסך הכו מצליחה לשמור על גירעון שאינו גדול בהרבה מ-1-1.5 מיליון דולר לעונה.

אין עסק או קבוצה שרוצים להיות גירעוניים,

שון ג'יימס, ניק קיינר-מדלי ודווין סמית'

אם במכבי היו משכילים להעסיק ג'נרל מנג'ר במשרה מלאה, שתחתיו עובדים סקאוטים במשרה מלאה ומנתחי וידיאו במשרה מלאה, לא בטוח שהיה ניתן למצוא את הפארקר, הוויצ'יץ' או השאראס החדש - אך היה סיכוי גבוה למצוא שחקנים עם "Value for Money" הרבה יותר טוב מכפי שמכבי קיבלה בשנים האחרונות

יהיה יותר שלף או יותר פנאן? ניקולה וויצ'יץ'

אך בהשוואה לקבוצת הגדולות האחרות ביבשת, שמפסידות מדי שנה מיליונים רבים, מכבי נמצאת במצב טוב יחסית. ובישראל, גם לאחר אובדן שלוש אליפויות שנחשבות לרעידת אדמה גם אם אין להן השלכות כלכליות או מקצועיות על הנייר, אין למכבי תחרות עדיין - מקצועית או כלכלית.

ואולם משהו בכל זאת השתנה. מכבי כיום היא קבוצה הרבה פחות פופולארית בישראל מכפי שהיתה החל משנות ה-70, אז עוצבה למעשה כ"קבוצה של המדינה", שמאוחר יותר גם הפכה ל"קבוצה שיש לה מדינה". אחת הסיבות העיקריות לכך היא הנסיגה בכוח ובהילה של שמעון מזרחי, אשר שלט בבלעדיות מזהרת בכיפה במשך עשורים.

כל עוד שמעון היה מספר אחד, הקבוצה היתה הדומיננטית ביותר. אלא שכבר די הרבה שנים שהבוס האמיתי הוא דיוויד פדרמן, האיש שהביא את הכסף (שמעון רק מביא זמן). בשנים האחרונות, כשהצטרפו דמויות חדשות שהביאו כסף (רענן כץ, משפחת רקנאטי), המשיך פדרמן להיות הבוס בפועל. פנאן שלט ביומיום, ופדרמן בהחלטות כבדות המשקל, בעיקר הכלכליות.

•

האסון של מכבי החל בהתרחקות בין פדרמן לפנאן. דיוויד הבין מה מוני עושה וסלד מכך. מוני, מנגד, הרגיש כפיות טובה מצד פדרמן, על כך שאינו מוערך כפי שיכול לצפות מישהו שהקדיש את כל חייו למועדון.

אך השילוב הזה, של הכסף של פדרמן וכץ ביחד עם השליטה ביומיום של פנאן, אפשר למכבי של גרשון ובלאט להעמיד את אחת הקבוצות הטובות אי פעם ביבשת. במקביל, המערכת ידעה כי עליה להמשיך לתת לשמעון מזרחי כבוד מלכים, כאילו הוא-הוא הבוס.

ואולם בשנים האחרונות אפילו הכבוד כבר לא כל כך מופנה למזרחי. ברור שמובטח לו מקום בהנהלה עד יום מותו (אם ירצה בכך), אך מצד שני הוא כבר באמת לא קובע כמעט שום דבר מהותי. גם פדרמן, שנושק ל-70, קובע כבר הרבה פחות בשנתיים האחרונות. מי שהחליף אותו הוא בנו הצעיר, דני (בן 34), שקיבל את תפקיד המנכ"ל ולמעשה מקבל את ההחלטות. נציג נוסף של הדור הצעיר שהתקרב לחזית הוא שי רקנאטי.

פדרמן ורקנאטי באים עם רעיונות חדשים ובעיקר עם דרך פעולה חדשה. מהלך הפיטורים של גור שלף, למשל, היה יוזמה שלהם (בעיקר של פדרמן, הבכיר יותר במערכת, אך בתמיכת רקנאטי). אם מזרחי עדיין היה הבוס - גור שלף לא היה מפוטר כך. אבל זה לא רק הפיטורים. כל דרך הניהול במכבי כיום היא הרבה יותר הרפתקנית וניסיונית. מכבי של דני פדרמן לא חוששת להחתים פרוספקטים בלתי מוכחים בהרבה מאוד כסף, כמו מילאן מצ'באן ודרקו פלניניץ'. שניהם כשלו בתל אביב. שמעון מזרחי היה הולך על החתמות הרבה יותר בטוחות. אצל שמעון, גם לא היה קורה מצב שבו לא רוצים מאמן אבל משאירים אותו במערכת - כמו במקרה של דיוויד בלאט כעת.

אם בלאט בכל זאת יישאר, הסיבה היא כמעט אך ורק כסף. אם יעזוב, זה בגלל שיקבל הצעה מעולה מאירופה או מה-NBA. אבל מכבי של היום, אחרי שזרקה מיליוני דולרים לפח בהסכם פיצויים לגרשון לפני כמה שנים, לא תעשה זאת שוב עם בלאט (גם אם זה יעלה לה "רק" 750 אלף דולר).

עד כמה בלאט ירצה להישאר בקבוצה שלמעשה לא רוצה אותו? (ייתכן שכבר גילינו זאת עד לתאריך הוצאת המגזין) עד כמה קבוצה תחת מאמן בשנתו האחרונה בחוזה (וכזה שכנראה לא יישאר לאחר מכן) יכולה להצליח בעונה הבאה? כמה שחקנים מכבי תיאלץ להחתים בקיץ כדי לנער את הבינוניות-מינוס שאחזה בה העונה? הכול יתבהר בקיץ הקרוב ובעונה הבאה.

לפחות על דבר אחד יכולים לבנות במכבי: יהיה מעניין.

צילום: imagebank/gettyimages

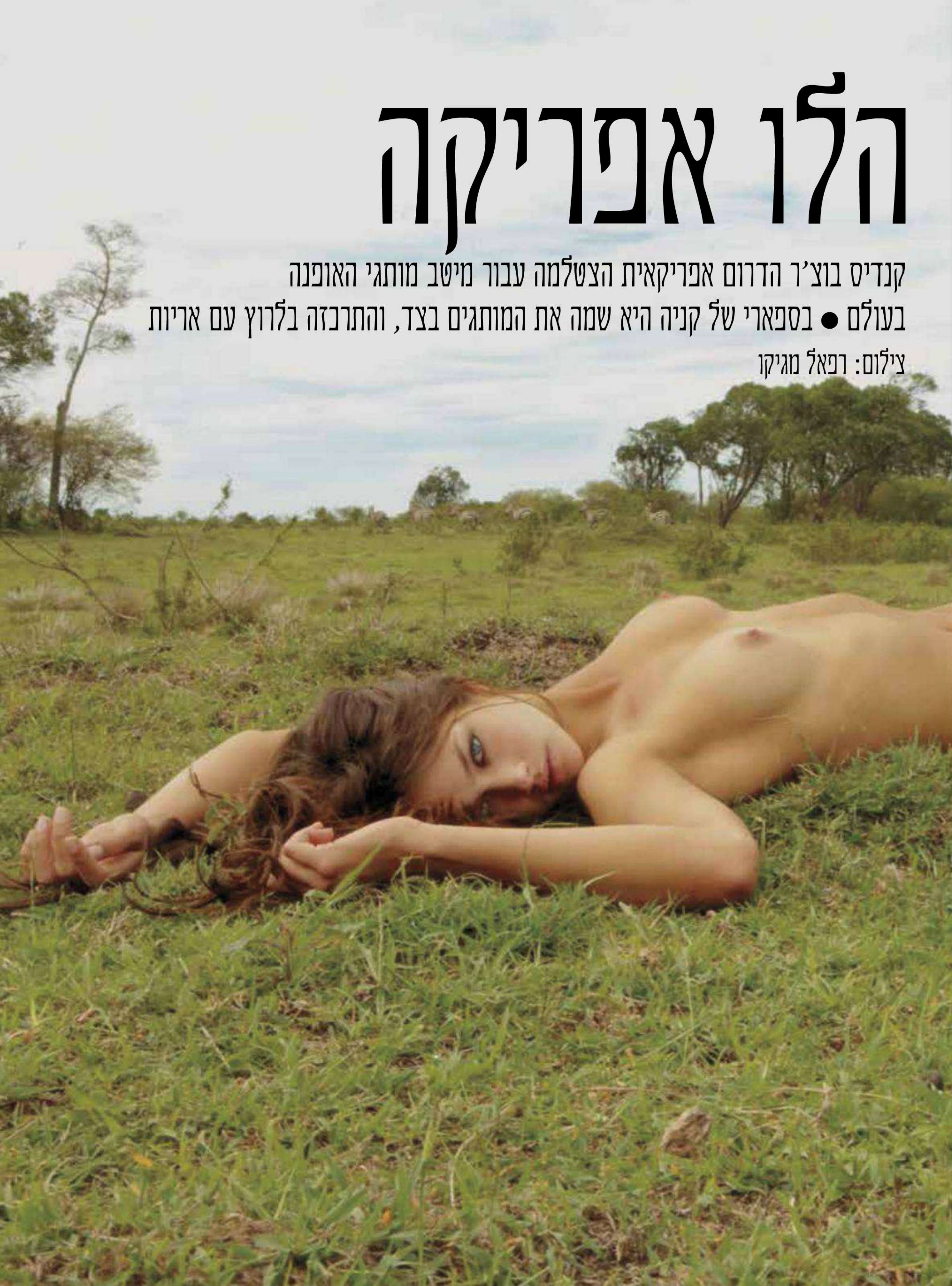
לעזרה, פנו ל-APE RECORDS בפייסבוק

הלו אפריקה

קנדיס בוצ'ר הדרום אפריקאית הצטלמה עבור מיטב מותגי האופנה בעולם ● בספארי של קניה היא שמה את המותגים בצד, והתרכזה בלרוץ עם אריות

צילום: רפאל מגיקו

בטיחות

←לא רק שהאופנוע מגיע עם מערכת נגד נעילת גלגלים ועם מערכת בקרת יציבות, לרוכב גם אפשרות לקבוע את מידת התערבות המערכות בהתאם למזג האוויר, תוך כדי תנועה.

התאמה מלאה

←הציר האחורי של הזרוע ניתן לכוונון של ארבעה מצבים, מה שמאפשר לרוכב לקבוע את מידת היציבות והאחיזה.
גם המזלג והבולם של OHLINS ניתנים לכוונון מלא על ידי הרוכב.

מבנה "ללא שלדה"

←האופנוע הראשון שיוצר "ללא שלדה" מתבסס על האיירבוקס שמחבר בין המתלה הקדמי והאחורי דרך המנוע, שמטפס עד 12,000 סל"ד.

עולם קטן

פורד שמה פוקוס על קטגוריית הקומפקטיות

• למרות הזלת הריר שיש סביב מכוניות ספורט, הכבישים בעולם מוצפים ברכבים "רגילים", קומפקטיים. למעשה, מתוך 10 המכוניות הנמכרות ביותר בעולם, 6 הן קומפקטיות או סופר-מיני. המלכה ביניהן היא הפורד פוקוס. היצרן מדטרויט מכר בשנה האחרונה 1,020,410 מכוניות, מה שהפך את הפוקוס לרכב הנמכר ביותר בשנת 2012, לפי מחקר של ר. ל פולק.
לשם השוואה, הטויוטה קורולה הגיעה שנייה, עם 872,774 מכוניות "בלבד".
פורד הגיעה להישג הזה על ידי בניית רכב עם שיק אוניברסאלי, שידור מסר בינלאומי אחיד. יצרני רכבים לרוב "תופרים חליפה" לשווקים ספציפיים, אבל הגישה החדשה של פורד, "פורד אחד", מייצרת את אותו הרכב לכל העולם.
"אם לקוח יעדיף פוקוס על פני קורולה, זהו ניצחון. גם אם יעדיף אותו על פני סיוויק" אומרת איימי מארנטיק, הגורו של השיווק הבינלאומי, העומדת מאחורי הפוקוס.
נראה כי התכנית שלהם עובדת. מכירות הפוקוס בסין נסקו בשנה האחרונה ב-50%, ובארה"ב עלו ב-40%.

פוקוס, בבקשה

• איך נהיה הפורד פוקוס הרכב הנמכר בעולם?
הוא נוח בעין, נוח יחסית בכיס - גרסת ה-1.6 הידנית נמכרת החל מ-111 אלף שקל, ונוח בתחנות הדלק - גרסת ה-1.6 הידנית, לפי נתוני היצרן, צורכת ליטר אחד לכל 17 ק"מ.
אם תשדרג ל-ST, גרסת הספורט החמה של הדגם, תקבל 252 כ"ס, שמסייעים לרכב להגיע עד ל-250 קמ"ש. המחיר בארץ, החל מ-220 אלף שקל, ומעניק חבילה ספורטיבית למהדרין.

נקודה חמה

קבלו את דוקאטי פניגאלה R, האופנוע ששובר את שיאי המהירות בעולם.
כשאתה מאיץ אופנוע מרוץ למגבלות שלו, אתה חווה תחושות עמוקות שלא ידעת שקיימות

תרגום: טל אבן

• תאווה, תשוקה, פחד, תחושה שמימית של התרגשות. המכונה מוציאה את כל אלו ממך. הדוקאטי פניגאלה R החדש, בנפח 1,199 סמ"ק, שמחירו בארץ הוא 350 אלף שקל, נבנה כדי להתחרות בתחרויות הסופר-בייק העולמיות, אולם לפי דרישות החוק המוטורי, על מנת להתחרות שם, הייצור חייב להיות גם להמונים. המשמעות - באמת ניתן לקנות את האופנוע הזה, שהינו כאמור החזק והמהיר ביותר שנבנה מעולם.

המנוע מפיק 195 כ"ס ו-14.9 קג"מ. והכול על משקל עצמי נמוך באופן מדהים, של 165 ק"ג בלבד. את משקל הנוצה השיגו מפתחי האופנוע באמצעות שימוש חדשני וראשון בשיטת השלדה ללא מסגרת.

התוצאה היא תאוצה שאינה מרפה גם במהירות של 300 קמ"ש, כל הדרך ל-320 קמ"ש מרביים שם נעצרת התאוצה בשל "מגביל" מהירות.

המהירות הסופית הזו הושגה במסלול הפורמולה 1 החדש שבאוסטין, ארה"ב. במילה אחת: הערצה.

עף עם הרוח

← מגן הרוח הקדמי גבוה במיוחד ומכוון את הרוח אל מעל הקסדה. החורים בצדי המגן מונעים מערבולות רוח, כך שניתן לטוס ברוגע, גם ב־320 קמ"ש.

תלוי על בלימה

← קליפרים של בלמים רדיאליים M50 מבית ברמבו יכולים להגיע מ־320 קמ"ש לעצירה מוחלטת. כל זה מבלי שיתעייפו, אך שימו לב, הם כנראה רגישים מדי לשימוש יומיומי בכבישים רגילים.

בדיחות על חשבוננו

מה ההבדל בין בלונדינית ל- 747?
לא לכולם יצא להיות ב-747.

עו"ד ללא לקוחות רואה מישהו עולה לכיוון המשרד שלו.
הוא מסדר את העניבה, מרים את הטלפון ומתחיל לדבר לשפופרת.
"מצטער, גברת, אמרתי לביל שאני לא מוכן לייצג אותו בתביעה של מיקרוסופט,
לא, זה לא הכסף, אני יודע שביל גייטס יכול להרשות לעצמו לקחת אותי, פשוט אין לי זמן".
העורך דין מסמן ללקוח להמתין, כי יש לו שיחה ממתינה.
"כן, כן, אל תדאג", הוא צועק לשפופרת, "אני אוציא את דרעי זכאי בעליון, שלא יהיו לך ספקות".
כעבור חצי שעה הוא סוגר את הטלפון ומתנצל בפני הבחור שישב וחיכה לו בסבלנות.
"תשמע, אני מצטער שחיכית כל כך הרבה. כמו שאתה רואה, אני עו"ד עסוק מאוד. במה אני יכול לעזור לך?"
עונה לו הבחור: "אני יוסי מבזק, באתי לחבר לך קו טלפון".

שני גברים מתיישבים בטיסה אחד ליד השני, ולשניהם פנס בעין.
"מעניין שלשנינו יש פנס בעין", אומר הבחור הראשון. "איך קיבלת את הפנס שלך?"
"פליטת פה", עונה לו הבחור השני, "אמרתי למלצרית עם חזה שופע: 'תני לי שני ציצים במקום שני מיצים'. איך אתה קיבלת את הפנס שלך?"
"גם כן פליטת פה", עונה לו הראשון. "רציתי לבקש מאשתי שתביא לי את התיק עם הדרכון לפני שאני יוצא לשדה התעופה ויצא לי: 'נבלה, את הורסת לי את החיים'".

אישה ממורמרת שמרגישה שבעלה לא מקדיש לה מספיק תשומת לב, אומרת לו:
"אולי תפסיק לראות כדורגל, ותתחבר קצת לצד הנשי שבך?"
"אוקי", עונה לה הבעל, ולא זז מהכורסא.
"אתה עדיין רואה כדורגל!" זועפת האישה.
"נכון", אומר לה הבעל, "תראי איזה חתיכים!"

מה הדבר היחיד שגבר מנקה בבית?
את ההיסטוריה של המחשב.

למה בקיץ הגברים חוזרים מוקדם מהעבודה?
כל כך חם, הם רוצים לקבל קצת יחס קר מהאישה.

שתי בלונדיניות נכנסו לסופר. אחת הבלונדיניות מרימה קוטג' 5% ואומרת לחברתה: "יואו, צריך להטעין אותו".

איש אחד פנה לאשתו בשעות הערב: "יקירתי, הזמנתי חבר מהעבודה לארוחת ערב, הוא יגיע לכאן בכל רגע!" אשתו: "מה?! אנחנו לא במצב להביא לפה אורחים! כל הבית מבולגן, לא שטפתי את הכלים, לא עשיתי קניות, ואני עייפה מדי בשביל להכין עכשיו ארוחה שלמה!"
האיש: "יקירתי, אני יודע".
אשתו: "נו, אז למה הזמנת אותו?!"
האיש: "כי האידיוט הזה חושב על להתחתן".

שאלה: "מה המשותף בין ההיסטוריה של מדינת ישראל לנתיבי איילון?"
תשובה: "שניהם מתחילים בקיבוץ גלויות, ממשיכים בניסיון לעבור בדרך השלום, ונגמרים בדרך ההלכה".

קצת נתונים סטטיסטיים:
10% מהנשים קיימו יחסי מין כבר בשעה הראשונה של הדייט.
95% מהנשים מעולם לא קיימו יחסי מין במשרד.
מסקנה: לא יצא לך כלום מלעבוד עד מאוחר.

אישה שואלת את חברתה הפולנייה מה ההבדל בין זין לשמוק.
עונה לה הפולנייה: "זין אני מחפשת בחוץ, שמוק מחכה לי בבית".

שני גברים משוחחים על חיי אהבה ומשפחה.
"אני לא שכבתי עם אשתי לפני החתונה", אומר הראשון, "ואתה?"
"אני לא יודע... מה היה שם המשפחה הקודם של אשתך?"

silence dj's

LET'S GET LOUD

silence היא חברת מוסיקה צעירה ודינמית שהוקמה במטרה לספק פתרונות מוסיקליים מתקדמים, יצירתיים ועדכניים לאירועים בישראל.

החברה נחשבת מובילה בתחומה, מציעה Master DJ'S ששמם הולך לפניהם, אומנים לכל דבר אשר לא רק עוקבים אחר טרנדים מוסיקליים אלא אף מייצרים אותם.

כולם בעלי ותק של 10-15 שנים בתחום, מוניטין מצוין בקרב לקוחות וקולגות כאחד, וניסיון עשיר ומגוון באירועים פרטיים, עסקיים, מסיבות ומועדונים נחשבים, קוקטיילים, השקות ועוד.

מחלקת ההרכבים המוסיקליים של **silence** היא העשירה והמגוונת בישראל.

לפי תפיסת עולמנו, כל אירוע עומד בפני עצמו ומצריך חליפה

שתיתפר במיוחד בשבילו.

החברה מחויבת לערכים של מקצועיות, אמינות,

הקשבה ללקוח, יצירתיות וחדשנות,

ומעל לכל - שירות ברמה הגבוהה ביותר.

הצלחת האירוע שלכם היא הצלחה שלנו.

ניפגש ברחבה,

נראה אם תעמדו בקצב...

077-3531412

contact@silencedjs.co.il

www.silencedjs.co.il

RACING IN STYLE.
MILLE MIGLIA
MILLE MIGLIA GMT
SPONSOR SINCE 1988 AND OFFICIAL TIMEKEEPER OF THE MILLE MIGLIA RACE
JB
JEWELERS
www.jb-jewelers.com
תל-אביב: אבן גבירול 71, גן העיר, 03-5235577
ירושלים: המלך דוד 16, 02-6234585
Chopard